

ผลการใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์  
ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2  
โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร



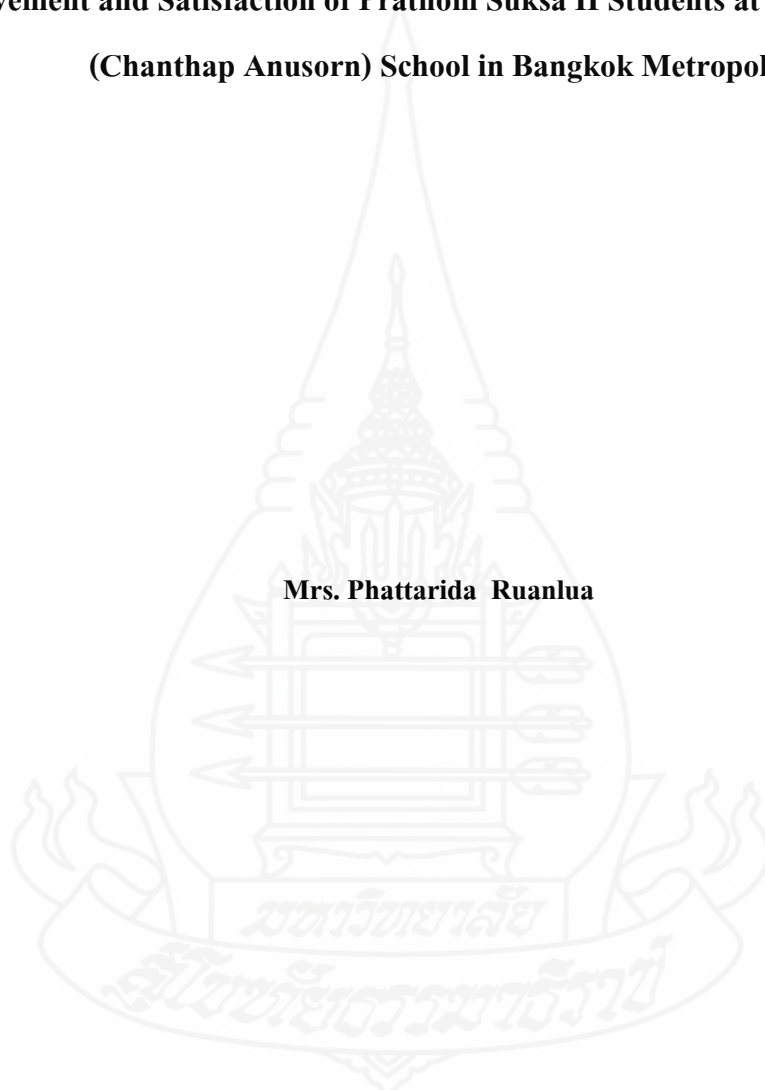
นางภัทริดา เรือนเหลือ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต  
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2560

**The Effects of Using an Economics Instructional Activity Package on Learning  
Achievement and Satisfaction of Prathom Suksa II Students at Pracha U-Thit  
(Chanthap Anusorn) School in Bangkok Metropolis**

**Mrs. Phattarida Ruanlua**



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for  
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2  
โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร

ชื่อและนามสกุล นางภัทริดา เรือนเหลือ

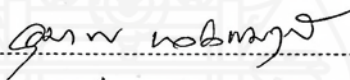
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

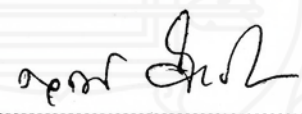
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

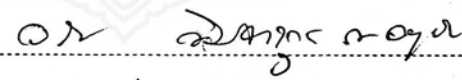
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ครุณี จำปาทอง  
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา


วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
..... ประธานกรรมการ  
(อาจารย์ ดร.อุมาพร หล่อสมถิติ)

  
..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ครุณี จำปาทอง)

  
..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา)

  
..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา  
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วณิชย์)

**ชื่อวิทยานิพนธ์** ผลการใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์  
ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร

**ผู้วิจัย** นางภัทริดา เรือนเหลือ **รหัสนักศึกษา** 2572100135

**ปริญญา**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

**อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ครุณี จำปาทอง

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา **ปีการศึกษา** 2560

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนกับการเรียนแบบปกติ และ (4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียน 71 คน แบ่งเป็นห้องทดลอง 1 ห้อง และห้องเรียนปกติ 1 ห้อง ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ  $E_1/E_2$  การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ  $E_1 = 81.08$   $E_2 = 82.12$  เป็นไปตามเกณฑ์ คือ 80/80 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ในระดับมาก

**คำสำคัญ** ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ

**Thesis title:** The Effects of Using an Economics Instructional Activity Package on Learning Achievement and Satisfaction of Prathom Suksa II Students at Pracha U-Thit (Chanthap Anusorn) School in Bangkok Metropolis

**Researcher:** Mrs. Phattarida Ruanlua; **ID:** 2572100135;

**Degree:** Master of Education (Curriculum and Instruction);

**Thesis advisor:** (1) Dr. Darunee Champatong, Assistant Professor;

(2) Dr. Walai Itsarangkul Na Ayutthaya, Assistant Professor; **Academic year:** 2017

### Abstract

The purposes of this study were (1) to develop an instructional activity package in Economics for Prathom Suksa II students to meet the set efficiency criterion; (2) to compare the learning achievements of Prathom Suksa II students before and after using the instructional activity package; (3) to compare the learning achievement of Prathom Suksa II students who learned by using the instructional activity package with that of students who learned under the traditional teaching method; and (4) to study students' satisfaction with the instructional activity package in Economics.

The sample consisted of 71 Prathom Suksa II students in two intact classrooms of Pracha U-Thit (Janthap Anusorn) School in Bangkok Metropolis, obtained by cluster random sampling. One classroom was randomly assigned as the experimental group; while the other classroom, the control group. The instruments used in this research were learning management plans, an instructional activity package in Economics, a learning achievement test, and a questionnaire to assess student's satisfaction. Data were analyzed using the percentage, mean, standard deviation, t-test, and content analysis.

The research findings revealed that (1) the developed instructional activity package in Economics for Prathom Suksa II students was efficient at 81.08/82.12, thus meeting the set criterion of 80/80; (2) the post-learning achievement of students who learned by using the instructional activity package in Economics was higher than their pre-learning counterpart achievement at the .05 level of statistical significance; (3) the learning achievement of students who learned by using the instructional activity package in Economics was higher than the counterpart achievement of students who learned under the traditional teaching method at the .05 level of statistical significance; and (4) the students' satisfaction with the instructional activity package in Economics was at the high level.

**Keywords:** Instructional Activity Package, Economics, Learning Achievement, Satisfaction

## กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ครุณี จำปาทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และคอยติดตามงานอย่างใกล้ชิด ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณสำนักการศึกษา กองพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่กรุณาอุปถัมภ์การศึกษาให้ตลอดหลักสูตรการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ คณะครู และนักเรียน โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ งานวิจัยฉบับนี้จะสำเร็จไปไม่ได้เลย ถ้าขาดบุคคลในครอบครัวที่คอยให้กำลังใจ ให้ความรัก ความห่วงใย และช่วยเหลือผู้วิจัยในทุกๆ ด้านด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเกียรติแก่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน พร้อมทั้งสามี และบุตรที่มีส่วนสนับสนุน ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จ

ภัทริดา เรือนเหลือ

เมษายน 2561

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย .....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	จ
กิตติกรรมประกาศ .....	ฉ
สารบัญตาราง .....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	4
สมมติฐานของการวิจัย .....	4
ขอบเขตของการวิจัย .....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ .....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ .....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ .....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง .....	7
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา .....	7
ชุดกิจกรรมประกอบการสอน .....	14
ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน .....	21
การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน .....	26
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน .....	32
ความพึงพอใจ .....	40
บริบทโรงเรียนประชาอุทิศ(จันทาบอนุสรณ์) .....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย .....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....	46
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	54
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....	55



## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	59
ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน .....	59
ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .....	64
ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม ประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ .....	64
ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระ เศรษฐศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .....	65
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....	67
สรุปการวิจัย .....	70
อภิปรายผล .....	70
ข้อเสนอแนะ .....	74
บรรณานุกรม .....	75
ภาคผนวก .....	82
ก ชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .....	83
ข ค่าประสิทธิภาพ .....	94
ค แบบประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน .....	105
ง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ .....	118
จ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระ เศรษฐศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 .....	134
ฉ ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่มที่ 1 .....	140
ประวัติผู้วิจัย .....	171



สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	โครงสร้างรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ..... 11
ตารางที่ 2.2	แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้ในการจัดทำชุดกิจกรรมประกอบการสอน ..... 13
ตารางที่ 3.1	ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการสอน ..... 49
ตารางที่ 4.1	ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 การทดลองแบบเดี่ยว ..... 60
ตารางที่ 4.2	2 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 การทดลองแบบกลุ่ม ..... 61
ตารางที่ 4.3	ประสิทธิภาพของ ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 การทดลอง แบบภาคสนาม ..... 62
ตารางที่ 4.4	แสดงประสิทธิภาพ ( $E_1 / E_2$ ) ของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระ เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) ปีการศึกษา 2559 โดยการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ..... 63
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่าง ..... 64
ตารางที่ 4.6	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน ด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ ..... 65
ตารางที่ 4.7	แสดงผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ..... 66

# บทที่ 1

## บทนำ

### 1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ทั้งในเชิงความคิดความเชื่อและการปฏิบัติ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงกว่าช่วงที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ใช้แนวคิดที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9-11 โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และ “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติวิสัยทัศน์ ประเทศไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้า คือ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” ให้มีความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ และความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งแนวทางดังกล่าว สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ.2551 คือ มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ มีวินัย และ อยู่อย่างพอเพียง และสอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ดังนี้ ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.2)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่ออกแบบเพื่อส่งเสริมศักยภาพการเป็นพลเมืองดีให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านสังคม วัฒนธรรม

เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ การอยู่ร่วมกันในสังคม ที่เชื่อมความสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับสภาพแวดล้อม มีความรับผิดชอบมีความรู้ ทักษะคุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น.4) โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 สาระคือสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

เศรษฐศาสตร์เป็นสาระหนึ่ง ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในการจัดการเรียนรู้สาระเศรษฐศาสตร์ ผู้วิจัยตระหนักว่าการเรียนเศรษฐศาสตร์ จะต้องอาศัยความเข้าใจ หลักการ ความคิดที่เป็นรูปธรรมมากกว่าวิชาอื่น เพื่อที่จะสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย อีกทั้งต้องให้ผู้เรียนได้คิดและได้ปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับแล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ หรือแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

อย่างไรก็ตาม การสอนสังคมศึกษาโดยทั่วไปยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากครูส่วนใหญ่จะใช้ลักษณะของการบรรยาย การอธิบาย นักเรียนไม่มีส่วนร่วมเพราะเห็นว่าการจัดกิจกรรม หรือวิธีการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นจะต้องใช้เวลานาน เนื้อหาวิชาสังคมศึกษามีจำนวนมาก ไม่เพียงพอต่อการเรียนในแต่ละชั่วโมง นักเรียนในแต่ละห้องมีจำนวนมากทำให้ดำเนินกิจกรรมไม่สะดวก ขาดต่อการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม (ยุพิน พันธุ์ดิษฐ์, 2554) อีกทั้งเนื้อหาวิชาเศรษฐศาสตร์ ค่อนข้างยาก ผู้เรียนต้องมีพื้นฐานในการคิด เพื่อตัดสินใจอย่างรอบคอบในทุกเรื่อง และหนังสือเรียนที่นักเรียนใช้ประกอบการเรียนเนื้อหาในวิชาเศรษฐศาสตร์ก็เป็นนามธรรมเข้าใจยาก รูปแบบไม่น่าสนใจ ไม่เป็นที่ดึงดูดให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้เท่าที่ควร ครูยึดติดกับหนังสือเรียน สื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (อดุลย์ เจียกุลธร, 2549) ด้านการใช้สื่อการสอน โรงเรียนขาดสื่อการสอน สื่อยังมีน้อยขาดงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนที่เหมาะสม และทันสมัย และครูขาดความรู้ในการใช้สื่อ (วศนิฐ์ธิดา ตามบุญ, 2547, ยุพิน พันธุ์ดิษฐ์, 2554) การสอนสังคมศึกษา ครูผู้สอนมีปัญหา มีทักษะกระบวนการใช้สื่อค่อนข้างน้อย (ปิยวัตติ ธรรมพัตถกุล, 2546) ซึ่งมีผลทำให้ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น เกิดความเบื่อหน่ายไม่ได้สนใจการเรียนเท่าที่ควร จึงส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนลดลง จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ควรที่จะได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพมากขึ้น จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่จะต้องพัฒนา

กระบวนการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย มีรูปแบบและวิธีการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย

จากการที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมพบว่านักเรียนยังไม่สนใจในการเรียน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จากการวิเคราะห์ข้อสอบและการสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน ปีการศึกษา 2556 ปีการศึกษา 2557 และปีการศึกษา 2558 อยู่ในระดับร้อยละ 74.18, 82.35 และ 76.00 ตามลำดับซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี อย่างไรก็ตามผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวก็ยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 80 และผู้วิจัยได้นำข้อสอบกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2558 มาวิเคราะห์จึงพบปัญหาว่า สาระศาสนา คุณธรรม จริยธรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 78 สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 78 สาระภูมิศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 79 นักเรียนสามารถทำคะแนนผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดี แต่สาระเศรษฐศาสตร์ นักเรียนทำคะแนนต่ำกว่าสาระอื่นๆคือมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 69 ผู้วิจัยจึงได้แสวงหาสื่อการเรียนเพื่อให้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยพบว่าการใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนเป็นวิธีการหนึ่งที่มีรูปแบบวิธีการที่ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ สามารถเสริมสร้างศักยภาพในการเรียนของผู้เรียน มีการเรียนรู้ และเกิดความเข้าใจ ส่งผลให้การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดกิจกรรมประกอบการสอนเพื่อพัฒนาฝึกทักษะทางการเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ เป็นไปตามเกณฑ์การวัดผลประเมินผลที่โรงเรียนได้กำหนดไว้

การจัดทำชุดกิจกรรมประกอบการสอน เป็นสื่อการสอนเสริมประสบการณ์ในการเรียนรู้ เป็นการหาสิ่งจูงใจในการฝึกทักษะพัฒนาการเรียนรู้ ที่นักเรียนให้ความสนใจ โดยมีรูปแบบชุดกิจกรรมประกอบการสอน และการนำเสนอเนื้อหาที่แปลกใหม่ น่าสนใจมีความเหมาะสม โดยเฉพาะกับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของการเรียนรู้ ควรเป็นการเรียนรู้ที่สนุกสนาน เกิดภูมิรู้ นำเสนอรูปภาพประกอบให้เห็นเป็นรูปธรรมและนำเอาสิ่งต่าง ๆ มาประยุกต์เป็นคำถาม เพื่อให้เกิดความอยากรู้ และเป็นแรงจูงใจในการคิด การสร้างจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนรู้ (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2545, น. 50-51)

ชุดกิจกรรมประกอบการสอน จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการพัฒนาการทางด้านผลสัมฤทธิ์ทั้งด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม เป็นสื่อการสอนเสริมที่มีเนื้อหา รูปภาพประกอบ และวิธีการเรียนรู้ที่มีระบบ เสริมทักษะด้านกระบวนการเรียนรู้ ที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงมีความสนใจที่จะสร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอน เรื่องเศรษฐศาสตร์ในบ้าน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนในสาระเศรษฐศาสตร์ อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป

## 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อสร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนกับการเรียนแบบปกติ

2.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

## 3. สมมติฐานของการวิจัย

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วย ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3.2 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

## 4. ขอบเขตของการวิจัย

### 4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 ห้องเรียน นักเรียน 315 คน ซึ่งจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

## 4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นห้องทดลอง 1 ห้อง จำนวน 37 คน และห้องควบคุม 1 ห้อง จำนวน 34 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม

## 4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

**4.3.1 ตัวแปรต้น** คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

### 4.3.2 ตัวแปรตาม

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

## 4.4 เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่องเศรษฐศาสตร์ในบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่นำมาสร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอน ทั้งหมดอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน 2) รายได้และรายจ่าย 3) การออม 4) การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

## 4.5 ระยะเวลาในการศึกษา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ใช้เวลาเรียน 16 ชั่วโมง

## 5. นิยามศัพท์เฉพาะ

**5.1 ชุดกิจกรรมประกอบการสอน** หมายถึง เอกสารที่ครูออกแบบและจัดทำขึ้นให้มีความสมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นสื่อในการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีลักษณะเป็นเล่ม รวมทั้งหมด 4 เล่ม ใช้เวลาเรียนเล่มละ 4 คาบ รวม 16 คาบ แต่ละเล่มประกอบด้วย คำนำ สารบัญ คำชี้แจง มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระแกนกลาง จุดประสงค์การเรียนรู้ คำแนะนำสำหรับครู คำแนะนำสำหรับนักเรียน แบบทดสอบก่อนเรียน หัวข้อเรื่อง เนื้อหา กิจกรรมประจำคาบ แบบทดสอบหลังเรียน



**5.2 สาระเศรษฐศาสตร์** หมายถึง สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่นำมาจัดทำเป็น ชุดกิจกรรมประกอบการสอน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ในบ้าน มีทั้งหมด 4 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน 2) รายได้และรายจ่าย 3) การออม 4) การซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

**5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ผลคะแนนของนักเรียนที่ได้รับจากการทดสอบ ระหว่างเรียนและการทดสอบหลังเรียนที่ได้จากการเรียน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 4 เล่ม

**5.4 ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนที่มีต่อชุด กิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

**5.5 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน** หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ยของ จำนวนคำตอบที่ผู้เรียนตอบถูกต้องจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียน ชุดกิจกรรม ประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 **80** ตัวแรก หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ยของจำนวนคำตอบที่ผู้เรียนตอบถูกต้องจากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนแต่ละ เรื่องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 **80** ตัวหลัง หมายถึง ค่าคะแนนเฉลี่ยของจำนวนคำตอบที่ ผู้เรียนตอบถูกต้องจากการทำแบบประเมินหลังเรียนรวมเมื่อสิ้นสุดบทเรียนทั้งหมด ได้คะแนนไม่ ต่ำกว่าร้อยละ 80

**5.6 การสอนแบบปกติ** คือ การสอนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยจัดทำ ขึ้นสำหรับห้องควบคุม ซึ่งแตกต่างจากห้องทดลองคือไม่ใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระ เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

## 6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพไว้ใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์

6.2 ครูมีแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมประกอบการสอนที่มีประสิทธิภาพ



## บทที่ 2

### วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

รายงานการใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัย ทฤษฎีและเอกสารต่างๆ เสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 หลักสูตรสถานศึกษา

2. ชุดกิจกรรมประกอบการสอน
3. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน
4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน
5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
6. ความพึงพอใจ
7. บริบทโรงเรียนประชาอุทิศ(จันทาอนุสรณ์)
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.3 - 21) ได้กำหนด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งความพึงพอใจ ที่จำเป็นต่อการศึกษต่อการศึกษาประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต

โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

จุดหมาย คือ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาระดับพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ภาษาต่างประเทศ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมซึ่งมีสาระย่อยทั้งหมด 5 สาระ ได้แก่ สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมมีจุดมุ่งหมายและความสำคัญต่อการดำรงชีวิตปัจจุบันของผู้เรียนดังนี้

ความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม จัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยกาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่นมีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

เนื้อหาสาระของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลายเพื่อช่วยให้สามารถปรับตัวเอง กับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดีมีความรับผิดชอบ มีความรู้ทักษะคุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ดังนี้(กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ทั้งนี้สาระเศรษฐศาสตร์เป็นสาระที่ว่าด้วย การผลิต การแจกจ่ายและการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ 2 ประการ คือ

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบ และสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เนื้อหาสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพผู้เรียนในส่วนที่สัมพันธ์กับชุดกิจกรรมประกอบการสอน ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำชุดกิจกรรมประกอบการสอน ให้ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัด เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 27 วรรคสองที่กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังนี้

## 1.2 หลักสูตรสถานศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 นั้น หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) ได้กำหนดรายวิชา ส 12101 มีเวลาเรียนในภาคเรียนที่ 2 จำนวน 40 ชั่วโมง โดยมีคำอธิบายรายวิชาและโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

### 1.2.1 คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส 12101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวนเวลา 80 ชั่วโมง / ปี เวลา 2 ชั่วโมง/สัปดาห์

ศึกษาความสำคัญของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ พุทธประวัติตั้งแต่ประสูติจนถึงการออกผนวช หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด ประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่าง ความหมาย ความสำคัญของพระรัตนตรัย หลักธรรมโอวาท 3 การสวดมนต์ แผ่เมตตา การมีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิ ความสำคัญของคัมภีร์ของศาสนาที่ตนนับถือ การปฏิบัติตนเป็นสาวกของศาสนา การปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรมและวันสำคัญทางศาสนา การปฏิบัติตามข้อตกลงของกฎระเบียบและมีจิตใจงดงาม ตามแบบมารยาทไทย สิทธิ เสรีภาพของตนเองและผู้อื่น การยอมรับความเชื่อ โดยยึดหลักธรรมเป็นแนวทางการปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่มีความซื่อสัตย์ไม่คดโกงบุคคลอื่น และประเทศชาติ โดยยอมรับความสามารถในการคิด และความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสัมพันธ์ของตนเองกับสมาชิกในครอบครัวและชุมชน บทบาทหน้าที่

ของคนในโรงเรียนและชุมชน รวมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีในครอบครัวและท้องถิ่น และเรียนรู้ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการ รายได้ รายจ่ายของตนเองและครอบครัว การบันทึกรายรับรายจ่าย ผลดีของการออม การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ โดยวิธีต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สิ่งที่เป็นธรรมชาติกับที่มนุษย์สร้างขึ้นระหว่างโรงเรียนกับบ้าน การเห็นคุณค่าความสำคัญของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางสังคม การรักษาฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน การระบุตำแหน่งอย่างง่ายและลักษณะทางกายภาพของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏบนลูกโลกแผนที่แผนผังและภาพถ่ายความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ระหว่างโลก ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ความสำคัญและคุณค่าของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคมทรัพยากรที่ใช้แล้วไม่หมดไปและที่ใช้แล้วหมดไปความสัมพันธ์ของฤดูกาลกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์

โดยใช้การสืบเสาะหาความรู้ความสามารถในการคิดและมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การสืบค้นข้อมูลบันทึกจัดกลุ่มข้อมูลและการอภิปรายเพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ สามารถนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ เห็นคุณค่าของการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน มีความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีวิต ปรับตัวตามสภาพแวดล้อม มีความอดทน อดกลั้น มีคุณธรรมจริยธรรม เข้าใจผู้อื่นยึดมั่นระเบียบวินัยเป็นสมาชิกที่ดีของโรงเรียนและชุมชนรหัสตัวชีวิต

ส 1.1 ป. 2/1 ส 1.1 ป. 2/2 ส 1.1 ป. 2/3 ส 1.1 ป. 2/4 ส 1.1 ป. 2/5 ส 1.1 ป. 2/6 ส 1.1 ป. 2/7

ส 1.2 ป. 2/1 ส 1.2 ป. 2/2

ส 2.1 ป. 2/1 ส 2.1 ป. 2/2 ส 2.1 ป. 2/3 ส 2.1 ป. 2/4

ส 2.2 ป. 2/1 ส 2.2 ป. 2/2

ส 3.1 ป. 2/1 ส 3.1 ป. 2/2 ส 3.1 ป. 2/3 ส 3.1 ป. 2/4

ส 3.2 ป. 2/1 ส 3.1 ป. 2/2

ส 5.1 ป. 2/1 ส 5.1 ป. 2/2 ส 5.1 ป. 2/3

ส 5.2 ป. 2/1 ส 5.2 ป. 2/2 ส 5.2 ป. 2/3 ส 5.2 ป. 2/4

รวม 28 ตัวชีวิต

### 1.2.2 โครงสร้างรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส 12101

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวนเวลา 80 ชั่วโมง / ปี เวลา 2 ชั่วโมง / สัปดาห์

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม  
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ (ภาคเรียนที่ 1)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน	หมายเหตุ
1	ความสำคัญของพระพุทธศาสนา และพุทธประวัติ	4	10	ภาคเรียนที่ 1
2	พุทธสาวกชาดกและพุทธศาสนิกชน ตัวอย่าง	5	14	ภาคเรียนที่ 1
3	หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และโตไปไม่โกง	10	20	ภาคเรียนที่ 1
4	หน้าที่ชาวพุทธและมารยาทชาวพุทธ	3	8	ภาคเรียนที่ 1
5	การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กติกา กฎ ระเบียบหน้าที่ในชีวิตประจำวัน	4	10	ภาคเรียนที่ 1
6	มารยาทไทย	5	14	ภาคเรียนที่ 1
7	การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข	3	9	ภาคเรียนที่ 1
8	ความสัมพันธ์ของตนเองและครอบครัว ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	3	7	ภาคเรียนที่ 1
9	บทบาทและอำนาจในการตัดสินใจใน โรงเรียนและชุมชน	3	8	ภาคเรียนที่ 1
รวม 9 หน่วย	สรุปภาคเรียนที่ 1	40	100	ภาคเรียนที่ 1
10	การบริหารจิตและเจริญปัญญา	3	8	ภาคเรียนที่ 2
11	วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศา สนพิธี	3	9	ภาคเรียนที่ 2
12	ศาสนาต่างๆในประเทศไทย	3	7	ภาคเรียนที่ 2
13	สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	4	10	ภาคเรียนที่ 2
14	รายได้รายจ่ายและการออม โดยยึด หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	7	16	ภาคเรียนที่ 2

## ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้ (ภาคเรียนที่ 1)	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน	หมายเหตุ
15	การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ	4	10	ภาคเรียนที่ 2
16	สิ่งต่างๆ ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน	2	5	ภาคเรียนที่ 2
17	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	3	7	ภาคเรียนที่ 2
18	ความสัมพันธ์ระหว่างดวงอาทิตย์ โลก และ ดวงจันทร์กับมนุษย์	4	10	ภาคเรียนที่ 2
19	สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ทางสังคม	3	8	ภาคเรียนที่ 2
20	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4	10	ภาคเรียนที่ 2
รวม	สรุปภาคเรียนที่ 2	40	100	ภาคเรียนที่ 2
11 หน่วย				

\* คือสาระที่สถานศึกษาเพิ่มเข้ามาในหลักสูตรตามความเหมาะสมและความสำคัญ

การวิจัยครั้งนี้ได้นำหน่วยที่ 13 14 15 เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน รายได้ รายจ่าย การออม และการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งรองรับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดดังต่อไปนี้

### 1.2.3 เนื้อหาสาระเศรษฐศาสตร์

1) มาตรฐานและตัวชี้วัดวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้น  
ประถมศึกษาปีที่ 2 สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิต  
และการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจ  
หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพตัวชี้วัด

ป2/1 ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

ป2/2 บอกที่มาของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว

ป2/3 บันทึกรายรับ – รายจ่ายของตนเอง

ป2/4 สรุปผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้และการออม



มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆ  
 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลกตัวชี้วัด  
 ป2/1 อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยวิธีต่างๆ  
 ป2/2 บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

2) สาระการเรียนรู้ สาระเศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา  
 ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ตารางที่ 2.2 แสดงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ใช้ในการจัดทำชุดกิจกรรมประกอบการสอน

หน่วยที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ		
13	ป2/1 ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิต สินค้าและบริการที่ใช้ใน ชีวิตประจำวัน	- ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ใน ครอบครัวและ โรงเรียน เช่น ดินสอ และกระดาษที่ผลิตจากไม้ รวมทั้งเครื่องจักรและแรงงานการผลิต - ผลของการใช้ทรัพยากรในการผลิตที่หลากหลายที่มีต่อราคา คุณค่า และประโยชน์ของสินค้าและบริการรวมทั้งสิ่งแวดล้อม
14	ป2/2 บอกที่มาของรายได้และ รายจ่ายของตนเองและครอบครัว	- การประกอบอาชีพของครอบครัว - การแสวงหารายได้ที่สุจริตเหมาะสม - รายได้และรายจ่ายในภาพรวมของครอบครัว - รายได้และรายจ่ายของตนเอง - วิธีทำบัญชีรายรับ – รายจ่าย
14	ป2/3 บันทึกรายรับ – รายจ่ายของ ตนเอง	- รายได้และรายจ่ายของตนเอง - วิธีการทำบัญชีรายรับ – รายจ่ายของตนเองอย่างง่าย - รายการของรายรับที่เป็นรายได้ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม - รายการของรายจ่ายที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม
14	ป2/4 สรุปผลดีของการใช้จ่ายที่ เหมาะสมกับรายได้และการออม	- รายการของรายจ่ายที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม - ที่มาของรายได้ที่สุจริต - การใช้จ่ายที่เหมาะสม - ผลดีของการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้ - การออมและผลดีของการออม - การนำเงินออมออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การช่วยเหลือ สาธารณกุศล



## ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

มาตรฐาน ส.3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่างๆความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก		
หน่วยที่	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
15	ป2/1 อธิบายการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการโดยวิธีต่างๆ	- ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ - ลักษณะของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ โดยไม่ใช้เงิน รวมทั้งการแบ่งปัน การช่วยเหลือ - ลักษณะการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ โดยการใช้เงิน
15	ป2/2 บอกความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย	- ความหมายและบทบาทของผู้ซื้อผู้ขาย ผู้ผลิตและผู้บริโภคพอสังเขป - ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ในการกำหนดราคาสินค้าและบริการ - ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่ทำให้สังคมสงบสุขและประเทศมั่นคง

## 2. ชุดกิจกรรมประกอบการสอน

### 2.1 ความหมายของชุดกิจกรรม

ชุดการเรียน หรือชุดกิจกรรม มาจากคำว่า Instructional Packages หรือ Learning Packages เดิมทีเคยมักใช้คำว่า ชุดการสอน เพราะเป็นสื่อที่ครูนำมาใช้ประกอบการสอนแต่ต่อมาแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น นักการศึกษาจึงเปลี่ยนมาใช้คำว่า ชุดการเรียน เพราะการเรียนรู้เป็นกิจกรรมของนักเรียนและการสอนเป็นกิจกรรมของครู กิจกรรมของครูและนักเรียนจะต้องเกิดคู่กัน บุญเกื้อ ควรรหาเวช (2542, น. 91)

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมเป็นสื่อประสม ซึ่งประกอบไปด้วยวัสดุ อุปกรณ์หลายชนิดที่ครูสร้างขึ้นมารวบรวมไว้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์เพื่อใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน (ณเอก อึ้งเสื่อ, 2555, น. 57, พวงเพ็ญ สิงห์โตทอง, 2548, น.10, นลินี อินดีคำ, 2551, น.13, สุภารัตน์ ไผ่พงสว่าง, 2543, น.52, ปิยพงษ์ สุริยพรหม, 2546, น.63-64, ชัยยงค์ พรหมวงษ์และคณะ, 2551, น.14, วรวิทย์ นิเทศศิลป์, 2551, น. 269, สุคนธ์ สินธพานนท์, 2551, น. 88, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551, น.14-15)

2. ชุดกิจกรรมเป็นสื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง แก้ปัญหาด้วยตนเองในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา (ศิริลักษณ์ หนองเส, 2545, น.6 ; พวงเพ็ญ ลิงห์โตทอง, 2548, น. 10, ดำรงค์ดี มีวรรณ, 2552 น.17, ฅภัทร พุทธรณ์, 2551, น. 21, นลินี อินดีคำ, 2551, น.13, สุภารัตน์ ใฝ่พงสาวงค์, 2543, น.52, ดวน Duann. 1973, น.169, กู๊ด Good, 1973,น. 306, แคปเพลอร์ และแคปเพลอร์, Kapfer & Kapfer, 1972 , น.3-10)

3. ชุดกิจกรรมเป็นสื่อที่จัดทำขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้และเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่วางไว้ (ณเอก อึ้งเสื่อ, 2555, น. 57, ดำรงค์ดี มีวรรณ, 2552, น. 17, ประเสริฐ สำเภารอด, 2552,น. 12, ฅภัทร พุทธรณ์, 2551, น.21, นลินี อินดีคำ, 2551, น.13, ชัยยงค์ พรหมวงษ์, 2551, น. 14, กู๊ด Good, 1973 น.306, Houston,1977, น.10, แคปเพลอร์ และแคปเพลอร์ Kapfer & Kapfer, 1972, น .3-10, ระพี น ทร โปธิ ศรี , 2550,น . 50, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551, น.14-15)

4. ชุดกิจกรรม จะต้องประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์การเรียนรู้และมีแบบทดสอบหรือแบบวัดประเมินผลสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ณเอก อึ้งเสื่อ, 2555, น.57, ประเสริฐ สำเภารอด, 2552, น.12, ฅภัทร พุทธรณ์, 2551, น.21 , กู๊ด Good , 1973, น.306)

5. ชุดกิจกรรมจะช่วยให้การเรียนบรรลุตามเป้าหมายครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในการเรียนและใช้จิตวิทยาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน(ศิริลักษณ์ หนองเส , 2545, น. 6 เพชรรัตดา เทพพิทักษ์, 2545, น.30, ประเสริฐ สำเภารอด, 2552,น. 12, ฅภัทร พุทธรณ์, 2551, น.21, กู๊ด Good. 1973,น. 306)

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อประสมที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นโดยมีการวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบตาม เพื่อนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นให้นักเรียนสามารถศึกษา และปฏิบัติกิจกรรมฝึกทักษะได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาตามจุดประสงค์การเรียนรู้และผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ได้จากประสบการณ์ หรือการฝึกหัดแล้วทำแบบทดสอบ ทำให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมายโดยมีครูเป็นผู้แนะนำ ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ

## 2.2 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงโครงสร้างเนื้อหาของชุดกิจกรรมที่เหมือนกันหลายประการ

(Houston, Other ,1972 ,น. 10-15, วัชรารักษ์ เจริญสุข, 2547, น.16 อ้างอิงจาก พฤทธิ มาเนตร, 2553, ทิศนา แคมมณี, 2543,น.10-12) (Duann) 1973,น. 169) กล่าวถึงโครงสร้างเนื้อหาของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. คำชี้แจง (prospectus) อธิบายถึงความสำคัญของจุดมุ่งหมาย ขอบข่ายในส่วนของชุดกิจกรรม สิ่งที่ผู้เรียนจะต้องรู้ก่อนและขอบข่ายของกระบวนการเรียนทั้งหมดในชุดกิจกรรม
  2. จุดมุ่งหมาย (objectives) คือ ข้อความที่แจ่มชัดและไม่กำกวมที่กำหนดว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอะไรหลังจากเรียนแล้ว
  3. การประเมินผลเบื้องต้น (pre – assessment) มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนอยู่ในระดับใดในการเรียนการสอนนั้น และดูว่าสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายเพียงใด การประเมินผลเบื้องต้นนี้อาจอยู่ในรูปแบบของการทดสอบข้อเขียน ปากเปล่า การทำงาน ปฏิกริยาตอบสนอง หรือคำถามง่ายๆ เพื่อให้รู้ถึงความต้องการและความสนใจ
  4. การกำหนดกิจกรรม (enabling activities) คือ การกำหนดแนวทางและวิธีเพื่อไปสู่จุดหมายที่วางไว้ โดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นด้วย
  5. การประเมินผลขั้นสุดท้าย (post – assessment) เป็นข้อสอบเพื่อวัดผลหลังเรียน
- วัชรารักษ์ เจริญสุข (2547, น.16 อ้างอิงจาก พฤทธิ มาเนตร.2553) ได้กล่าวถึงโครงสร้างเนื้อหาของชุดกิจกรรมประกอบการสอนเพิ่มเติมจาก Houston, Other (1972, น.10-15) คือ

1. เวลาที่ใช้
2. สื่ออุปกรณ์
3. เนื้อหาสาระ

Duann (1973, pp.169) กล่าวถึงโครงสร้างเนื้อหาของชุดกิจกรรมที่แตกต่างจาก Houston, Other. (1972, น.10-15) 2 ประการ คือ

1. บรรยายเนื้อหา
2. มีกิจกรรมที่ส่งเสริมจะให้เกิดแก่ผู้เรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2541, น.95) และบุญเกื้อ ควรรหาเวช (2545, น.95-96)

กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดกิจกรรมไว้ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดกิจกรรมศึกษาและปฏิบัติตามเพื่อบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ผู้สอนต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทผู้เรียนและการจัดชั้นเรียน

2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอย่างไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียน

3. แบบทดสอบวัดผลความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจสอบว่าหลังจากเรียนด้วยชุดกิจกรรมแล้วผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนต่างๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษา มีหลายชนิดประกอบกัน อาจเป็นประเภท สิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียน โปรแกรม หรือ ประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่างๆ เทปบันทึกเสียง ฟิล์มสตริป สไลด์ของจริง เป็นต้น

ทั้งนี้บุญเกื้อ คารหาเวช (2542, น.94 - 97) ได้ให้ข้อสังเกตว่าองค์ประกอบ 4 ส่วนประกอบข้างต้นจะบรรจุในซองหรือกล่อง จัดเอาไว้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวก แก่การใช้ นิยมแยกเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

4.1 กล่อง

4.2 สื่อการสอนและบัตรบอกชนิดของสื่อการเรียนการสอนเรียงตามลำดับการใช้

4.3 บันทึกรายการการสอน

4.4 อุปกรณ์การสอน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอน สารระเหยศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งจัดทำเป็นเอกสาร มี จำนวน 4 เล่ม เล่มละ 4 คาบ รวม 16 คาบ ซึ่งแต่ละเล่มประกอบไปด้วย

1) คำแนะนำในการใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนของครูและคำแนะนำในการใช้ของนักเรียน

2) จุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของกิจกรรม ซึ่งได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กำหนดว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอะไรหลังจากเรียนแล้ว

3) แบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้อยู่ในระดับใดก่อนการเรียนการสอนนั้น

4) ศึกษาเนื้อหาและทำกิจกรรม

5) แบบทดสอบความรู้หลังเรียนแต่ละเล่ม ดูว่าสัมฤทธิ์ผลตามความมุ่งหมายเพียงใด

6) ทดสอบความรู้ในภาพรวมอีกครั้งเมื่อเรียนจบทั้ง 4 เล่ม

### 2.3 ขั้นตอนในการสร้างชุดกิจกรรม

การสร้างชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมียุ่ขั้นตอนในการสร้าง ชัยขงศ์พรหมวงศ์ (2545) มีขั้นตอนการการสร้างชุดกิจกรรม ที่สำคัญ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์อาจจะกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการตามที่เห็นเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยการสอน โดยการประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ครูสอน ซึ่งอาจจะกำหนดให้ได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือสอนได้หน่วยละครั้งครั้งละประมาณ 1 -2 ชั่วโมง
3. กำหนดหัวข้อเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตัวเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วย ควรให้ประสบการณ์อะไรแก่ผู้เรียนบ้างแล้วกำหนดหัวข้อเรื่องออกมาเป็น 4-6 หัวเรื่อง
4. กำหนดมโนทัศน์และหลักการ มโนทัศน์และหลักการที่กำหนดขึ้น จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อเรื่อง โดยสรุปแนวความคิด สาระและหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้อง
5. กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวข้อเรื่อง เป็นวัตถุประสงค์ทั่วไปก่อนแล้ว เปลี่ยนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง
6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งเป็นแนวทางการเลือกและผลิตสื่อการสอน
7. กำหนดแบบประเมินผล โดยจะต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์เพื่อให้ผู้สอนทราบว่าหลังจากผ่านกิจกรรมมาแล้วนักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
8. เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุอุปกรณ์หรือวิธีการที่ครูใช้ถือว่าเป็นสื่อการสอน ทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อการสอนของแต่ละหัวข้อเรื่องแล้ว ก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปทดลองหาประสิทธิภาพ เรียกว่า“ชุดกิจกรรม”
9. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมเพื่อเป็นการประกันว่า ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอนผู้สร้างจะต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้นล่วงหน้าโดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้ เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนบรรลุผล
10. การใช้ชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สามารถนำไปใช้สอนผู้เรียนได้ตามประเภทของชุดกิจกรรม และตามระดับการศึกษาโดยกำหนดขั้นตอนการใช้ดังนี้

- 1) ทดสอบก่อนเรียน เป็นการวัดผลเพื่อประเมินพฤติกรรมเบื้องต้นอันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 2) ชี้นำเข้าสู่บทเรียนเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน กระตือรือร้น มีความต้องการที่จะเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเทคนิคของผู้สอนช่วยในการนำเข้าสู่บทเรียน
- 3) ชี้นำประกอบกิจกรรมการเรียน ครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจในการทำกิจกรรมก่อนลงมือทำกิจกรรม
- 4) ชี้นำสรุปบทเรียน เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้เรียนรู้ความคิดรวบยอดหรือหลักการสำคัญ
- 5) ทดสอบหลังเรียน เป็นการวัดผลการเรียนรู้ โดยทำข้อสอบอีกครั้งหนึ่งเพื่อประเมิน ดูว่านักเรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียน สรุปจากขั้นตอนการสร้างชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีส่วนตอนดังนี้ จะต้องกำหนดเนื้อหา หน่วยการสอน หัวเรื่อง มโนทัศน์และหลักการ กำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน แบบประเมินผล เลือกและผลิตสื่อการสอน หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม และสุดท้ายคือใช้ชุดกิจกรรม

#### 2.4 ประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการศึกษาประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นักการศึกษาได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมไว้เหมือนกัน ตามลักษณะของผู้ใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ บุญเกื้อ ควรหาเวช (2545, น. 94 – 95, อ้างถึงใน ศิริรักษา อัฐสุวรรณศิลป์, 2548, น. 27, กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, น. 142) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมไว้ 3 ประเภท โดยสรุปได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมสำหรับประกอบการบรรยาย เป็นชุดกิจกรรมสำหรับครูใช้ประกอบการสอนเพื่อลดบทบาทครูในการบรรยาย และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในบทเรียนและประสบความสำเร็จมากขึ้น
2. ชุดกิจกรรมสำหรับกิจกรรมแบบกลุ่ม เป็นชุดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนทำงานในระบบกลุ่ม มีการทำงานร่วมกัน ปรีกษา ร่วมมือ และมีการแบ่งงานกันทำในบางจุด โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำเพียงเล็กน้อย
3. ชุดกิจกรรมเป็นรายบุคคล มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามลำดับขั้นความรู้ความสามารถของตนเองให้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองไปได้ถึงขีดสุดของความสามารถเป็นรายบุคคล และมีครูผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือ มีการประเมินผลเป็นรายบุคคล

จากแนวคิดดังกล่าวมาสรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ นั้น มีการแบ่งประเภทที่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนในการออกแบบชุดกิจกรรม และแบ่งตาม



ลักษณะของผู้ใช้ โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ละประเภทจะมีคำแนะนำวิธีการใช้ และการทำกิจกรรมต่างๆ เป็นไปอย่างมีระบบ มีขั้นตอนจากง่ายไปสู่ยาก ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง และเป็นไปในแนวเดียวกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอนประเภทรายบุคคล มีลักษณะเป็นเล่มของวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ เศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ในบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่ง มีจำนวน 4 เล่ม เล่มละ 4 คาบ รวม 16 คาบ

## 2.6 ประโยชน์ของชุดกิจกรรม

ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้จัดเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่ได้รับคามนิยมอย่างแพร่หลาย เพราะเป็นการนำสื่อต่างๆ มาประกอบกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การเรียนการสอน ประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีต่อการเรียนการสอนมีหลายประการดังนี้

ประเสริฐ สำเภารอด (2552, น.16) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียน ทำให้ได้รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดกิจกรรมสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนทำให้ครูสอนได้เต็มประสิทธิภาพ

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2542, น.110) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมการเรียนแบบรายบุคคล ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสามารถ ความสนใจ ตามเวลา และ โอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน
2. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู เพราะชุดการสอนช่วยให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง หรือต้องการความช่วยเหลือจากผู้สอนเพียงเล็กน้อย
3. ช่วยในการศึกษานอกระบบของโรงเรียน เพราะผู้เรียนสามารถนำเอาชุดกิจกรรม ไปใช้ได้ทุกสถานที่ทุกเวลา
4. ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความพร้อม ความมั่นใจให้แก่ครูเพราะชุดกิจกรรมผลิตไว้เป็นหมวดหมู่สามารถนำไปใช้ได้ทันที
5. เป็นประโยชน์ในการสอนแบบศูนย์การเรียน
6. ช่วยให้ผู้เรียนวัดผลผู้เรียนได้ตรงตามความมุ่งหมาย
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม



8. ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ
9. สามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
10. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างแท้จริง

จากชุดกิจกรรม

11. สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่มากที่บูรณาการเป็นอย่างดีทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากประโยชน์ของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่กล่าวมา จะเห็นว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้ช่วยแก้ปัญหาให้กับครูและผู้เรียน ช่วยส่งเสริม ช่วยพัฒนาความรู้การเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพได้หลายประการ เช่น เป็นส่งเสริมการเรียนรู้แบบรายบุคคล ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู ช่วยในการศึกษานอกระบบของโรงเรียน ช่วยลดภาระและช่วยสร้างความพร้อม ช่วยให้ผู้เรียนจำนวนมากได้รับความรู้แนวเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ที่มากที่บูรณาการเป็นอย่างดีทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

### 3. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน

การผลิตสื่อหรือชุดการสอนนั้น ก่อนนำไปใช้จริงจะต้องนำสื่อหรือชุดการสอนที่ผลิตขึ้นไปทดสอบ ประสิทธิภาพเพื่อดูว่าสื่อหรือชุดการสอนทำให้ผู้เรียน มีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ มีประสิทธิภาพในการช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด มีความสัมพันธ์กับผลลัพธ์หรือไม่และผู้เรียน มีความพึงพอใจต่อการเรียนจากสื่อหรือชุดการสอนในระดับใด ดังนั้นผู้ผลิตสื่อการสอนจำเป็นจะต้องนำ สื่อหรือชุดการสอนไปหาคุณภาพ เรียกว่าการทดสอบประสิทธิภาพ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์ 2556, น. 7-19)

#### 3.1 ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556, น.7-19) ได้ให้ความหมายของการทดสอบประสิทธิภาพไว้ดังนี้

1. ความหมายของประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง สภาวะหรือคุณภาพของสมรรถนะในการดำเนินงาน เพื่อให้งานมีความสำเร็จโดยใช้เวลา ความพยายาม และค่าใช้จ่ายค่าน้อยที่สุดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ โดยกำหนดเป็นอัตราส่วนหรือร้อยละระหว่างปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลลัพธ์ (Ratio between input, process and output) ประสิทธิภาพเน้นการดำเนินการ ที่ถูกต้องหรือกระทำสิ่งใดๆ อย่างถูกวิธี (Doing the right thing) คำว่าประสิทธิภาพ มักสับสนกับ คำว่า ประสิทธิภาพ (Effectiveness) ซึ่งเป็นคำที่ คลุมเครือ ไม่นั้น

ปริมาณ และมุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเน้น การทำสิ่งที่ถูกที่ควร (Doing the thing right) ดังนั้น สองคำนี้จึงมักใช้คู่กัน คือ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2. ความหมายของการทดสอบ ประสิทธิภาพ การทดสอบประสิทธิภาพของสื่อ หรือชุดการสอน จึงหมายถึงการหาคุณภาพของสื่อ หรือชุดการสอน โดยพิจารณาตามขั้นตอนของการพัฒนาสื่อหรือชุดการสอนแต่ละขั้น ตรงกับ ภาษาอังกฤษว่า “Developmental Testing” คือ การทดสอบคุณภาพตามพัฒนาการของการผลิตสื่อ หรือชุดการสอนตามลำดับขั้นเพื่อตรวจสอบคุณภาพ ของแต่ละองค์ประกอบของต้นแบบชิ้นงาน ให้ดำเนิน ไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการผลิตสื่อและชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพ หมายถึง การนำสื่อหรือ ชุดการสอนไปทดสอบ ด้วยกระบวนการสองขั้นตอน คือ การทดสอบประสิทธิภาพใช้เบื้องต้น (Try Out) และทดสอบ ประสิทธิภาพสอนจริง (Trial Run) เพื่อหาคุณภาพของสื่อตามขั้นตอนที่กำหนดใน 3 ประเด็น คือ การทำให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น การช่วยให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนและทำแบบประเมิน สุดท้ายได้ดี และการทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนที่จะผลิต ออกมา เผยแพร่เป็นจำนวนมาก

2.1 การทดสอบประสิทธิภาพใช้ เบื้องต้น เป็นการนำสื่อหรือชุดการสอนที่ผลิตขึ้นเป็นต้นแบบ (Prototype) แล้วไปทดสอบประสิทธิภาพ ใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละระบบ เพื่อปรับปรุง ประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอนให้เท่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้และปรับปรุง จนถึงเกณฑ์

2.2 การทดสอบประสิทธิภาพ สอนจริง หมายถึง การนำสื่อหรือชุดการสอนที่ได้ ทดสอบประสิทธิภาพใช้และปรับปรุงจนได้คุณภาพถึงเกณฑ์แล้วของแต่ละหน่วย ทุกหน่วยใน แต่ละวิชา ไปสอนจริงในชั้นเรียนหรือในสถานการณ์การเรียน ที่แท้จริงในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อ ตรวจสอบคุณภาพเป็นครั้งสุดท้ายก่อนนำไปเผยแพร่และผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก การทดสอบ ประสิทธิภาพทั้งสองขั้นตอน จะต้องผ่านการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Development- R&D) โดยต้องดำเนินการวิจัย ในขั้นทดสอบประสิทธิภาพเบื้องต้น และอาจทดสอบ ประสิทธิภาพ ซ้ำในขั้นทดสอบประสิทธิภาพใช้จริง

3.2 ความจำเป็นที่จะต้องหาประสิทธิภาพ การทดสอบประสิทธิภาพของสื่อหรือชุด การสอนมีความจำเป็นด้วยเหตุผล 3 ประการ คือ

3.2.1 สำหรับหน่วยงานผลิตสื่อหรือชุด การสอน การทดสอบประสิทธิภาพช่วย ประกันคุณภาพ ของสื่อหรือชุดการสอนว่าอยู่ในขั้นสูง หากไม่มีการทดสอบ ประสิทธิภาพเสียก่อน แล้วเมื่อผลิตออกมาใช้ประโยชน์ ไม่ได้ดีก็จะต้องผลิตหรือทำชิ้นใหม่เป็นการสิ้นเปลือง

3.2.2 สำหรับผู้ใช้สื่อหรือชุดการสอน สื่อหรือชุดการสอนที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพ จะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสอนได้ดีในการสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง

3.2.3 สำหรับผู้ผลิตสื่อหรือชุดการสอน การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่า เนื้อหาสาระที่บรรจุลงในสื่อหรือชุดการสอนมีความเหมาะสม อันจะช่วยให้ผู้ผลิตประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลาและเงินทองในการเตรียมต้นแบบ

### 3.3 การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556, น.7-19) ได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพไว้ดังนี้

1. ความหมายของเกณฑ์ (Criterion) เกณฑ์เป็นขีดกำหนดที่จะยอมรับว่า สิ่งใดหรือ พฤติกรรมใดมีคุณภาพและหรือปริมาณที่จะรับได้ เพื่อจะปรับปรุงคุณภาพให้ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำที่ตั้งไว้ หนึ่งเนื่องจากเกณฑ์ที่ตั้งไว้เป็นเกณฑ์ต่ำสุด ดังนั้นหากการทดสอบคุณภาพของสิ่งใดหรือ พฤติกรรมใด ได้ผลสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 หรืออนุโลมให้มีความคลาดเคลื่อน ต่ำหรือสูงกว่าค่าประสิทธิภาพที่ตั้งไว้เกิน 2.5 ก็ให้ ปรับเกณฑ์ขึ้นไปอีกหนึ่งขั้น แต่หากได้ค่าต่ำกว่าค่าประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ ต้องปรับปรุงและนำไปทดสอบ ประสิทธิภาพใช้หลายครั้ง ในภาคสนามจนได้ค่าถึง เกณฑ์ที่กำหนด การทดสอบ

2. ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอน ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ กระทำได้ โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) กำหนดค่า ประสิทธิภาพเป็น  $E_1 = \text{Efficiency of Process}$  (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) และพฤติกรรมสุดท้าย (ผลลัพธ์) กำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น  $E_2 = \text{Efficiency of Product}$  (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์)

2.1 ประเมิน พฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional Behavior) คือ ประเมินผลต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยของผู้เรียน ที่เกิดจากการประกอบ กิจกรรมกลุ่ม ได้แก่ การทำโครงการ หรือทำรายงาน เป็นกลุ่ม และรายงานบุคคล ได้แก่งานที่มอบหมาย และกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

2.2 ประเมิน พฤติกรรมสุดท้าย (Terminal Behavior) คือ ประเมินผลลัพธ์ (Product) ของผู้เรียน โดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนและ การสอบไล่ ประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอน โดยกำหนดให้ผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อร้อยละของผลการประเมินหลังเรียนทั้งหมด นั่นคือ  $E_1/E_2 =$  ประสิทธิภาพ ของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ตัวอย่าง 80/80 หมายความว่าเมื่อเรียน จากสื่อหรือชุดการ

สอนแล้ว ผู้เรียนจะสามารถทำแบบฝึกปฏิบัติหรืองานได้ผลเฉลี่ย 80% และประเมิน หลังเรียนและงานสุดท้ายได้ผลเฉลี่ย 80% การที่จะกำหนดเกณฑ์  $E_1/E_2$  ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ โดยพิจารณาพิสัยการเรียนรู้ที่จำแนกเป็นวิทย์พิสัย (Cognitive Domain) จิตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Skill Domain) ในขอบข่ายวิทย์พิสัย (เดิมเรียกว่าพุทธิพิสัย\*\*)

**3.4 วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ** วิธีการคำนวณหาประสิทธิภาพ กระทำได้ 2 วิธีคือ โดยใช้สูตรและโดยการคำนวณธรรมดา ก. โดยใช้สูตร กระทำได้โดยใช้สูตรต่อไปนี้ สูตรที่ 1  $E_1 = 100$  หรือ เมื่อ  $E_1$  คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ คือ คะแนนรวมของแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมหรืองานที่ทำระหว่างเรียนทั้งที่เป็นกิจกรรมในห้องเรียน นอกห้องเรียน A คือ คะแนนเต็มของแบบฝึกปฏิบัติทุกชิ้นรวมกัน N คือ จำนวนผู้เรียน สูตรที่ 2  $E_2 = 100$  (หรือ เมื่อ  $E_2$  คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คือ คะแนนรวมของผลลัพธ์ของการประเมินหลังเรียน B คือ คะแนนเต็มของการประเมินสุดท้ายของแต่ละหน่วย ประกอบด้วยผลการสอบหลังเรียนและคะแนนจากการประเมินงานสุดท้าย N คือ จำนวนผู้เรียน การคำนวณหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรดังกล่าวข้างต้น กระทำได้โดยการนำคะแนนรวมแบบฝึกปฏิบัติหรือผลงานในขณะที่ประกอบกิจกรรมกลุ่ม/เดี่ยวและคะแนนสอบหลังเรียน มาเข้าตารางแล้วจึงคำนวณ หาค่า  $E_1/E_2$  โดยใช้วิธีการคำนวณ โดยไม่ใช้สูตร สำหรับ  $E_1$  คือค่าประสิทธิภาพของงาน และแบบฝึกปฏิบัติกระทำได้โดยการนำคะแนนงาน ทุกชิ้นของนักเรียนในแต่ละกิจกรรม แต่ละคนมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ยและเทียบส่วน โดยเป็นร้อยละ สำหรับค่า  $E_2$  คือ ประสิทธิภาพผลลัพธ์ ของการประเมินหลังเรียนของแต่ละสื่อหรือชุด การสอน กระทำได้โดยการเอาคะแนนจากการสอบหลังเรียนและคะแนนจากงานสุดท้ายของนักเรียน ทั้งหมดรวมกันหาค่าเฉลี่ยแล้วเทียบส่วนร้อยเพื่อหาค่าร้อยละ

**3.5 การตีความหมายผลการคำนวณ** หลังจากคำนวณหาค่า  $E_1$  และ  $E_2$  ได้แล้ว ผู้หาประสิทธิภาพต้องตีความหมายของผลลัพธ์โดยยึดหลักการและแนวทางดังนี้

**3.5.1 ความคลาดเคลื่อนของผลลัพธ์ให้** มีความคลาดเคลื่อนหรือความแปรปรวนของผลลัพธ์ ได้ไม่เกิน .05 (ร้อยละ 5) จากช่วงค่าไปสูง =  $\pm 2.5$  นั้นให้ผลลัพธ์ของค่า  $E_1$  หรือ  $E_2$  ที่ถือว่าเป็นไปตามเกณฑ์ มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ ไม่เกิน 2.5% และ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5% และห่างกันไม่เกิน 5% ซึ่งเป็นตัวชี้ที่จะยืนยันได้ว่า นักเรียนได้มีการเปลี่ยนพฤติกรรมต่อเนื่องตามลำดับขั้นหรือไม่ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนพฤติกรรมขั้นสุดท้าย หรืออีกนัยหนึ่งต้องประกันได้ว่านักเรียนมีความรู้จริง การประเมินในอนาคตจะเสนอผลการประเมินเป็นเลขสองตัว คือ  $E_1$  คู่  $E_2$  เพราะจะทำให้ผู้อ่านผลการประเมินทราบลักษณะนิสัยของผู้เรียน ระหว่างนิสัยในการทำงานอย่างต่อเนื่อง คงเส้นคงวา หรือไม่ กับการทำงานสุดท้ายว่ามีคุณภาพมากน้อยเพียงใด

### 3.6 ขั้นตอนการทดสอบประสิทธิภาพ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556, น.7-19) เมื่อผลิตสื่อหรือชุดการสอนขึ้นเป็นต้นแบบแล้ว ต้องนำสื่อหรือชุดการสอนไปหาประสิทธิภาพตาม ขั้นตอนต่อไปนี้

1. การทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 1-3 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ คือกิจกรรมหรือภารกิจและงาน ที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียน นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น โดยปกติคะแนนที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพ แบบเดี่ยวนี้อาจได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์มาก

2. การทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1:10) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน 6-10 คน (ละผู้เรียนที่เก่ง ปานกลางกับอ่อน) ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบ กิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนว่า หงุดหงิด ทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจหรือไม่ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพให้ประเมินการเรียนรู้จาก กระบวนการ คือกิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบ ให้ทำและประเมินผลลัพธ์คือการทดสอบหลังเรียน และงานสุดท้ายที่มอบให้ให้นักเรียนทำส่งก่อนสอบประจำหน่วยให้นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรม ระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น ในคราวนี้คะแนน ของผู้เรียนจะเพิ่มขึ้นอีกเกือบเท่าเกณฑ์โดยเฉลี่ย

3. การทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:100) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพที่ผู้สอน 1 คน ทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอนกับผู้เรียน ทั้งชั้นระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบกิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ว่า หงุดหงิดทำหน้าฉงน หรือทำท่าทางไม่เข้าใจ หรือไม่ หลังจากทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามแล้ว ให้ประเมินการเรียนรู้จากกระบวนการ คือกิจกรรมหรือภารกิจและงานที่มอบให้ทำและทดสอบหลังเรียนนำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ ต้องปรับปรุงเนื้อหาสาระ กิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนให้ดีขึ้น แล้วนำไปทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำกับนักเรียนต่างกลุ่ม อาจทดสอบประสิทธิภาพ 2-3 ครั้ง จนได้ค่าประสิทธิภาพ ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำ ผลลัพธ์ที่ได้จากการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามควร ใกล้เคียงกันเกณฑ์ที่ตั้งไว้หากต่ำกว่าเกณฑ์ไม่เกิน 2.5% ก็ให้ยอมรับว่า สื่อหรือชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หากค่าที่ได้ต่ำกว่าเกณฑ์มากกว่า -



2.5 ให้ปรับปรุงและทดสอบประสิทธิภาพภาคสนามซ้ำจนกว่าจะถึงเกณฑ์ หากสูงกว่าเกณฑ์ไม่เกิน +2.5 ก็ยอมรับ ว่าสื่อหรือชุดการสอนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

**3.7 การเลือกนักเรียนมาทดสอบประสิทธิภาพ** สื่อหรือชุดการสอน นักเรียนที่ผู้สอนจะเลือกมาทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน ควรเป็นตัวแทนของนักเรียนที่เราจะนำสื่อหรือชุดการสอนนั้นไปใช้ ดังนั้น จึงควรพิจารณาประเด็นต่อไปนี้

3.7.1 สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพ แบบเดี่ยว (1:1) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพ ครู 1 คน ต่อเด็ก 1-3 คน ให้ทดสอบประสิทธิภาพกับ เด็กอ่อนเสียก่อน ทำการปรับปรุงแล้วนำไปทดสอบ ประสิทธิภาพกับเด็กปานกลาง และนำไปทดสอบ ประสิทธิภาพกับเด็กเก่ง

3.7.2 สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพ แบบกลุ่ม (1:10) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพ ที่ครู 1 คนทดสอบประสิทธิภาพกับเด็ก 6-12 คน โดยให้มีผู้เรียนคละกันทั้งเด็กเก่งปานกลาง เด็กอ่อน

3.7.3 สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพ ภาคสนาม (1:100) เป็นการทดสอบประสิทธิภาพ ที่ใช้ครู 1 คนกับนักเรียนทั้งชั้นกับนักเรียน 30-40 คน ชั้นเรียนที่เลือกมาทดสอบประสิทธิภาพจะต้องมีนักเรียนคละกันทั้งเก่งและอ่อน

สรุปได้ว่าการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอนนั้นมีขั้นตอนการหาเพื่อปรับปรุงและให้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนด และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

#### 4. การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนนั้นมีปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนดังนี้

**4.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน** มีองค์ประกอบของ 2 ประการ คือ การสอนและการเรียน

วิชัย ดิสระ (2533, น.249-250) ได้กล่าวถึงการสอนที่มีคุณภาพตามแนวคิดของบลูมว่าประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ คือ

1. การให้แนวทาง คือ การอธิบายของครูที่ทำให้นักเรียนเข้าใจว่าเมื่อเรียนเรื่องนั้นๆแล้วจะต้องมีความสามารถอย่างไร ต้องทำอะไรบ้าง

2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

3. การเสริมแรง ทั้งการเสริมแรงภายนอก เช่น การให้สิ่งของ การกล่าวชม หรือการเสริมแรงภายในตัวนักเรียนเอง เช่น ความอยากรู้อยากเห็น

4. การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการแก้ข้อบกพร่อง ซึ่งจะต้องมีการแจ้งผลการเรียนและข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบ

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545) ได้มีแนวคิดพื้นฐานถึงชุดการเรียนรู้ (Learning package) ชุดการสอน (Instruction package) ที่นำมาใช้ในการสร้างชุดกิจกรรมสำหรับการเรียน เกิดจากหลักการและทฤษฎี ซึ่งต้องคำนึงถึงแนวคิดหลัก 5 ประการ ได้แก่

แนวคิดที่ 1 ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาได้นำหลักจิตวิทยา มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ความแตกต่างระหว่างบุคคลมีหลายด้าน คือความสามารถ สติปัญญา ความต้องการ ความสนใจ ร่างกาย อารมณ์ สังคม เป็นต้น ในการจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคลนี้วิธีการที่เหมาะสมที่สุดคือการจัดการเรียนรายบุคคล หรือการสอนตาม เอกัตภาพ การศึกษาโดยเสรี การศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งล้วนเป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตาม สติปัญญา ความสามารถ และความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำ ช่วยเหลือตามความเหมาะสม

แนวคิดที่ 2 ความพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงการสอนจากเดิมที่เคยยึด “ครู” เป็นแหล่งความรู้มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนด้วยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อการสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งได้ จัดให้ตรงเนื้อหาและประสบการณ์ตามหน่วยการสอน การเรียนด้วยวิธีนี้ครูจะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ ผู้เรียนเพียงหนึ่งในสามของเนื้อหาทั้งหมด ส่วนอีกสองส่วนผู้เรียนจะศึกษาด้วยตนเองจากสิ่งที่ผู้สอน เตรียมไว้ในรูปของชุดการกิจกรรม

แนวคิดที่ 3 การใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ในรูปของการจัดระบบการใช้สื่อการสอนหลายอย่างมาช่วยในการสอนให้เหมาะสม และใช้เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียน แทนการให้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ นักเรียนตลอดเวลา แนวทางใหม่จึงเป็นการผลิตสื่อการสอนแบบประสมให้เป็นชุดกิจกรรม เพื่อเปลี่ยนจากการใช้สื่อเพื่อช่วยครูสอนมาเป็นการช่วยผู้เรียน

แนวคิดที่ 4 ปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม เดิมที่นักเรียนเป็นฝ่ายรับความรู้จากครูเท่านั้น แทนจะไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่อเพื่อน ๆ และต่อครู นักเรียนจึงขาดทักษะการแสดงออก และการทำงานเป็นกลุ่ม จึง



ได้นำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ประกอบกิจกรรมด้วยกันซึ่งนำมาสู่การผลิตสื่อออกมาในรูปของชุดกิจกรรม

แนวคิดที่ 5 การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ โดยยึดจิตวิทยาการเรียนมาใช้โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม ซึ่งหมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งต่อไปนี้

- 1) ได้เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยตนเอง
- 2) ได้ทราบว่า การตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร
- 3) ได้รับการเสริมแรงที่ทำให้นักเรียนภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูก อันจะทำให้ นักเรียนได้กระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต
- 4) ได้เรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของตนเอง จากแนวคิดเกี่ยวกับการผลิตชุดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ สร้างแรงจูงใจและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติมากที่สุด

ทั้งนี้ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545) ได้นำหลักคิดดังกล่าวมาใช้กับชุดกิจกรรม โดยมีแนวคิดที่จะส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีความสมบูรณ์พร้อมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้นสำหรับผู้เรียน ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีศักยภาพสูงสุดและมีความสมบูรณ์พร้อมทั้งกายและใจ มีความสุขในการเรียน

## 4.2 หลักทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสอนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน

**4.2.1 การนำหลักการกลุ่ม (Cognitive)** มาใช้ในชุดกิจกรรม จากความเชื่อการจัดบทเรียน โดยมีโครงสร้างถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ลักษณะของชุดกิจกรรม ก็เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนพบคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งนำหลักการที่ว่าเมื่อมนุษย์ทำอะไรแล้วจะต้องความสำเร็จและต้องการทราบผลทันที ชุดกิจกรรมจะจัดทำให้เป็นระบบซึ่งก็เข้าหลักการของพุทธิพิสัย (Cognitive) ที่ว่าการจัดบทเรียน โดยมีโครงสร้าง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความสัมพันธ์ของเนื้อหาในเรื่องอย่างต่อเนื่องระหว่าง ความรู้ใหม่กับความรู้เดิม ชุดกิจกรรมเริ่มต้นด้วยการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ซึ่งคล้ายหลักการของ Ausubel ซึ่งจะต้องมีการตรวจสอบความรู้เดิมของผู้เรียนก่อนและลงท้ายด้วยการทดสอบหลังเรียน (Posttest) นอกจากนั้น กิจกรรมของการค้น พบด้วยตนเอง (Discovery) มุ่งเน้นกิจกรรมในเรื่อง ศูนย์การเรียนรู้ซึ่งเป็นการวางแผนของแต่ละบุคคล ซึ่งศูนย์การเรียนนั้นก็มิชุดกิจกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญ ในการจัดกิจกรรม ศูนย์ 1

**4.2.2 การนำ แนวความคิดของกลุ่มพฤติกรรม (Behaviorism)** มาใช้ในชุดกิจกรรม ชุดกิจกรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่ม Behaviorism นั้นการสร้างชุดกิจกรรมได้นำ

หลักการเสริมแรงของ Skinner มาใช้นอกจากนั้นชุดกิจกรรมยังสามารถแก้ปัญหาของการจัดการศึกษา ซึ่ง Skinner ได้เสนอไว้ 3 ข้อ ดังนี้

1) ชุดกิจกรรมเป็นการเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนจะลงมือกระทำด้วยตนเอง ตัดสินใจในการเรียนครั้งนั้นๆ ด้วยตนเอง

2) ชุดกิจกรรมสามารถแก้ปัญหาของการเสริมแรงได้อย่างทั่วถึง เพราะเด็กที่เรียน จากชุดกิจกรรม จะสามารถทราบผลการเรียนของตนได้ทันทีเท่ากับเป็นการเสริมแรง ช่วยให้นักเรียนทราบผลการทำงานของตนเองได้ทันทีโดยไม่ต้องรอผลการตรวจงานจากครูทำให้ครูสามารถ เสริมแรงเด็กได้อย่างทั่วถึง

3) ชุดกิจกรรมมีการจัดเนื้อหาการเรียนเป็นระบบระเบียบ โดยการจัดเนื้อหาวิชาต่างๆ ที่สอนเข้าเป็นส่วนๆ เรียงลำดับ ความยากง่ายมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้เด็กประสบความสำเร็จทีละขั้นก่อน จะได้เป็นกำลังใจให้ผู้เรียนในขั้นต่อไป

#### 4.3 การนำแนวความคิดของกลุ่มมนุษยนิยม (Humanism) มาใช้ในการเรียน

4.3.1 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองเท่าที่จะเป็นไปได้

4.3.2 สร้างบรรยากาศที่มีลักษณะอบอุ่นให้เป็นการยอมรับ และพยายามอย่างดีที่สุดที่จะสื่อความรู้สึกของครูที่เชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนได้

4.3.3 ครูพยายามทำตนเป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นผู้คอยให้กำลังใจ ตลอดจนเป็นผู้คอยช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้

4.3.4 ครูแสดงอารมณ์โกรธหรือไม่พอใจกับสถานการณ์ได้ แต่มิใช่แสดงอารมณ์กับตัวเด็ก

4.3.5 ครูจะต้องรับรู้หรือมีความรู้สึกกับตนเองในด้านบวกก่อน เพราะคนที่จะเห็นว่าคนอื่นเป็นผู้มีความสามารถนั้น จะต้องมองเห็นว่าตนเองเป็นเช่นนั้น เสียก่อน

4.3.6 พยายามทำอย่างดีที่สุด ที่จะช่วยให้เด็กพัฒนาความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวกและควรหัดเป็นผู้ไวต่อความรู้สึกของเด็ก เช่น พยายามมองทุกสิ่งทุกอย่างให้เห็นดังที่เด็กเห็น สะท้อนให้เด็กเห็นว่าครั้งที่ครูเป็นเด็กก็เคยมีความรู้สึกเช่นนั้นเหมือนกัน เช่น ความรู้สึกกลัว ความรู้สึกอาย ฯลฯ

4.3.7 ถ้าเป็นไปได้จัดเวลาให้เด็กได้มีโอกาสทำความเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของอีกฝ่ายหนึ่งนั่นเอง

4.3.8 ฝึกให้เด็กทำความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยมของตนเอง โดยวิธีการต่อไปนี้

1) กระตุ้นให้เด็กให้กลับสิ่งที่เลือกให้

2) ช่วยให้สามารถหาตัวเลือกอื่นแทนได้เมื่อพบกับสถานการณ์ที่จะต้อง  
เลือก

3) ช่วยให้เด็กใช้น้ำหนักกับตัวเลือกอื่นๆ ได้

4) กระตุ้นให้เลือกอย่างอิสระ

5) กระตุ้นให้เด็กได้แสดงออกหรือทำตามสิ่งที่ตนเลือก

6) ช่วยให้เด็กมีโอกาสที่จะแสดงพฤติกรรมตามที่ตนเองเลือกนั้นซ้ำแล้วซ้ำอีก

4.3.9 ในการจัดการเรียนการสอนให้คำนึงถึงจิตพิสัย (Affective domain) ควบคู่  
กับพุทธิพิสัย (Cognitive domain) ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของกลุ่มมนุษยนิยม

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนนั้น  
เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสิทธิภาพสูงสุดต้องคำนึงถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การนำ  
แนวความคิด หลักทฤษฎีที่นำมาใช้ในการสอนประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยจึงจะมี  
ประสิทธิภาพสูงสุด

ผู้วิจัยได้จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้น  
ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) ดังนี้

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรม

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดชั้นเรียนและ  
การเตรียมสื่อการเรียนรู้อื่นๆ และแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อที่ครูผู้สอนสามารถนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้  
ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ครูผู้สอนชี้แจงให้ผู้เรียนรับทราบทบทวนของผู้เรียนในการใช้ชุดกิจกรรมประกอบการ  
สอนให้เข้าใจตรงกันเพื่อให้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพขั้นสอน

3. ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเป็น  
การวัดผลเพื่อประเมินพฤติกรรมเบื้องต้นอันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้น

5. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้วิจัยตั้งคำถาม ยกตัวอย่างสถานการณ์ เล่าข่าว ให้ผู้เรียนช่วยกันคิดเป็น  
รายบุคคลบ้าง ถาม โดยรวมบ้างเป็นการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน กระตือรือร้น มีความต้องการที่จะ  
เรียนรู้

5.2 ขั้นดำเนินการสอน

1) ผู้วิจัยติดบัตรคำ ให้นักเรียนช่วยกันหาความหมาย

- 2) ผู้วิจัยและผู้เรียนอภิปรายความหมายและยกตัวอย่างไปพร้อมๆ กัน
- 3) ผู้วิจัยมีรูปภาพประกอบในการอธิบายความหมายและยกตัวอย่าง

ประกอบ

- 4) ผู้วิจัยอธิบายภาพรวมตามแผนผังให้ผู้เรียนฟัง

### 5.3 ชั้นสรุปบทเรียน

1) ผู้วิจัยและผู้เรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาตามแผนภาพบทเรียน เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนได้เรียนรู้ความคิดรวบยอดหรือ หลักการสำคัญ

- 2) ผู้เรียนอ่านใบความรู้ใบงานจากชุดกิจกรรมประกอบการสอน

3) ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดในชุดกิจกรรมประกอบการสอนครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ ในการทำกิจกรรมก่อนลงมือทำกิจกรรม

6. ขณะที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูไม่ควรพูดเสียงดัง ควรอธิบายรายบุคคลหรือนักเรียนที่นั่งใกล้ๆกัน ต้องไม่รบกวนกิจกรรมการเรียนของผู้เรียนคนอื่นๆ

7. ขณะที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูต้องเดินดูการทำงานของนักเรียนแต่ละคนอย่างใกล้ชิด หากผู้เรียนคนใดมีปัญหา ครูควรเข้าไปให้คำปรึกษาแนะนำผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมให้ประสบความสำเร็จ

8. ครูต้องสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม ตรวจสอบผลงาน พร้อมทั้งให้ข้อมูล ย้อนกลับแก่ผู้เรียนทราบผลการเรียนรู้และปรับปรุงการปฏิบัติกิจกรรมครั้งต่อไป

9. การสรุปผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเป็นกิจกรรมรวมของนักเรียนทุกคนหรือ ตัวแทนของกลุ่มรวมกันครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกให้มากที่สุด

10. ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังการใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนแต่ละชุด โดยให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเป็นรายบุคคล ครูตรวจดูแบบทดสอบและกระดาษคำตอบขึ้นหลังสอน

11. เมื่อผู้เรียนเรียนจบครบทั้ง 4 เล่ม จำนวน 16 คาบ ทำการทดสอบอีกครั้งจำนวน 30 ข้อ เพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

12. เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรให้นักเรียนตรวจสอบและเก็บสื่อการเรียนรู้อื่นๆให้เรียบร้อย เพื่อสะดวกในการใช้ครั้งต่อไป

## 5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

### 5.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5.1.1 **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement)** เป็นสมรรถภาพในการเรียนรู้ด้านต่างๆ ที่นักเรียนได้รับจากประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมจากกิจกรรมการเรียนการสอนของครู นักการศึกษาจึงได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

5.1.2 **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากกระบวนการเรียนการสอน หรือ กระบวนการวัดปริมาณผลการศึกษาเล่าเรียนว่าเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาจากผลการทดสอบ (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และเพยาว์ ยินดีสุข, 2548, น.125, ปราณี กองจินดา, 2549, น.42, เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และอนเนกกุล กริแสง, 2553, น.22)

5.1.3 **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือการสอน ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน เป็นต้น (ปราณี กองจินดา, 2549, น.42 ; ไพศาล หวังพานิชย์, 2556, น.9)

5.1.4 **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง ความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน (ปราณี กองจินดา, 2549, น. 42)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ทักษะ หรือ ผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอน ประสบการณ์ที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสามารถวัดได้จากผลการแสดงออกของนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

### 5.2 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา

สุจิตรา หังสพฤกษ์ (2554, น.4-1 – 4-21) ได้กล่าวถึง การวัด แนวคิดในการวัดทางสังคมศึกษา ดังนี้

1. การวัดทางสังคมศึกษา เป็นกระบวนการกำหนดค่าเป็นตัวเลขที่แทนคุณสมบัติของผู้เรียนทางสังคม โดยมีวิธีการวัดที่สำคัญ คือ การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การวัดภาคปฏิบัติ และการใช้แบบสอบถาม กระบวนการวัดจะต้องใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับวิธีการวัด และจะต้องพัฒนาเครื่องมือเพื่อให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวัดที่มีคุณภาพ

2. แนวคิดในการวัดทางสังคมศึกษา การวัดทางสังคมศึกษา หมายถึง กระบวนการกำหนดค่าเป็นตัวเลขที่แทนคุณสมบัติของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ โดยมุ่งวัดคุณสมบัติของผู้เรียนในด้านต่างๆ ได้แก่

2.1 ความรู้ ผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาสาระต่างๆ เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์

2.2 ด้านทักษะกระบวนการ เช่น ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการเรียทักษะ กระบวนการกลุ่ม

2.3 ด้านเจตคติและค่านิยม เช่น ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย มีความกตัญญู รักเกียรติภูมิแห่งตน มีนิสัยในการเป็นผู้ผลิตที่ดี มีความพอดีในการบริโภค เห็นคุณค่าของการทำงาน สรีรวิทยาในหลักธรรม

2.4 ด้านการจัดการและการปฏิบัติ มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานกลุ่ม สามารถนำความรู้ ทักษะ ค่านิยม และเจตคติที่ได้จากการเรียนไปใช้ในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

### 3. วิธีการวัดทางสังคมที่สำคัญ

สุจิตรา หังสพฤกษ์ (2554, น.4-1 – 4-21) กรมวิชาการ (2544, น.56) มีวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เน้นความสามารถและคุณลักษณะที่แท้จริงของผู้เรียนที่จะต้องใช้ เช่น

1. การทดสอบ แบ่งเป็น การทดสอบวัดผลการเรียนรู้ การทดสอบทางจิตวิทยา เช่น EQ IQ

2. การสังเกต คือการเฝ้าดูเหตุการณ์ พฤติกรรม และสิ่งแวดล้อมที่เกิดในสถานการณ์จริง เพื่อตรวจสอบพฤติกรรม อารมณ์ ความสัมพันธ์ในระหว่างทำงาน การวางแผน ความอดทน การแก้ปัญหา เป็นต้น

3. การสัมภาษณ์ เป็นการวัดผู้เรียนโดยการสนทนา ซักถาม พุดคุย เพื่อค้นหาข้อมูลที่ไม่อาจพบเห็นได้ในชัดเจนในสิ่งที่ผู้เรียนประพฤติ

4. การวัดภาคปฏิบัติ เป็นการวัดการปฏิบัติงานของผู้เรียน เช่น การสาธิต การปฏิบัติ

5. การใช้แบบสอบถาม โดยให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามจะเป็นการวัดผู้เรียนเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความรู้ ความรู้สึก ความคิดเห็น การปฏิบัติ ความพึงพอใจ



กรมวิชาการ (2544, น.56) ได้เพิ่มเติมการวัดและการประเมินเพิ่มสะสมผลงาน เป็นการประเมินความสามารถในการผลิตผลงานการบูรณาการความรู้ รวบรวมผลงาน การคัดเลือกผลงานและศักยภาพในการเรียนรู้

### 3. เครื่องมือทางสังคมศึกษาที่สำคัญ ได้แก่

3.1 แบบทดสอบ เพื่อวัดผู้เรียนด้านความรู้ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วัดทางจิตวิทยา

#### 1) แบบทดสอบแบบเขียนตอบ แบ่งเป็น

- (1) แบบทดสอบแบบเติมคำ
- (2) แบบทดสอบแบบตอบสั้น
- (3) แบบทดสอบแบบอัตนัย

#### 2) แบบทดสอบแบบกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ แบ่งเป็น

- (1) แบบทดสอบแบบถูกผิด
- (2) แบบทดสอบแบบจับคู่
- (3) แบบทดสอบแบบเลือกตอบ

#### 3.2 แบบสังเกต แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

##### 1) แบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง

- (1) แบบสังเกตแบบตรวจสอบรายการ (Observational Checklist Form)
- (2) แบบสังเกตแบบมาตรฐานค่า (Observational Rating Scale Form)

##### 2) แบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง เป็นการสังเกตแบบกว้างๆ อย่างอิสระ

##### 3) แบบสัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์เป็นผู้บันทึกคำตอบ

##### 4) แบบรายการสัมภาษณ์ (Interview Schedule) เป็นการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า

ล่วงหน้า

- (1) แบบสัมภาษณ์แบบคำถามปลายเปิด
- (2) แบบสัมภาษณ์แบบเลือกตอบ
- (3) แบบสัมภาษณ์แบบมาตรฐานค่า
- (4) แบบสัมภาษณ์แบบเติมคำ

#### 3.3 แบบแนวสัมภาษณ์ (Interview Guide) เป็นการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า

3.4 แบบวัดภาคปฏิบัติ เช่น วัดโดยการจัดนิทรรศการ การจัดทำโครงการ การอภิปราย การแสดงละคร จะต้องวัด 2 ส่วนคือ วัดกระบวนการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงาน

3.5 แบบสอบถาม จะประกอบไปด้วยสามส่วน คือ คำชี้แจง ข้อมูลของผู้ตอบ แบบสอบถาม ชุดคำถาม

Bloom (1976, pp.139) กล่าวว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ความคิด (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวกับกระบวนการต่างๆ ทางด้านสติปัญญาและสมอง ประกอบด้วยพฤติกรรม 6 ด้าน ดังนี้
  - 1.1 ด้านความรู้ความจำ หมายถึง ความสามารถระลึกถึงเรื่องราวประสบการณ์ที่ผ่านมา
  - 1.2 ด้านความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจับใจความ การแปลความ การตีความ การขยายความของเรื่องได้
  - 1.3 การนำไปใช้ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้หรือหลักวิชาที่เรียนมาแล้วในการสร้างสถานการณ์จริงๆ หรือสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกัน
  - 1.4 การวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะเรื่องราวต่างๆ หรือวัตถุสิ่งของเพื่อต้องการค้นหาสาเหตุเบื้องต้น หาความสัมพันธ์ระหว่างใจความ ระหว่างส่วนรวมระหว่างตอนตลอดจนหาหลักการที่แฝงอยู่ในเรื่อง
  - 1.5 การสังเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการนำความรู้มาจัดระบบใหม่เป็นเรื่องใหม่ที่ไม่เหมือนเดิมมีความหมายและประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม
  - 1.6 การประเมินค่า หมายถึง การวินิจฉัยคุณค่าของบุคคลเรื่องราว วัตถุสิ่งของอย่างมีหลักเกณฑ์

2. ด้านความรู้สึกรู้สึก (Affective Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตและการพัฒนาการในด้านความสนใจ คุณค่าความซาบซึ้งและเจตคติต่างๆ ของนักเรียน

3. ด้านการปฏิบัติการ (Psycho – motor Domain) พฤติกรรมด้านนี้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติและการดำเนินการ เช่น การทดลอง

จึงสรุปได้ว่าการเรียนสังคมศึกษาจะต้องต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายพยายามยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้สอนต้องแสวงหาวิธีการวัดและประเมินแบบต่างๆ ให้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีทักษะในการคิดอย่างมีเหตุผล มีค่านิยมที่ถูกต้อง สามารถนำความรู้ไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านเนื้อหาเพื่อพัฒนา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน โดยการจัดกิจกรรม การสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน

**5.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** การวิจัยครั้งนี้จะวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียนด้วยแบบทดสอบ

5.3.1 ความหมาย มีนักวิชาการให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนไว้ดังนี้

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงแบบทดสอบที่ใช้วัด ความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่นักเรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2545, น. 96, สิริพร ทิพย์คง, 2545 น.193, สมพร เชื้อพันธ์, 2547, น.59)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับวัด พฤติกรรมทางสมองของผู้เรียนว่ามีความรู้ ความสามารถในการเรื่องที่เรียนรู้มาแล้ว หรือได้รับการ ฝึกฝนอบรมมาแล้วมากน้อยเพียงใด (สมบูรณ์ ต้นยะ, 2545, น.143, สิริพร ทิพย์คง, 2545, น. 193, พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น. 96)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอกับให้ นักเรียนปฏิบัติจริง (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น. 96)

สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ ใช้วัดความรู้ ทักษะความสามารถของนักเรียนหลังจากได้รับการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การ เรียนรู้แล้วว่าประสบผลสำเร็จในขั้นใดของแต่ละบุคคลซึ่งส่วนใหญ่จะให้นักเรียนตอบด้วย กระดาษและดินสอกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง

5.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประเภทที่ครูสร้างมีหลายแบบ แต่ ที่นิยมใช้มี 6 แบบดังนี้ (สมพร เชื้อพันธ์, 2547, พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์, 2548, ปราณี กองจินดา, 2549)

1) ข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essey test) เป็นข้อสอบที่มี เฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้และเขียนข้อคิดเห็นของ แต่ละคน

2) ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด (True-false test) คือข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือกแต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เหมือนกัน-ต่างกัน เป็นต้น

3) ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยค หรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์แล้วให้ตอบเติมคำหรือประโยค หรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้เพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และถูกต้อง

4) ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ (Short answer test) เป็นข้อสอบที่คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้นๆเขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์)แล้วให้ผู้ตอบเขียนตอบ คำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่จำเป็นต้องเป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง

5) ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 คแล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่าแต่ละข้อความในชุดหนึ่งจะคู่กับคำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่งซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้

6) ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple choice test) คำถามแบบเลือกตอบโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) ในตอนเลือกนั้นจะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกหลวง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้พิจารณา แล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่นๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน

ดังนั้นในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็นวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งมีการสร้างแบบทดสอบหลากหลายได้แก่ ข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง ข้อสอบแบบกาถูกกาผิด ข้อสอบแบบเติมคำ ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ ข้อสอบแบบจับคู่ และข้อสอบแบบเลือกตอบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ เนื่องจากเป็นแบบทดสอบที่สามารถวัดพฤติกรรมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ ด้านการวิเคราะห์ ด้านการสังเคราะห์และด้านการประเมินค่า

### 5.3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

สุจิตรา หังสพฤกษ์ (2554, น.4-21 – 4-23) ได้กล่าวถึงการสร้างเครื่องมือวัดว่า การสร้างเครื่องมือวัด เป็นการสร้างเครื่องมือวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างตามที่กำหนด และยังต้องพิจารณาถึงความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัดโดยกำหนดกรอบในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด โดยจัดทำแผนผังในการสร้างข้อสอบ เนื้อหาสาระที่จัดการเรียนการสอนแต่ละบทจะต้องสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ผู้สร้างข้อสอบจึงต้องสร้างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากสร้างแผนผังในการสร้างข้อสอบและสร้างตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้สร้างจะมีกรอบในการสร้างข้อสอบว่าจะออกกี่ข้อในแต่ละบทและกี่ข้อในแต่ละจุดประสงค์

การสร้างเครื่องมือวัดในแต่ละประเภทเมื่อสร้างเสร็จแล้วควรตรวจสอบกับกรอบในการสร้างเครื่องมือแล้วจึงจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือฉบับร่างเพื่อนำไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือต่อไป การตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือหลังจากสร้างเครื่องมือแล้ว ผู้สร้างควรตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นก่อนนำไปใช้จริงเครื่องมือที่ได้จะมีคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือที่สร้างขึ้นมี 3 ขั้นตอน คือ

1. ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยผู้สร้างเป็นผู้ตรวจสอบเองในเบื้องต้น ว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่เป็นไปตามกรอบที่กำหนดหรือไม่ ตลอดจนตรวจสอบการพิมพ์

2. การตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ เป็นการตรวจสอบเครื่องมือวัดโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะเป็นการตรวจสอบเชิงเนื้อหาและเชิงวิธีการสร้างเครื่องมือ ผู้สร้างเครื่องมือจะนำผลการตรวจสอบคุณภาพไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข การตรวจเครื่องมือใช้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาความตรงของเครื่องมือโดยการหาค่าตรงกันของความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index) หรือการหาค่า IOC

ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน +1 มีความสอดคล้องตรงตามตัวชี้วัด

ให้คะแนน 0 ไม่แน่ใจมีความสอดคล้องตรงตามตัวชี้วัด

ให้คะแนน -1 ไม่แน่ใจเลยอย่างยิ่งว่ามีการสอดคล้องตรงตามตัวชี้วัด

เมื่อผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็นแล้วผู้สร้างเครื่องมือจะนำความคิดเห็นที่ได้มา

คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ (IOC) จากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือ ระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$  คือ ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

$N$  คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

ทิวัตต์ มณีโชติ (2549)

1. ระบุจุดประสงค์และขอบเขตของการวัด ว่าวัดอะไร วัดใคร
2. นิยามคุณลักษณะที่ต้องการวัดให้เป็นพฤติกรรมที่วัดได้
3. กำหนดวิธีการวัดและเครื่องมือวัด
4. จัดทำหรือสร้างเครื่องมือวัด กรณีสร้างเครื่องมือใหม่ดำเนินการตามขั้นตอน

ดังนี้

4.1 สร้างข้อคำถาม เงื่อนไข สถานการณ์ หรือสิ่งเร้า ที่จะกระตุ้นให้ผู้ถูกวัด แสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาเพื่อทำการวัด โดยข้อคำถาม เงื่อนไข สถานการณ์ หรือสิ่งเร้า ดังกล่าวต้องตรงและครอบคลุมคุณลักษณะที่นิยามไว้

4.2 พิจารณาข้อคำถาม เงื่อนไข สถานการณ์ หรือสิ่งเร้า โดยอาจให้ผู้เชี่ยวชาญ ทางด้านเนื้อหาและทางด้านวัดผลช่วยพิจารณา

4.3 ทดลองใช้เครื่องมือ กับกลุ่มที่เทียบเคียงกับกลุ่มที่ต้องการวัด

4.4 หากคุณภาพของเครื่องมือ มีคุณภาพรายข้อและคุณภาพ เครื่องมือทั้งฉบับ

4.5 จัดทำคู่มือวัดและการแปลความหมาย

4.6 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

5. ดำเนินการวัดตามวิธีการที่กำหนด

6. ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการวัด

7. แปลความหมายผลการวัดและนำผลการวัดไปใช้

พีชิต ฤทธิ์จรูญ (2547, น.97-100) ให้แนวขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัด

ผลสัมฤทธิ์ ดังนี้

1. วิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร
2. กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้
3. กำหนดชนิดของข้อสอบและศึกษาวิธีสร้าง
4. เขียนข้อสอบ
5. ตรวจสอบข้อสอบ
6. จัดพิมพ์แบบทดสอบฉบับทดลอง
7. ทดลองสอบและวิเคราะห์ข้อสอบ
8. จัดทำแบบทดสอบฉบับจริง



สรุปได้ว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจะต้องมีขั้นตอน ในการปฏิบัติอย่าง รัดกุมด้วยวิธีการหลากหลายจึงจะทำให้การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษานั้นมีความหมายและตรง ตามเป้าหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

## 6. ความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็น รูปร่างได้การที่เราจะทราบว่า บุคคลมีความพึงพอใจหรือไม่สามารถสังเกตโดยการแสดงออกที่ ก่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อม โดยการวัดความคิดเห็นของบุคคล เหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึก ที่แท้จริงจึงสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้ พจนานุกรมฉบับบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2530 กล่าวไว้ว่า “พึง” เป็นคำช่วยกริยาอื่น หมายความว่า “ควร” เช่น พึงใจ หมายความว่า พพอใจ ชอบใจ และคำว่า “พอ” หมายความว่า เท่าที่ต้องการ เต็มความต้องการ ถูก ชอบ เมื่อนำคำสองคำมาผสมกัน “พึง พอใจ” จะหมายถึง ชอบใจ ถูกใจตามที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับ Wolman (1973 อ้างใน ภนิดา ชัยปัญญา 2541, น.11) กล่าวถึง ความพึงพอใจว่า เป็นความรู้สึกที่ได้รับความสำเร็จตาม มุ่งหวังและ ความต้องการ มีผู้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

ความพึงพอใจ หมายถึง ผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทัศนคติ ด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทัศนคติด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพ ความไม่พึงพอใจและทัศนคติด้านบวกจะต้องมีมากกว่าด้านลบจึงจะเป็นความพึงพอใจ (วรูม Vroom, 1964, น.8, อุทัยพรรณ สุดใจ, 2545, น.7 นภรัตน์, 2544, พจนานุกรมฉบับ ราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของจิตที่ปราศจากความเครียด ทั้งนี้เพราะธรรมชาติ ของมนุษย์นั้นมีความต้องการ ถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดจะน้อยลงความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้นและในทางกลับกัน ถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนองความเครียดและความไม่พึงพอใจจะเกิดขึ้น (ลักษณะวรรณ พวงไม่มีมิ่ง, 2545, น. 9, มอศ Morse, 195819, วิรุฬ, 2542)

ความพึงพอใจ นั้นเป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ มีการแสดงออกที่ สลับซับซ้อนมีสิ่งเร้าและการตอบสนองของบุคคลจึงจะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นสิ่ง เร้าจึงเป็นแรงจูงใจของบุคคลนั้นให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น (นภรัตน์, 2544, กาญจนา อรุณสอนศรี, 2546)

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกทางบวกทางลบและความสุขที่มีโดยความพึงพอใจ รัก ชอบใจจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ (นภารัตน์, 2544, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2542)

ความพึงพอใจ หมายถึง แรงจูงใจของมนุษย์ ซึ่งตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) มีความเกี่ยวข้องกับกลไกชีวิตกับผลสัมฤทธิ์ และสิ่งจูงใจ (Incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ (แม็คคอร์มิก McComick, 1965 อ้างถึงใน กิตติยา เหมันต์, 2548, น.9)

ผู้วิจัยพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก (Feeling) ดี ชอบ ทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือมีความชื่นชอบ พอใจต่อการที่บุคคลอื่นกระทำการถึงใดสิ่งหนึ่งตอบสนองความต้องการของบุคคลหนึ่งที่น่าปรารถนา ให้กระทำในสิ่งที่ต้องการ ธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดก็จะน้อยลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้นและในทางกลับกันถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความเครียดและความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้นแต่ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันหรือมีความพึงพอใจมากน้อยขึ้นอยู่กับค่านิยมของแต่ละบุคคลและความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

#### ความสำคัญของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้งานสำเร็จจึงควรที่จะศึกษาให้ลึกซึ่งถึงปัจจัยและองค์ประกอบต่างๆ ที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจ

สรุปว่า ความสำคัญของความพึงพอใจ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้งานสำเร็จการทำสิ่งต่างๆ จะเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจเสมอนอกจากนี้ความพึงพอใจดังกล่าวยังเป็นเครื่องหมายแสดงถึงประสิทธิภาพของการทำงานอีกด้วย

#### การวัดระดับความพึงพอใจ

ภณิดา ชัยปัญญา (2541, น.5) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยการขอความร่วมมือกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนด
2. การสัมภาษณ์ ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ตอบคำถามตอบตามข้อเท็จจริง
3. การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการรับบริการ

สรุปว่า การวัดระดับความพึงพอใจ มีหลายวิธี เช่น การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต

ขึ้นอยู่กับความสะดวก เหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายของการวัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือได้

## 7. บริบทโรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์)

โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ เปิดทำการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 รับนักเรียนทั่วไป และเป็นโรงเรียนเรียนร่วมเพียงโรงเรียนเดียวในสังกัดสำนักงานเขต ดอนเมือง รับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับเขาวานปัญญาไม่ต่ำกว่า 50 และ อัตลักษณ์ของโรงเรียน คือ “ลูกประชาอุทิศ มีนิสัยรักการอ่าน” เอกลักษณ์ของโรงเรียนคือ “ลูกประชาอุทิศมีจิตอาสา”

### สรุปข้อมูลนักเรียน

1. จำนวนนักเรียนทั้งหมดทุกชั้น จำนวน 2,530 คน นักเรียนชาย จำนวน 1,343 คน คิดเป็นร้อยละ 53.08 นักเรียนหญิง จำนวน 1,187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.91
2. นักเรียนการศึกษาพิเศษ รวม 49 คน (ชาย 36 คน คิดเป็นร้อยละ 73.47 หญิง 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26.53) คิดเป็นร้อยละ 1.92 ของนักเรียนทั้งหมด
3. จำนวนห้องเรียน ปกติ 71 ห้อง ห้องการศึกษาพิเศษ 2 ห้อง
4. จำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อห้อง
 

ระดับอนุบาล	32.16 คน
ระดับประถมศึกษา	35.05 คน
ระดับมัธยมศึกษา	39.50 คน
5. นักเรียน นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 2,523 คน คิดเป็นร้อยละ 98.06 นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35 นับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 0.59
6. ร้อยละ 99 ของนักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา

โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) ตั้งอยู่ในเขตดอนเมืองเป็นเขตพื้นที่หนึ่งในกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ 36.803 ตร.กม ประชากร 168,667 คน ประกอบด้วยชุมชนแออัด 15 ชุมชน ชุมชนหมู่บ้านจัดสรร 60 ชุมชน ชุมชนชานเมือง 3 ชุมชน ชุมชนเมือง 2 ชุมชน ชุมชนริมคลองเปรมประชากร จำนวน 11 ชุมชน รวม 91 ชุมชน จากสภาพชุมชนในเขตพื้นที่ดอนเมืองจะเห็นว่ามีการเพิ่มความหนาแน่นของหลังคาเรือนมากขึ้น และจะเปลี่ยนสภาพจากประเภทชุมชนเมืองไปสู่ชุมชนแออัดต่อไป ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย ซึ่งปัญหานั้นก็คือ ความมั่นคงในที่อยู่อาศัย อันมีผลกระทบในปัญหาตามมา คือ ขยะ คุณภาพชีวิต และความร่วมมือของประชาชนใน

ชุมชนที่สำคัญในด้านการศึกษาและลักษณะอาชีพเป็นผลพวงจากการเกิดชุมชนแออัดในเขตพื้นที่  
คอนเมืองทั้งสิ้น ชุมชนรอบๆ บริเวณโรงเรียน เป็นชุมชนขยาย มีหมู่บ้านเกิดขึ้นจำนวนมาก  
การจรรยาบรรณที่ดีในเวลาเร่งด่วน

แหล่งเรียนรู้ในเขตคอนเมือง และรอบ ๆ ชุมชน มีหลายแห่ง ทั้งสถานที่ราชการ  
และสถานที่เอกชน เช่น วัดคอนเมือง วัดพุทธสยาม วัดเวฬุวนาราม วัดพรหมรังษี การทำอากาศ  
ยานแห่งประเทศไทย สถานีตำรวจ สำนักงานเขตหลักสี่ ที่ทำการไปรษณีย์ กรมการสื่อสารทหาร  
กองบัญชาการทหารสูงสุด สถานีรถไฟ ค่ายลูกเสือกรุงเทพมหานคร (พิศลยบุตร) ศูนย์ส่งเสริม  
สถานภาพสตรี ศูนย์เยาวชนเขตคอนเมือง ธนาคารต่างๆ อนุสรณ์สถาน สวนสมเด็จพระเจ้า  
แห่มสุณิษา ซึ่งเป็นสินค้า OTOP ของเขตคอนเมือง เป็นต้น

โรงเรียนได้ร่วมมือกับชุมชนในด้านต่างๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ  
พ.ศ.2542 และแนวทางของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้โรงเรียนมีโอกาสในการบริหาร  
และดำเนินงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) มีการกระจายอำนาจ และให้  
ทุกฝ่าย ประกอบด้วย 5 หน่วยงานประสานสัมพันธ์ คือ โรงเรียน บ้าน(ผู้ปกครอง) วัด ชุมชน  
หน่วยงาน/สถาบันต่างๆ มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงาน ซึ่งส่งผลต่อความร่วมมือระหว่าง  
โรงเรียนและชุมชนในการพัฒนาการจัดการศึกษา และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอย่างดี สภาพ  
ปัญหาของชุมชนที่พบในขณะนี้คือ

1. สภาพเศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบันที่มีความเจริญทางด้านวัตถุ และสิ่งยั่วยุ  
ต่างๆ เข้ามา รอบๆ ชุมชน ทำให้มีผลกระทบต่อการพัฒนาเยาวชนเป็นอย่างมาก ทั้งด้านร่างกาย  
สติปัญญา อารมณ์ รวมทั้งค่านิยมและแนวทางการดำเนินชีวิต
2. ชุมชนและผู้ปกครองไม่มีเวลาให้แก่เด็กเรียนอย่างเต็มที่ เพราะส่วนใหญ่ต้อง  
ประกอบอาชีพทั้งสองฝ่ายคือบิดามารดา นักเรียนส่วนใหญ่จึงอยู่กับญาติผู้ใหญ่หรืออยู่กับตาม  
ลำพัง การมีส่วนร่วมในการศึกษาจึงมีข้อจำกัดด้านเวลาของผู้ปกครองเป็นอย่างมากแต่โรงเรียน  
แก้ไขโดยใช้การสื่อสารผ่านทางด้านเอกสารแจ้งและขอความคิดเห็นจากผู้ปกครอง

โรงเรียนมีแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยน้อมนำ  
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา  
ของสถานศึกษาโดยจะใช้ในการบริหารงาน 4 ฝ่าย ของโรงเรียน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร  
งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไปตลอดจนการเน้นย้ำค่านิยมด้านการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง  
โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนการใช้ความรู้  
และคุณธรรมเพื่อเป็นพื้นฐาน ในการดำเนินชีวิต เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ  
สถานศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

## 8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อิสริยา หนูจ้อย (2549, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดลอมศึกษา เรื่อง ระบบนิเวศในนาข้าวสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีการพัฒนาคุณสมบัติของชุดกิจกรรมโดยผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ผลจากการประเมินพบว่า คุณภาพของชุดกิจกรรมดังกล่าวมีผลการประเมินอยู่ในระดับดี กล่าวคือ สามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้

จันทร์จิรา รัตนไพบูลย์ (2549, น.108) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เรื่อง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีการพัฒนาชุดกิจกรรมโดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ผลการประเมินพบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาอยู่ในระดับดี ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมมีคุณภาพเท่ากับ 80/80

ศิริลักษณ์ หนองเส (2545, น.112) ได้ทำการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับการสอนตามคู่มือครูพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์กับการสอนตามคู่มือครู มีความสามารถทางการพึ่งพาตนเองด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์แตกต่างกัน

กิตติพงษ์ ร่มพฤษย์ (2557) การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อริยสัจ 4 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพรหมานุสรณ์ จังหวัดเพชรบุรี พบว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อริยสัจ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.15/ 82.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

อริคุณ สินธนาปัญญาสุข (2558) ศึกษาผลการทดลองของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนการคิดอย่างมี วิचारณญาณ เรื่อง การเป็นพลเมืองดีในสังคม วัฒนธรรมไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดอย่างมีวิचारณญาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นายสุกกร ศรีทองสุข (2558, บทคัดย่อ) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง บรรพบุรุษไทยกับการพัฒนาชาติไทยและการสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01



กิตติพงษ์ ร่มพฤษ (2559) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรม การเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

วิวาส (Vivas. 1985, น.603) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับการออกแบบพัฒนาและการประเมินค่าการรับรู้ทางความคิดของนักเรียนเกรด 1 ในประเทศเวเนซุเอลา โดยใช้ชุดการสอน จากการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทั้ง 5 คือ ด้านความคิด ด้านความพร้อมในการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ ด้านเซาว์ปัญญา และด้านการปรับตัวทางสังคม หลังจากได้รับการสอนด้วยชุดกิจกรรมสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

เอดเวอร์ด (Edward. 1975, น.43) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนเรื่อง “ประสบการณ์ในการสอนแบบจุลภาค” โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองและได้รับคำแนะนำจากครู กับการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีผู้แนะนำ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ จำนวน 50 คน แบ่งกลุ่มละ 25 คน ผลการวิจัยพบว่าทั้ง 2 กลุ่ม มีผลการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มีคส์ (Meeks. 1972, 4296 - A) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบวิธีสอนแบบใช้ชุดกิจกรรมกับวิธีสอนแบบธรรมดา ผลการวิจัยพบว่า วิธีสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมมีประสิทธิภาพมากกว่าการสอนแบบธรรมดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สติกแลนด์ (Strickland. 1971, Abstract) ได้ศึกษาผลการใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับการสอนตามปกติ ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนแบบปกติ

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดีขึ้น เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ได้ฝึกฝนตนเองทดสอบความรู้ความเข้าใจของตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง ทั้งที่เป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ชุดกิจกรรมสามารถช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ มีความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ เกิดความรู้อย่างดี และทักษะกระบวนการในการหาข้อมูลความจริง



## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการศึกษา

ในการดำเนินการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### 1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 ห้องเรียน นักเรียน 315 คน ซึ่งจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

##### 1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่มโดยจับสลากได้นักเรียน 37 คน เป็นห้องทดลองใช้เครื่องมือ และนักเรียน 34 คน เป็นห้องเรียนปกติ

#### 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

##### 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

2.1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของห้องทดลองใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนและแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของห้องปกติ

2.1.2 ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียน  
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.1.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระ  
เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.1.4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่  
2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) ที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์

### 3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

#### 3.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน

3.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดการ  
เรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกำหนดเป็นกรอบ  
แนวคิดของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน (ตามรายละเอียดในภาคผนวก ก  
หน้า 73-82)

3.1.2 วิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ตาม  
หลักสูตรโรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) และเนื้อหาที่ใช้การสอน กลุ่มสาระสังคมศึกษา  
ศาสนาและวัฒนธรรม โดยศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา ในด้านโครงสร้างของหลักสูตร วิสัยทัศน์  
คุณภาพผู้เรียน สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนรู้และการวัด  
ประเมินผลการศึกษา

3.1.3 ศึกษาข้อบ่งชี้รายละเอียดของเนื้อหาสาระสังคมศึกษาศาสนาและ  
วัฒนธรรม สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ใน  
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

3.1.4 การดำเนินการคัดเลือกและการจัดลำดับเนื้อหาที่จะนำไปสร้างแผนการ  
จัดการเรียนรู้ ซึ่งจะได้เนื้อหาที่ใช้การสอนเรื่อง เศรษฐศาสตร์ในบ้าน สาระเศรษฐศาสตร์ วิชา  
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3.1.5 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้และจัดทำกำหนดการสอน เรื่อง  
เศรษฐศาสตร์ในบ้าน

3.1.6 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้จากกำหนดการสอนให้สอดคล้องกับขั้นตอน  
การสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน

### 3.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.2.1 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แล้วนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงตาม ข้อเสนอแนะ

3.2.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียน การสอน การวัดผลประเมินผล และตอนท้ายเป็นแบบปลายเปิดมิไว้ให้ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้

3.2.3 นำคะแนนผลการประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แบบ Rating Scale ตามวิธีของ Likert 5 ระดับ โดยให้ผู้เลือกตอบเพียงคำถามเดียวตั้งแต่ เหมาะสมมากที่สุด ถึง เหมาะสมน้อยที่สุด มาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละแผน ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนเป็น ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละแผน พบว่า ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น โดยผู้เชี่ยวชาญ ( $\bar{X}$ ) เท่ากับ 4.30 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.48 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่า แผนการสอนมีความเหมาะสมมาก สำหรับ แผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 4 แผนมีคุณภาพอยู่ระหว่าง 4.14 ถึง 4.40 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ ระหว่าง 0.47 ถึง 0.50 แสดงว่าแผนการสอนมีความเหมาะสมกันแสดงผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการสอน

แผนการสอนที่	เรื่อง	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
1	สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	4.14	0.50	เหมาะสมมาก
2	รายได้และรายจ่าย	4.31	0.48	เหมาะสมมาก
3	การออม	4.40	0.47	เหมาะสมมาก
4	การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ	4.38	0.47	เหมาะสมมาก
	เฉลี่ย	4.30	0.48	เหมาะสมมาก

10. นำแผนการสอนที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/9 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร จำนวน 37 คน

**3.3 การสร้างและหาคุณภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน** สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีวิธีการสร้างเครื่องมือดังนี้

### 3.3.1 การสร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอน

1) ศึกษาหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ จากหนังสือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาของบทเรียน

2) ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ ชุดกิจกรรมประกอบการสอน และการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมประกอบการสอน จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3) ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 4 เล่ม

โดยนำเนื้อหาของบทเรียนที่แบ่งแล้วมาเขียนเรียงลำดับขั้นตอนของเนื้อหา แบบฝึกหัดกิจกรรม และแบบทดสอบ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของชุดกิจกรรมประกอบการสอนตามรายการดังนี้

เล่มที่ 1 เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน

คาบที่ 1 เรื่อง ทรัพยากรในการผลิต

คาบที่ 2 เรื่อง ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการใน

ครอบครัว

คาบที่ 3 เรื่อง ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการใน

โรงเรียน

คาบที่ 4 ผลของการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย

เล่มที่ 2 เรื่อง รายได้และรายจ่าย

คาบที่ 1 เรื่อง การประกอบอาชีพของครอบครัวและการแสวงหา

รายได้ที่สุจริตเหมาะสม

คาบที่ 2 เรื่อง รายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว

คาบที่ 3 เรื่อง รายได้และรายจ่ายในภาพรวมของครอบครัวของตนเอง

คาบที่ 4 เรื่อง การบันทึกรายรับรายจ่ายของตนเอง

เล่มที่ 3 เรื่อง การออม

คาบที่ 1 เรื่อง รายการของรายรับที่เป็นรายได้และรายจ่ายที่เหมาะสม

และไม่เหมาะสม

คาบที่ 2 เรื่อง การใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้

คาบที่ 3 เรื่อง การออมเงินและผลดีของการออมเงิน

คาบที่ 4 เรื่อง การนำเงินที่เหลือมาใช้ให้เกิดประโยชน์

เล่มที่ 4 เรื่อง การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

คาบที่ 1 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของสินค้าและบริการ

และบริการ

คาบที่ 2 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้า

คาบที่ 3 เรื่อง ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้า

และบริการ

คาบที่ 4 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

### 3.3.2 การหาคุณภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน

1) นำชุดกิจกรรมประกอบการสอน ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้ว พร้อมทั้งแบบประเมินชุดกิจกรรมประกอบการสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอนกับความถูกต้องของเนื้อหา ลักษณะรูปเล่ม ภาพประกอบ การใช้ภาษา กิจกรรมการสอนและการประเมินผล โดยการหาค่าตรงกันของความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index) หรือการหาค่า IOC ได้เท่ากับ 1

2) นำชุดกิจกรรมประกอบการสอน ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและด้านสื่อ ลักษณะรูปเล่ม ภาพประกอบ การใช้ภาษาจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

(1) การทดลองแบบเดี่ยว นำชุดกิจกรรมประกอบการสอน มาทดลองใช้ครั้งที่ 1 โดยทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 คน มีผลการเรียน เก่ง ปานกลาง อ่อน อย่างละคน โดยให้ผู้เรียนใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สารเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในขณะที่เรียนให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดกิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละเรื่อง และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของแต่ละเล่ม ทำเช่นนี้จนครบ 4 เล่ม จากนั้นนำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ  $E_1/E_2$  เท่ากับ 59.16 / 71.66 หลังการสอบผู้วิจัยได้พูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับชุดกิจกรรมประกอบการสอน แต่ละเล่มว่ามีความยากง่ายอย่างไร ภาษาที่อธิบายในตัวเล่มมีตรงไหนอ่านไม่เข้าใจหรือไม่ แล้วนำคำตอบของนักเรียนไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนจะนำไปทดลองใช้ขั้นต่อไป

(2) การทดลองแบบกลุ่ม นำชุดกิจกรรมประกอบการสอนสารเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขทำการทดลองใช้ครั้งที่ 2 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) จำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างโดยคัดเลือกผู้เรียนที่เรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 3 คน ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดกิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละเรื่อง และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของแต่ละเล่ม ทำเช่นนี้จนครบ 4 เล่ม จากนั้นนำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ  $E_1/E_2$  เท่ากับ 72.22 / 76.10 หลังการสอบ ผู้วิจัยได้พูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับชุดกิจกรรมประกอบการสอน แต่ละเล่มว่ามีความยากง่ายอย่างไร ภาษาที่อธิบายในตัวเล่มมีตรงไหนอ่านไม่เข้าใจหรือไม่ แล้วนำคำตอบของนักเรียนไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องก่อนจะนำไปทดลองใช้ขั้นต่อไป



(3) การทดลองแบบภาคสนาม นำชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระ เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้แก้ไขปรับปรุงจากการทดลองใช้ทั้ง 2 ครั้ง กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) จำนวน 34 คน ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการทดลองให้นักเรียน ทำแบบฝึกหัดกิจกรรมระหว่างเรียนในแต่ละเรื่อง และ ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของแต่ละเล่ม ทำเช่นนี้จนครบ 4 เล่ม จากนั้น นำคะแนนมาคำนวณหาประสิทธิภาพ  $E_1/E_2$  เท่ากับ 80.80/82.00

(4) เมื่อได้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระ เศรษฐศาสตร์ สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วจัดทำเป็นรูปเล่ม นำไปใช้ เป็นสื่อการเรียนการสอนต่อไป

ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมประกอบการสอน ที่ผ่านการทดลองและปรับปรุง แก้ไขแล้วไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/9 จำนวนผู้เรียน 37 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียน ประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์)

### 3.4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเอกสารเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล
- 2) ศึกษาเนื้อหา ตัวชี้วัดวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อสร้างแบบทดสอบให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้และ ตัวชี้วัดรายปี จัดทำเป็นตารางวิเคราะห์ข้อสอบดัง (แสดงในภาคผนวกหน้า 99 - 100)
- 3) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรม แบบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยสร้างข้อสอบให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์เนื้อหา ตัวชี้วัดความรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้
4. นำแบบทดสอบที่สร้าง เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา สำนวน รูปแบบ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา และตัวชี้วัด
5. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง (Item - objective congruence: IOC ) และคัดข้อสอบที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ (แสดงรายละเอียดไว้ในภาคผนวก ค หน้า 99-100)

6. นำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนที่ผ่านการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ เศรษฐศาสตร์ไปแล้ว จำนวน 32 คน

7. นำกระดาษคำตอบของนักเรียนตรวจให้คะแนน โดยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อที่นักเรียนทำได้ถูก และให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่นักเรียนทำไม่ถูกหรือไม่ตอบแล้วนำผลคะแนนของนักเรียนมาวิเคราะห์ เพื่อหาค่าความยากง่าย ( $p$ ) ค่าอำนาจจำแนก ( $r$ ) ของแบบทดสอบที่สร้างเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % (บัญญัติ ชำนาญกิจ, และนวลศรี ชำนาญกิจ, 2550, น. 56) และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จากนั้นนำมาพิจารณาคัดเลือกอีกครั้ง โดยพิจารณาความถี่ของเนื้อหาและตรวจสอบพฤติกรรมที่ตั้งไว้เพื่อให้ได้ข้อสอบตามที่ยุวิจัยกำหนดไว้คือ 30 ข้อ ซึ่งพบว่า ข้อสอบมีความยากง่าย ตั้งแต่ 0.30 – 0.80 อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.37 ขึ้นไป (แสดงรายละเอียดไว้ใน ภาคผนวก ง หน้า 100-101)

8. นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ 30 ข้อ ไปจัดพิมพ์แล้วนำไปทดลอง กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนกลุ่มเดิมเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตรของ KR – 20 ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (บัญญัติ ชำนาญกิจ, และนวลศรี ชำนาญกิจ, 2550, น.61) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.67

9. นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/9 โรงเรียนประชานุทิศ (จันทาอนุสรณ์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 37 คน

### 3.4 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยและสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชานุทิศ (จันทาอนุสรณ์) ให้ครอบคลุมด้านเนื้อหา ภาพ ภาษา ตัวอักษร และภาพรวมชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. วิเคราะห์เนื้อหาและกำหนดคุณลักษณะ รูปแบบที่สอดคล้องกับชุดกิจกรรมประกอบการสอน
3. จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนของนักเรียน ซึ่งลักษณะเป็นแบบประเมิน ชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ แบบลิเคิร์ต จำนวน 10 ข้อ ซึ่งมีเนื้อหา รูปแบบที่สอดคล้องกับชุดกิจกรรมประกอบการสอน และความพึงพอใจของนักเรียน

4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนของนักเรียนที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนของนักเรียนที่สร้างแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบ ความเหมาะสมของข้อคำถามว่าครอบคลุมเนื้อหาและสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัดหรือไม่จากนั้นนำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ หาดัชนีความสอดคล้อง (Item – objective congruence: IOC) (แสดงรายละเอียดไว้ในภาคผนวก จ หน้า 116) ซึ่งพบว่าคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนของนักเรียนเท่ากับ 1 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนของนักเรียน มีความสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด

6. นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนของนักเรียนที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว จัดทำเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนของนักเรียนฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

7. นำแบบสอบถามความพึงพอใจมาให้ให้นักเรียนประเมินเมื่อเรียนจบทุกเรื่องของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) และเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิเคราะห์

#### 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและด้านความพึงพอใจดังนี้

##### 4.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1.1 ทดสอบก่อนเรียนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1.2 ทดสอบหลังเรียนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเมื่อนักเรียนเรียนจบทุกเรื่อง

4.1.3 คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนทั้ง 37 คน มาคำนวณหาค่าสถิติ

4.2 การสอนในห้องเรียนปกติ คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่ใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน

4.2.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ของห้องเรียนปกติ

4.2.2 เมื่อนักเรียนเรียนจบ และทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เก็บข้อมูล

4.2.2 นำคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนห้องเรียนปกติ มาคำนวณหาค่าสถิติ

#### 4.3 ด้านความพึงพอใจ

นำคะแนนที่นักเรียนในห้องทดลองใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนตอบแบบสอบถามมาคำนวณหาค่าสถิติ

### 5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### 5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการข้อมูลดังนี้

5.1.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทำการวิเคราะห์โดยใช้สูตร  $E_1/E_2$

5.1.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจากการเรียนชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

5.1.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ค่าสถิติที

5.1.4 วิเคราะห์ผลความพึงพอใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) ที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

#### 5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

##### 5.2.1 สถิติพื้นฐาน

1) ค่าเฉลี่ย (นวลศรี ชำนาญกิจ, 2551, น. 19) โดยใช้สูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ  $\bar{X}$  คือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum X$  คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$N$  คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ใช้สูตรดังนี้

5.2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (นวลศรี ชำนาญกิจ, 2551, น. 19) โดย

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$  = ผลรวมของคะแนนทุกตัว

$(\sum X)^2$  = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$n$  = จำนวนนักเรียนที่นำมาวิเคราะห์

5.2.3 ค่าที่ แบบ Independent (นวลศรี ชำนาญกิจ, 2551, น. 109)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{S_p^2 \left( \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}} \quad \text{เมื่อ } df = n_1 + n_2 - 2$$

$\bar{x}_1, \bar{x}_2$  = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

$S_p^2$  = ความแปรปรวนร่วม (Pooled variance)

$$S_p^2 = \frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$n_1, n_2$  = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1, 2

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)

5.2.4 ค่าที่ แบบ Dependent (t-test for Dependent Sample) (นวลศรี ชำนาญกิจ, 2551, น. 109)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

- เมื่อ  $t$  คือ ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต
- $D$  คือ ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน
- $\sum D$  คือ ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนวัดความรู้หลังเรียน  
และก่อนเรียน
- $\sum D^2$  คือ ผลรวมของผลต่างระหว่างคะแนนวัดความรู้หลังเรียน  
และก่อนเรียนกำลังสอง
- $n$  คือ จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

### 5.3 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

#### 5.3.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- 1) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)  
(บัญญัติ ชำนาญกิจ, และนวนลศรี ชำนาญกิจ, 2550, น. 61) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์  
การเรียนรู้

$\sum R$  คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

$N$  คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา

- 2) หาค่าความยากง่าย ( $p$ ) (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2552, น. 144)

$$p = \frac{R}{T}$$

$P$  = ค่าความยาก

$R$  = จำนวนผู้สอบที่เลือกคำตอบถูก

$T$  = จำนวนผู้สอบทั้งหมด

- 3) หาค่าอำนาจจำแนก ( $r$ ) (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2552, น. 143)

$$r = \frac{H - L}{N_H} \quad \text{หรือ} \quad r = \frac{H - L}{N_L}$$



- $r$  = ค่าอำนาจจำแนก  
 $H$  = จำนวนผู้ตอบในกลุ่มสูงที่เลือกตัวเลือกนั้น  
 $L$  = จำนวนผู้ตอบในกลุ่มต่ำที่เลือกตัวเลือกนั้น  
 $N_H$  = จำนวนผู้ตอบในกลุ่มสูงทั้งหมด  
 $N_L$  = จำนวนผู้ตอบในกลุ่มต่ำทั้งหมด

4) หาค่าความเที่ยงโดยใช้ KR-20 (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2552, น. 157)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right]$$

- เมื่อ  $r_{tt}$  คือ ความเที่ยงของแบบทดสอบ  
 $k$  คือ จำนวนข้อสอบ  
 $p$  คือ สัดส่วนของคนทำถูกในแต่ละข้อ  
 $q$  คือ สัดส่วนของคนทำผิดในแต่ละข้อ  
 $S_t^2$  คือ คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือฉบับนั้น

### 5.3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจ

หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

### 5.4 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.4.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทำการวิเคราะห์โดยใช้สูตร  $E_1/E_2$

5.4.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจากการเรียนชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การทดสอบค่าที

5.4.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้ค่าสถิติที

5.4.4 วิเคราะห์ผลความพึงพอใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทานอนุสรณ์) ที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ Rating Scale และสถิติค่าเฉลี่ย/ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้และการพัฒนาชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระ  
เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลของการวิเคราะห์ ดังนี้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ

1. เพื่อสร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้น  
ประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม  
ประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน  
โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนกับการเรียนแบบปกติ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระ  
เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์)  
ปีการศึกษา 2559 จำนวน 37 คน

ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

#### 1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระ  
เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

##### 1.1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอนโดยการทดลองแบบเดี่ยว

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน  
สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จากการทดลอง  
แบบเดี่ยวได้ทดลองกับนักเรียน จำนวน 3 คน ผลการทดลองดังนี้

พบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการทดลองแบบเดีวมีประสิทธิภาพ 59.16/71.66 รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 การทดลองแบบเดีว

เรื่อง ที่	ชุดกิจกรรมประกอบการสอน	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ) (N=3)			
		คะแนนระหว่างเรียน		หลังเรียน	
		คะแนนรวม	$E_1$	คะแนนรวม	$E_2$
1.	สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	18	60.00	20	66.66
2.	รายได้และรายจ่าย	19	63.33	21	70.00
3.	การออม	17	56.66	23	76.66
4.	การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ	17	56.66	22	73.33
	รวม	71	59.16	86	71.66

ชุดกิจกรรมประกอบการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ยังไม่ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพราะค่า  $E_1 / E_2$  มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าเอกสารประกอบการเรียนมีข้อบกพร่อง เช่น เนื้อหาบางส่วนสั้นเกินไปจึงแก้ไขโดยการเพิ่มเนื้อหา ข้อสอบบางข้อยากเกินไปนักเรียนบางคนไม่เข้าใจคำว่าบริการที่มาจากอาชีพบริการ นักเรียนเข้าใจว่าการบริการคือ ไม่คิดมูลค่า ให้โดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทนจึงเพิ่มคำอธิบายและยกตัวอย่างพร้อมทั้งรูปภาพ นักเรียนยกตัวอย่างได้ไม่ครบตามที่กำหนดในกิจกรรม เช่น ยกตัวอย่างโดยเขียนอาชีพบริการมา 6 ข้อ จึงแก้ปัญหาโดยการเพิ่มตัวอย่างเพื่อให้นักเรียนได้มีตัวอย่างในการตอบมากขึ้น นักเรียนไม่มั่นใจในสิ่งที่ตนเองตอบจากคำถามแบบปลายเปิดจึงแก้ปัญหาโดยการเพิ่มเนื้อหาในการอธิบายมากขึ้น ทำเส้นค้นกิจกรรมแต่ละข้อเพื่อแบ่งแยกให้เห็นชัดเจน เมื่อครูผู้สอนอธิบายจะชี้จุดอธิบายได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการจดบันทึกไว้ในระหว่างการทดลองโดยวิธีการสังเกต และสัมภาษณ์นักเรียนแต่ละคน ซึ่งผู้วิจัยจะต้องนำชุดกิจกรรมประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่องเศรษฐศาสตร์ในบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

## 1.2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอนโดยการทดลองแบบกลุ่ม

จากการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ จากการทดลองแบบกลุ่ม กับนักเรียน จำนวน 9 คน ได้ผลการทดลองพบว่ามีประสิทธิภาพ 72.22/76.10 รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 การทดลองแบบกลุ่ม

เรื่อง ที่	ชุดกิจกรรมประกอบการสอน	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ) (N=9)			
		คะแนนระหว่างเรียน		หลังเรียน	
		คะแนนรวม	$E_1$	คะแนนรวม	$E_2$
1.	สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	64	71.11	66	73.33
2.	รายได้และรายจ่าย	65	72.22	71	78.88
3.	การออม	65	72.22	68	75.55
4.	การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ	66	73.33	69	76.66
	รวม	260	72.22	274	76.10

ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ยังไม่ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพราะค่า  $E_1 / E_2$  มีค่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่าชุดกิจกรรมประกอบการสอน มีข้อบกพร่อง เช่น ในรูปภาพที่จัดทำมีข้อมูลกว้างเกินไปทำให้นักเรียนที่เรียนรู้ซ้ำคาดเดาไม่ถูกว่าสื่อถึงสิ่งใดในภาพนั้น เช่น ในภาพมีทั้งผู้ซื้อ ผู้ขาย สินค้า ตลาด แต่ขณะนั้นต้องการสื่อถึงผู้ขาย จึงแก้ปัญหาโดยหาภาพที่มีผู้ขายให้ชัดเจนเท่านั้น นักเรียนไม่เข้าใจรูปภาพว่าจะสื่อถึงอะไรเพราะทำโดยใส่ข้อความไว้ที่เดียวแต่มีหลายรูปภาพและเมื่อรูปอยู่หลายหน้าก็เกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง ได้แก้ปัญหาโดยการเขียนอธิบายใ้รูปภาพทุกรูปและพยายามจัดให้อยู่ในหน้าเดียวกัน และผู้วิจัยใช้รูปภาพเดียวกันแต่สื่อความหมายต่างกันและวางรูปภาพไว้ต่างที่กัน นักเรียนไม่เข้าใจว่าสื่อได้หลายความหมาย ผู้วิจัยจึงปรับเปลี่ยนรูปภาพให้ต่างกันทั้งหมด การอธิบายภาพบางจุดไม่ชัดเจนเพราะมีหลายภาพอยู่ในหน้าเดียวกันและสื่อ

ความหมายต่างกัน ผู้เรียนแบ่งแยกไม่ออกกว่าคำอธิบายนี้บรรยายภาพไหนบ้าง ผู้วิจัยได้แก้ปัญหาโดยการทำเส้นค้นรูปภาพเพื่อแบ่งแยกให้ชัดเจนขึ้น เพราะนักเรียนบางคนยังแบ่งแยกด้วยตนเองไม่ได้ ผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขตามที่ได้จัดบันทึกไว้ในระหว่างการทดลอง โดยวิธีการสังเกต และสัมภาษณ์นักเรียนแต่ละคน หลังจากทดลองประสิทธิภาพแบบกลุ่มแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงแก้ไขบางส่วน เพื่อให้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

### 1.3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน การทดลองแบบภาคสนาม

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จากการทดลองแบบภาคสนาม ได้ทดลองกับนักเรียน จำนวน 34 คน ได้ผลการทดลองมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยค่าเฉลี่ย  $E_1$  เท่ากับ 80.80 ค่าเฉลี่ยของ  $E_2$  เท่ากับ 81.79 รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ประสิทธิภาพของ ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 การทดลองแบบภาคสนาม

เรื่อง ที่	ชุดกิจกรรมประกอบการสอน	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ) (N=34)			
		คะแนนระหว่างเรียน		หลังเรียน	
		คะแนนรวม	$E_1$	คะแนนรวม	$E_2$
1.	สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	273	80.29	276	81.17
2.	รายได้และรายจ่าย	273	80.29	280	82.35
3.	การออม	272	80.00	279	82.05
4.	การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ	281	82.64	278	81.76
	รวม	1099	80.80	1137	81.79

#### 1.4 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอนโดยการทดลองกับกลุ่ม

##### ตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อยืนยันประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 จากการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้นำมาใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/9 จำนวน 37 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 พบว่า ประสิทธิภาพ  $E_1/E_2$  ของชุดกิจกรรมประกอบการสอน เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน เฉลี่ยร้อยละ 80.81 /82.16 เรื่องรายได้และรายจ่าย เฉลี่ยร้อยละ 81.08/82.16 เรื่องการออมเฉลี่ยร้อยละ 80.54 /82.43 เรื่องการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ เฉลี่ยร้อยละ 80.81/81.89 ซึ่งพอสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมประกอบการสอนทุกเรื่องมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่รับได้ รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 แสดงประสิทธิภาพ ( $E_1/E_2$ ) ของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) ปีการศึกษา 2559 โดยการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

เรื่อง ที่	ชุดกิจกรรมประกอบการสอน	คะแนนเฉลี่ย (ร้อยละ) (N=37)			
		กิจกรรมท้ายเล่ม		หลังเรียน	
		คะแนนรวม	$E_1$	คะแนนรวม	$E_2$
1.	สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	299	80.81	304	82.16
2.	รายได้และรายจ่าย	300	81.08	304	82.16
3.	การออม	298	80.54	305	82.43
4.	การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ	299	80.81	303	81.89
	รวม	1196	81.08	1267	82.16



## 2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สารเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จากการเปรียบเทียบหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังการเรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สารเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สารเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	37	15.94	2.81	15.90*
หลังเรียน	37	23.70	3.68	

P \* < .05

## 3. ผลการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ

พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม  
ประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ

วิธีสอน	N	$\bar{X}$	S.D.	t
การสอนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน	37	23.70	3.68	
การสอนแบบปกติ	34	18.91	3.91	5.31*

P \* < .05

#### 4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระ เศรษฐศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการ  
เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2  
ซึ่งได้ผลดังนี้

ผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระ  
เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับดีมาก ( $\bar{X} = 4.59$ , S.D. = 0.49) และรายการที่  
นักเรียนมีความพึงพอใจ ค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านเนื้อหา ( $\bar{X} = 4.67$ , S.D. = 0.47) และรายการที่  
นักเรียนมีความพึงพอใจค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือภาพรวมเอกสารประกอบการเรียน ( $\bar{X} = 4.52$ , S.D. =  
0.51)

จากตารางที่ 4.7 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระ  
เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนรวม  
ทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก

ตารางที่ 4.7 แสดงผลประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระ  
เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
<b>ด้านเนื้อหา</b>			
1. นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจได้ด้วยตนเอง	4.68	0.47	ดีมาก
2. เนื้อหาเรียงจากง่ายไปยาก	4.74	0.45	ดีมาก
3. เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.68	0.47	ดีมาก
4. เมื่อเรียนจบแล้วนักเรียนสามารถทำข้อสอบได้	4.59	0.50	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	4.67	0.47	ดีมาก
<b>ด้านภาพ ตัวอักษร ภาษา</b>			
5. รูปภาพมีสีสันสวยงาม น่าเรียน	4.47	0.51	ดี
6. รูปภาพมองเห็นชัดเจนและมีจำนวนเหมาะสม	4.53	0.51	ดีมาก
7. ตัวอักษรมองเห็นชัดเจนอ่านง่าย	4.71	0.46	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	4.57	0.49	ดีมาก
<b>ภาพรวมของชุดกิจกรรมประกอบการสอน</b>			
8. นักเรียนต้องการเรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน	4.45	0.51	ดี
9. นักเรียนสามารถอ่านและทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง	4.59	0.50	ดีมาก
10. ขนาดของชุดกิจกรรมพกพาได้สะดวก	4.53	0.51	ดีมาก
รวมเฉลี่ย	4.52	0.51	ดีมาก
เฉลี่ยรวมทุกด้าน	4.59	0.49	ดีมาก

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

รายงานการใช้และการพัฒนาชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลของการศึกษา ดังนี้

#### 1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อสร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ

1.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

1.3 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนกับการเรียนแบบปกติ

1.4 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

#### 2. สมมติฐานของการวิจัย

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วย ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.2 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

#### 3. วิธีดำเนินการศึกษา

##### 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร จำนวน 9 ห้องเรียน นักเรียน 315 คน ซึ่งจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

2) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็น ห้องทดลอง 1 ห้องและห้องเรียนปกติ 1 ห้อง ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม

### 3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 *ตัวแปรต้น* คือ ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

3.2.2 *ตัวแปรตาม* คือ

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

### 3.3 ระยะเวลาในการทดลอง

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ใช้เวลาเรียน 16 ชั่วโมง

## 4. เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา

เนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่องเศรษฐศาสตร์ในบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่นำมาสร้างชุดกิจกรรมประกอบการสอน ทั้งหมดอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 เรื่อง ได้แก่ 1) เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน 2) รายได้และรายจ่าย 3) การออม 4) การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

## 5. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

5.1 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของห้องทดลองใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของห้องปกติ

5.2 ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

5.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

5.4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) ที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์

## 6. วิธีดำเนินการทดลอง ดำเนินการ ดังนี้

6.1 ทดลองใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/9 นักเรียนจำนวน 37 คน

### 6.2 ทำการทดลอง

6.2.1 ผู้วิจัยชี้แจงวิธีการใช้และอธิบายขั้นตอนให้นักเรียนเข้าใจ ก่อนการเรียนรู้ จากชุดกิจกรรมประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ไปทีละเรื่องตามลำดับเล่ม

6.2.2 ผู้วิจัยสอน สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขณะสอนผู้วิจัยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีทั้งหมด 4 เรื่อง เรื่องที่ 1 สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน เรื่องที่ 2 รายได้และรายจ่าย เรื่องที่ 3 การออม เรื่องที่ 4 การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ การสอนในแต่ละเรื่องโดยให้นักเรียนอ่านประกอบขณะเรียนและทำกิจกรรม เมื่อเรียนเรื่องใดผู้วิจัยก็แจกชุดกิจกรรมประกอบการสอนเรื่องนั้น ถ้านักเรียนไม่เข้าใจสามารถนำไปอ่านเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนได้อย่างอิสระ

## 7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทำการวิเคราะห์โดยใช้สูตร  $E_1/E_2$

7.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนจากการเรียนชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

7.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนแบบปกติ โดยใช้ค่าสถิติการทดสอบค่าที

7.4 วิเคราะห์ผลความพึงพอใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาอนุสรณ์) ที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2



## 1. สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยผลการศึกษาศักยภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขอนำเสนอผลการศึกษาดังนี้

1.1 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่ามีประสิทธิภาพ 81.08/82.16 ซึ่งป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80

1.2 ผลการเปรียบเทียบการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย การใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน กับนักเรียนที่เรียนตามปกติ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1.4 ผลประเมินความพึงพอใจการใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ว่ากลุ่มตัวอย่างที่วิจัยในครั้งนี้จำนวน 37 คน มีความพึงพอใจในชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนรวมทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก ( $\bar{X} = 4.59$ , S.D. = 0.49) และรายการที่นักเรียนมีความพึงพอใจค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านเนื้อหา ( $\bar{X} = 4.67$ , S.D. = 0.47) และรายการที่นักเรียนมีความพึงพอใจค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือภาพรวมชุดกิจกรรมประกอบการสอน ( $\bar{X} = 4.52$ , S.D. = 0.51) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ อยู่ในระดับดีมาก

## 2. อภิปรายผล

จากการทดลองใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอการอภิปรายผลดังนี้

2.1 ผลการศึกษาศักยภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้จำนวน 37 คน พบว่าประสิทธิภาพของชุด

กิจกรรมประกอบการสอน สารเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดทำขึ้นมี ประสิทธิภาพ 81.08/ 82.16 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80 แสดงว่าชุด กิจกรรมประกอบการสอน สารเศรษฐศาสตร์ มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เหมาะที่จะนำมาใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอน สารเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการที่ ผู้วิจัยได้มีการพัฒนาชุดกิจกรรมประกอบการสอน ปรับปรุงคุณภาพตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จึงทำให้ชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียน เพราะเนื้อหาเข้าใจง่าย แบบทดสอบกับเนื้อหาในบทเรียนสอดคล้องกันดี รูปภาพที่ใช้ประกอบเนื้อหาสวยงามมองเห็น ชัดเจนสัมพันธ์กับเนื้อหาได้ถูกต้อง เกิดความคิดความเข้าใจมากขึ้น กิจกรรมระหว่างเรียนมีการ ออกแบบให้น่าสนใจมีสีสันสวยงามเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น มีช่องคำตอบเป็นรูปหัวใจ รูปผลไม้ รูป สัตว์ หรือรูปเรขาคณิต มีพื้นที่เหมาะสมในการเขียนคือเว้นช่องว่างให้เหมาะสมกับจำนวนคำตอบ กระดาษที่ใช้ในการจัดทำชุดกิจกรรมประกอบการสอนเป็นสีขาวมีความหนา 80 แกรมจึงทำให้เห็น ชัดเจนและสวยงามเมื่อนักเรียนเขียน วาดรูป ระบายสี ลงในกิจกรรมหลังเรียน ชุดกิจกรรมแต่ละ หน้า ตัวอักษรมีขนาดพอดีทำให้อ่านง่าย จำนวนตัวอักษรในแต่ละหน้าไม่มากเกินไปจึงทำให้ ผู้เรียนในระดับชั้น ป.2 ซึ่งส่วนใหญ่อยู่แล้วยังอ่านไม่คล่องเป็นจำนวนมากไม่ล้าเกินไปที่จะอ่าน และ ได้ทำการทดลองใช้จนได้คุณภาพเป็นที่น่าพอใจจึงนำมาใช้จริง

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม ประกอบการสอน สารเศรษฐศาสตร์ คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แสดงว่าชุดกิจกรรมประกอบการสอน สารเศรษฐศาสตร์ ทำให้คะแนนแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะนักเรียน มีความกระตือรือร้นมีความตั้งใจตามการ กระตุ้นเตือน การตั้งคำถามให้ผู้เรียนคิดตามของครูผู้สอนในการใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน และอาจมีสาเหตุจากการที่ผู้วิจัยได้แนะนำอภิปราย จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สูงขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของสติคแลนด์ (Strickland, 1971, Abstract, มีคส์ Meeks, 1972, 4296 – A, อธิคุณ สันธนาปัญญาสุข, 2558, กิตติพงษ์ รัมพฤกษ์, 2559)

2.3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม ประกอบการสอนกับนักเรียนที่เรียนตามปกติพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยชุด กิจกรรมประกอบการสอนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่าคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงว่าชุดกิจกรรม ประกอบการสอน สารเศรษฐศาสตร์ ทำให้คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ ทั้งนี้เพราะชุด

กิจกรรมน่าสนใจทั้งเนื้อหา กิจกรรม รูปภาพ ขนาดเล่ม ปริมาณของเนื้อหา นักเรียนมีความสนใจที่จะศึกษา ทำกิจกรรมระหว่างเรียนและแบบทดสอบ

2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ อยู่ในระดับดีมาก ( $\bar{X} = 4.59$ ,  $S.D.=0.49$ ) จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่เรียนชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมีความก้าวหน้าทางการเรียน

ผลการใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอนวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เกิดผลดี น่าพึงพอใจด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีกระบวนการสร้างตามขั้นตอน มีระบบและวิธีการที่เหมาะสม คือ ได้มีการศึกษาหลักสูตร ตัวชี้วัด วัตถุประสงค์การเรียนรู้ มีการวิเคราะห์เนื้อหาและสื่อ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสาระเศรษฐศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางและเป็นประโยชน์ต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ

2. ชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนช่วยสร้างความสนใจให้นักเรียนเพราะเนื้อหาเข้าใจง่ายแบบทดสอบกับเนื้อหาในบทเรียนสอดคล้องกันดี รูปภาพที่ใช้ประกอบเนื้อหาสวยงามมองเห็นชัดเจนสัมพันธ์กับเนื้อหาได้ถูกต้อง เกิดความคิดความเข้าใจมากขึ้นกิจกรรมระหว่างเรียนมีการออกแบบให้น่าสนใจมีสีสันสวยงามเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น มีช่องคำตอบเป็นรูปหัวใจ รูปผลไม้ รูปสัตว์ หรือรูปเรขาคณิต มีพื้นที่เหมาะสมในการเขียนคือเว้นช่องว่างให้เหมาะสมกับจำนวนคำตอบ กระดาษที่ใช้ในการจัดทำชุดกิจกรรมประกอบการสอนเป็นสีขาวมีความหนา 80 แกรมจึงทำให้เห็นชัดเจนและสวยงามเมื่อนักเรียนเขียน วาดรูป ระบายสี ลงในกิจกรรมหลังเรียนชุดกิจกรรมแต่ละหน้า ตัวอักษรมีขนาดพอดีทำให้อ่านง่าย จำนวนตัวอักษรในแต่ละหน้าไม่มากเกินไปจึงทำให้ผู้เรียนในระดับชั้นป.2 ซึ่งส่วนใหญ่แล้วยังอ่านไม่เก่งจำนวนมากไม่ล้าเกินไปที่จะอ่าน ทำให้ได้รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดกิจกรรมสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนทำให้ครูสอนได้เต็มประสิทธิภาพ ประเสริฐ สำเภารอด (2552, น.16)

3. ชุดกิจกรรมประกอบการสอนเป็นนวัตกรรมในการผลิตและการใช้สื่อการสอนที่เริ่มมีบทบาทต่อการเรียนการสอนทุกระดับในปัจจุบันและในอนาคต เพราะชุดกิจกรรมประกอบการสอนจะเป็นแนวทางใหม่ที่จะช่วยแก้ปัญหาและเพิ่มประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะชุด

กิจกรรมการสอนเป็นระบบของการวางแผนการสอนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของเนื้อหาวิชานั้นๆจึงทำให้เกิดประโยชน์และคุณค่าในการเรียนการสอนอย่างมาก โดยเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษา เพราะชุดกิจกรรมมีคุณลักษณะที่นักเรียนสามารถเรียนรู้และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ในกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือ แนะนำ ให้คำปรึกษา ชุดกิจกรรมเป็นสื่อที่จัดทำขึ้นตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ มีแบบทดสอบหรือแบบวัดประเมินผลสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ชุดกิจกรรมจะช่วยให้การเรียนบรรลุตามเป้าหมาย ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในการเรียนและใช้จิตวิทยาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควบคู่กันไป (ชัยงค์ พรหมวงศ์, 2551, น.1 )

ทั้งนี้ นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. เนื้อหาเข้าใจง่าย นักเรียนมีความเข้าใจในการอธิบายเนื้อหาของชุดกิจกรรมประกอบการสอนดีมาก เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
2. แบบทดสอบกับเนื้อหาในบทเรียนสอดคล้องกันดี
3. รูปภาพที่ใช้ประกอบเนื้อหาสวยงาม มองเห็นชัดเจน สัมพันธ์กับเนื้อหาได้  
ถูกต้องเกิดความคิด ความเข้าใจมากขึ้น
4. กิจกรรมระหว่างเรียนมีการออกแบบที่น่าสนใจมีสีสันสวยงามเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น มีช่องคำตอบเป็นรูปหัวใจ รูปผลไม้ รูปสัตว์ หรือรูปเรขาคณิต มีพื้นที่เหมาะสมในการเขียนคือเว้น ช่องว่างให้เหมาะสมกับจำนวนคำตอบ ซึ่งชุดกิจกรรมโดยทั่วไปจัดทำพื้นที่ให้ตอบน้อยเกินไปไม่พอกับคำตอบเพราะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ยังเขียนตัวบรรจงเต็มบรรทัด จึงใช้ขนาดพื้นที่ในการเขียนมาก กิจกรรมระหว่างเรียนมีหลายรูปแบบ เช่น ให้จับคู่โดยนำตัวอักษรหน้าคำตอบมาเติม โยงเส้นจับคู่ เดิมคำ วาดภาพ ระบายสีข้อที่ถูก เขียนแสดงความคิดเห็น
5. กระดาษที่ใช้ในการจัดทำชุดกิจกรรมประกอบการสอนเป็นสีขาวมีความหนา 80 แกรมจึงทำให้เห็นชัดเจนและสวยงามเมื่อนักเรียนเขียน วาดรูป ระบายสี ลงในกิจกรรมหลังเรียนทั้งนี้ เพราะชุดกิจกรรมทั่วไปส่วนใหญ่ใช้กระดาษสีน้ำตาล แล้วนักเรียนก็ยังเขียนด้วยดินสอ ถ้ากระดาษเป็นสีน้ำตาลทำให้ลายเส้นไม่ชัดเจน
6. ชุดกิจกรรมแต่ละตัวอักษรมีขนาดพอดีทำให้อ่านง่าย จำนวนตัวอักษรในแต่ละหน้าไม่มากเกินไป จึงทำให้ผู้เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งส่วนใหญ่แล้วยังอ่านไม่เก่งเป็นจำนวนมากไม่กล้าเกินไปที่จะอ่าน ตามธรรมชาติของวิชาสังคมศึกษาจะมีเนื้อหาให้อ่านมาก หนังสือเรียนโดยทั่วไปจึงมีเนื้อหาแน่นในแต่ละหน้าและยังมีขนาดเล็กอีกทำให้นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ไม่อยากอ่านและไม่มีความสนใจในการอ่าน จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้นักเรียนระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ เข้าใจเนื้อหามากขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น จึงเหมาะสมที่จะนำชุดกิจกรรมประกอบการสอนดังกล่าวไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ต่อไป

### 3. ข้อเสนอแนะ

#### 3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่เด็กนักเรียนในช่วงเวลาเรียนปกติหรือให้นักเรียนนำไปใช้เรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียนได้

3.1.2 ก่อนนำชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ไปใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ ครูควรศึกษาหลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดให้เข้าใจอย่างละเอียดและศึกษาขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ให้เข้าใจ แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนให้ถูกต้องในแผนการจัดการเรียนรู้

3.1.3 ครูควรจัดเตรียมอุปกรณ์ สื่อ และชุดกิจกรรมประกอบการสอนให้เพียงพอ กับจำนวนนักเรียนเพื่อความสะดวกในการเรียนให้บรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.1.4 ครูควรให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยนักเรียนในโอกาสต่างๆ โดยเฉพาะในวัยของเด็กเล็ก เพื่อเป็นการเสริมแรงและส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ การสอนไม่ว่าจะระดับใด โดยเฉพาะชั้นเด็กเล็กความสัมพันธ์ทางบวกของครูกับเด็กเป็นสิ่งสำคัญในการกระตุ้นให้นักเรียนผลัดกันตนเองให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างพอใจและมีความสุข

#### 3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยการออกแบบชุดกิจกรรมประกอบการสอนเพื่อใช้ประกอบการสอนสำหรับการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่องอื่นๆ กับนักเรียนในระดับช่วงชั้นต่างๆ โดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา ระดับชั้น และวัยของนักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนได้อย่างกว้างขวาง

3.2.2 ควรทำการวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน แบบบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ประวัติศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

บรรณานุกรม





## บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่ 2).  
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- \_\_\_\_\_. (2545). คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา  
ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.  
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- \_\_\_\_\_. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. สำนักงาน  
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตร  
แห่งประเทศไทย.
- จันทน์จิรา รัตนไพบูลย์. (2549). การพัฒนากิจกรรมค่ายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เรื่องการอนุรักษ์  
สิ่งแวดล้อมสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมค่าย อนุรักษ์  
สิ่งแวดล้อมเป็นกลุ่ม. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย  
ศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการ  
ศึกษาศาสตร์วิจัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ. (2551). พัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 2).  
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณเอก อึ้งเสื่อ. (2555). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และ  
เทคโนโลยี เรื่อง งานประดิษฐ์ใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.  
(วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ทิวัดต์ มณีโชติ. (2549). การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.  
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ทิสนา แจมมณี. (2534). คู่มือครูรูปแบบการฝึกทักษะการทำงานกลุ่มสำหรับนักเรียน  
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นภารัตน์. (2544). ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกลึกทางบวกความรู้สึกลึกทางลบและความสุขที่มี  
ความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน. กรุงเทพฯ: เฮาส์ออฟเคอร์มิสท์.
- นลินี อินดีคำ. (2551). ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เรื่อง สารรอบตัว  
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).  
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- นวลศรี ชำนาญกิจ. (2551). สถิติเพื่อการวิจัย. นครสวรรค์: สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย  
ราชภัฏนครสวรรค์
- บัญญัติ ชำนาญกิจ. (2550). วัฏจักรการสืบเสาะหาความรู้ 5Es. วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา  
นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บัญญัติ ชำนาญกิจ, และนวลศรี ชำนาญกิจ. (2550). เอกสารประกอบการสอนระเบียบวิธีวิจัย.  
นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญเกื้อ คอระหาเวช. (2545). นวัตกรรมการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: เอสอาพรินติ้ง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประเสริฐ ลำเถารอด. (2552). การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องระบบนิเวศในโรงเรียน สำหรับนักเรียน  
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์ดอมินิก. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต).  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ปราณี กองจินดา. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการคิด  
เลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบชิปปาโดยใช้แบบฝึกหัดที่เน้น  
ทักษะการคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครู. (วิทยานิพนธ์  
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา,  
พระนครศรีอยุธยา.
- ปิยาวิติ ธรรมพัตรกุล. (2546). การศึกษาการแปลงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีพุทธศักราช  
2544 ไปสู่การสอนของครูในโรงเรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารเพื่อ  
พัฒนาการเรียนรู้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์  
มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- พวงเพ็ญ สิงโตทอง. (2548). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมสำรวจค้นหาทาง  
วิทยาศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์.  
(ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7).  
กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชิต ฤทธิจัญญ. (2547). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4).  
กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.
- \_\_\_\_\_. (2545). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เข้าสอออฟ  
เคอร์มิสท์.
- \_\_\_\_\_. (2552). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: เข้าสอออฟ  
เคอร์มิสท์.
- พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. (2548). *วิธีวิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทั่วไป*.  
กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พ.ว.).
- ภนิตา ชัยปัญญา. (2541). *การวัดความพึงพอใจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงอักษร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรและสื่อการสอน*. หน่วยที่ 8 -15.  
(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ยุพิน พันธุ์ดิษฐ์. (2554). *การศึกษาสภาพและปัญหาการเรียนการสอน ตามหลักสูตรแกนกลาง  
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา  
ศาสนาและวัฒนธรรม ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. ขอนแก่น:  
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ระพีพร โพธิ์ศรี. (2550). *การสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้*. อุดรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ  
อุดรดิตถ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์  
พับลิเคชั่น.
- ลักษณะวรรณ พวงไม้มี้ง. (2545). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของราษฎรผู้พิทักษ์ป่าประจำ  
หน่วยป้องกันรักษาป่าจังหวัดแพร่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต).  
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วิรุฬ พรรณเทวี. (2542). *มีความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของหน่วยงาน  
กระทรวงมหาดไทย ในอำเภอเมืองจังหวัดแม่ฮ่องสอน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา  
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วรวิทย์ นิเทศศิลป์. (2551). *สื่อและนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้*. ปทุมธานี: สกายบุ๊กส์.

- วัชรารักษ์ เจริญสุข. (2547). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะคณิตศาสตร์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, กรุงเทพฯ.
- วัฒนาพร ระจับทุกข์. (2545). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แอล ที เพรส.
- วิชัย ดิสระ. (2533). การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริลักษณ์ หนองเส. (2545). การศึกษาความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.).
- สมบุรณ์ ต้นยะ. (2545). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สมพร เชื้อพันธ์. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- สิริพร ทิพย์คง. (2545). หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2551). นวัตกรรมการเรียนการสอน (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินต์.
- สุจิตรา หังสพฤกษ์. (2554). การวัดประเมิน และวิจัยทางสังคมศึกษา. ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สังคมศึกษา*. หน่วยที่ 4. นนทบุรี: บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุดารัตน์ ไผงสาวงค์. (2543). พัฒนาชุดกิจกรรมคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบ CIPPA MODEL เรื่อง เส้นขนานและความคล้าย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ และอเนกกุล กริแสง. (2522). หลักเบื้องต้นของการวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์ฉนศ.

- อดุลย์ เจียกุลธร. (2549). *การพัฒนาหลักสูตรการอบรมครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.
- อิสริยา หนูจ้อย. (2549). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา เรื่อง ระบบนิเวศในน้ำสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อุทัยพรรณ สุกใจ. (2545). *ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย*.
- A. Vivas, David A. (1985). *The Design and Evaluation of a Course in Thinking Operations for First Grade in Venezuela*. (Cognitive, Elementary Learning). *Dissertation Abstracts International*. 46 (3) (September): 603-4.
- Bloom, Benjamins. (1976). *Human Characteristics and School Learning*. New York: McGraw-Hill Book.
- Duan, J.E. (1973). *Individualized Instructional Programs and Materials*. Englewood Cliffs.
- Duane, James E. (1973). *Individualized Instruction Program and Materials*. Englewood Cliffs, N.J.: Educational Technology Publication.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw-Hill Book.
- Houston, Blaine R., and James R. (1972). *Developing Instruction Modules: A Modular*
- Kapfer, Phillip; & Mirian Kapfer. (1972). *Instructional to Learning Package in American Education*. New Jersey: Education Technology Publication, Englewood Cliffs.
- Meeks, Eija Bruce. (1972). *Learning Package Versus Conventional Method of Instruction*.
- Morse, Nancy C. (1958). *Satisfaction in the White Collar Job*. Michigan: University of Michigan Press.
- Smith, Edward W. and Other. (1975). *The Education's Encyclopedia*. New Jersey: Prentice Hall.
- Strickland, Dorothy S.; & Lesley, M.M.,eds. (1971). *Emerging Literacy: young children Learnto Read and Write*. New York: Delaware: International Reading Association.
- Vroom, H Victor. (1964). *Work and Motivation*. Now York: Wiley and Sons.

Wolman, Thomas E., (1973). *Education and Organizational Leadership in Elementary School.*

Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.





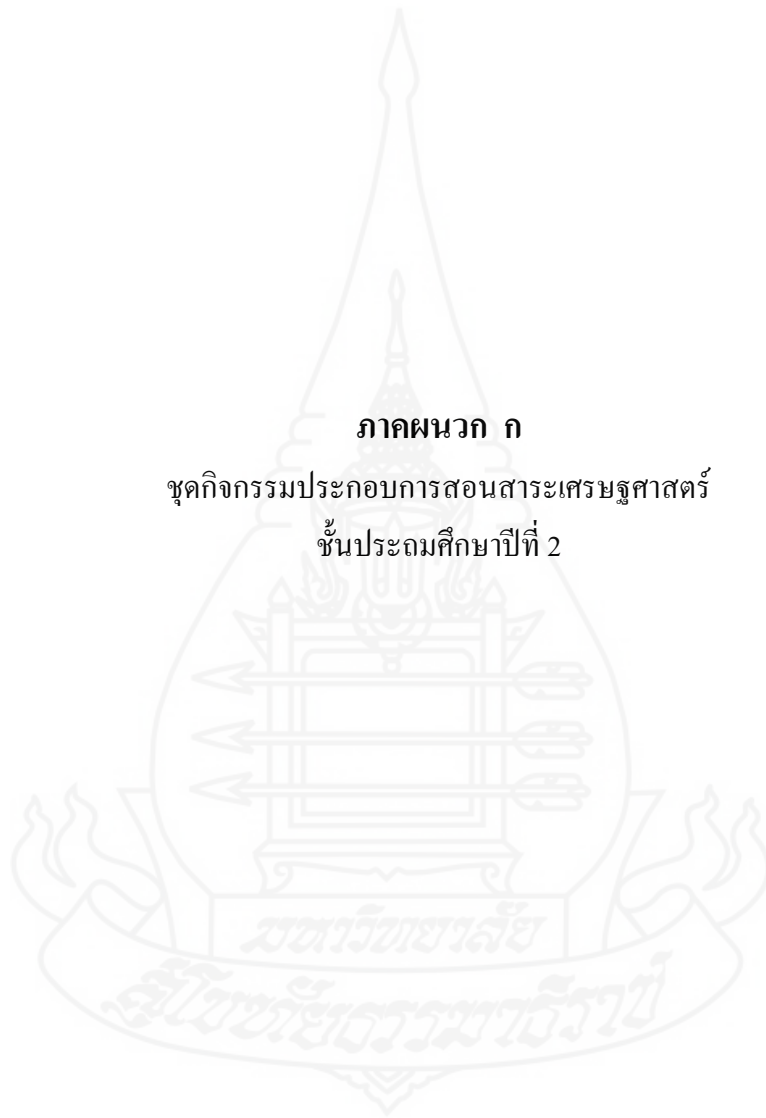
ภาคผนวก



ภาคผนวก ก

ชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2



ชุดกิจกรรมประกอบการสอน  
สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2  
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชุดเศรษฐศาสตร์ในบ้าน

เล่มที่ 1

สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน



โดย

นางภัทริดา เรือนเหลือ

ชุดกิจกรรมประกอบการสอน  
สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2  
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชุดเศรษฐศาสตร์ในบ้าน

เล่มที่ 2

รายได้และรายจ่าย



โดย

นางภัทริดา เรือนเหลือ

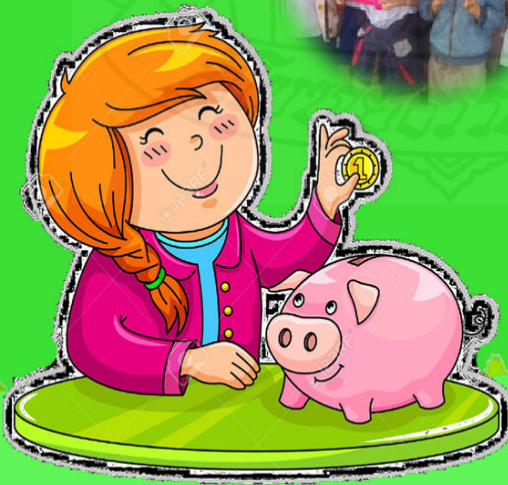


ชุดกิจกรรมประกอบการสอน  
สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2  
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชุดเศรษฐศาสตร์ในบ้าน

เล่มที่ 3

การออม



โดย

นางภัทริดา เรือนเหลือ



ชุดกิจกรรมประกอบการสอน  
สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2  
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชุดเศรษฐศาสตร์ในบ้าน



การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า  
และบริการ 



โดย

นางภัทริดา เรือนเหลือ





## หน่วยที่ 1

### สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน



1. ทรัพยากรในการผลิต
2. ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ  
ในครอบครัว
3. ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ  
ในโรงเรียน
4. ผลของการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย



## หน่วยที่ 2 รายได้และรายจ่าย



### หน่วยที่ 2 รายได้และรายจ่าย

1. การประกอบอาชีพของครอบครัวและการแสวงหารายได้ที่สุจริตเหมาะสม
2. รายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว
3. รายได้และรายจ่ายในภาพรวมของครอบครัวของตนเอง
4. การบันทึกรายรับ – รายจ่ายของตนเอง





1. รายการของรายรับที่เป็นรายได้และรายจ่ายที่เหมาะสม และที่ไม่เหมาะสม
2. การใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้
3. การออมเงินและผลดีของการออมเงิน
4. การนำเงินที่เหลือมาใช้ให้เกิดประโยชน์

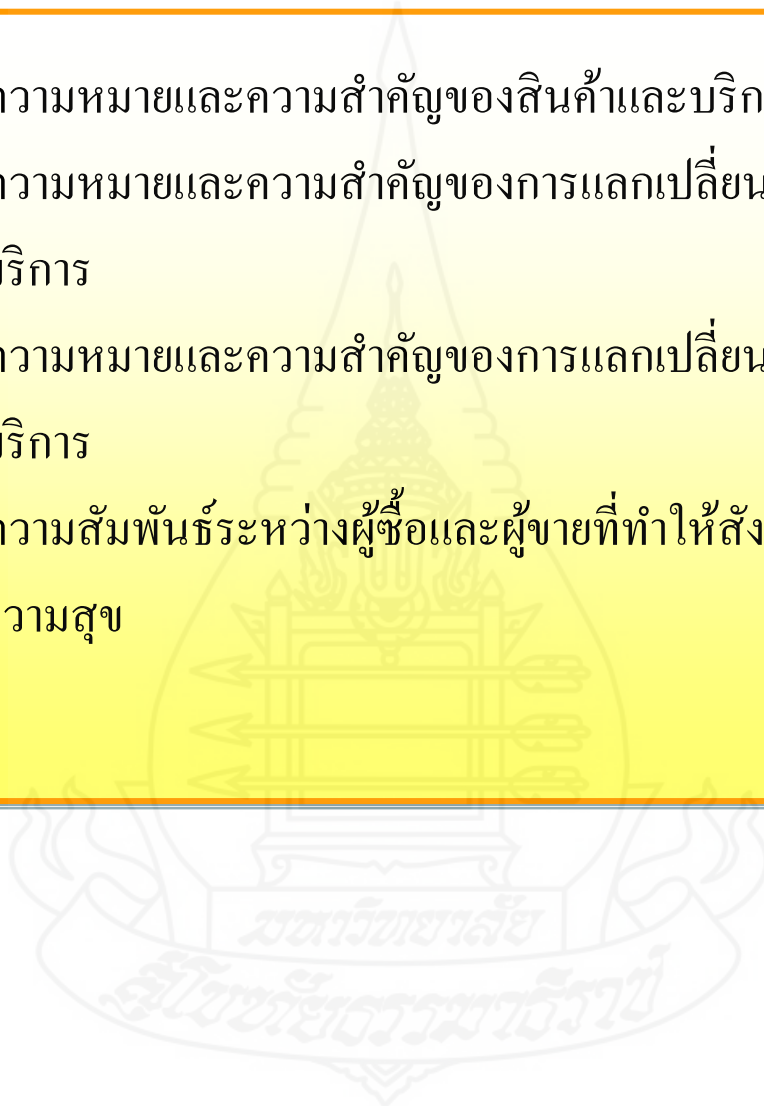


## หน่วยที่ 4

### การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ



1. ความหมายและความสำคัญของสินค้าและบริการ
2. ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ
3. ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ
4. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายที่ทำให้สังคมมีความสุข

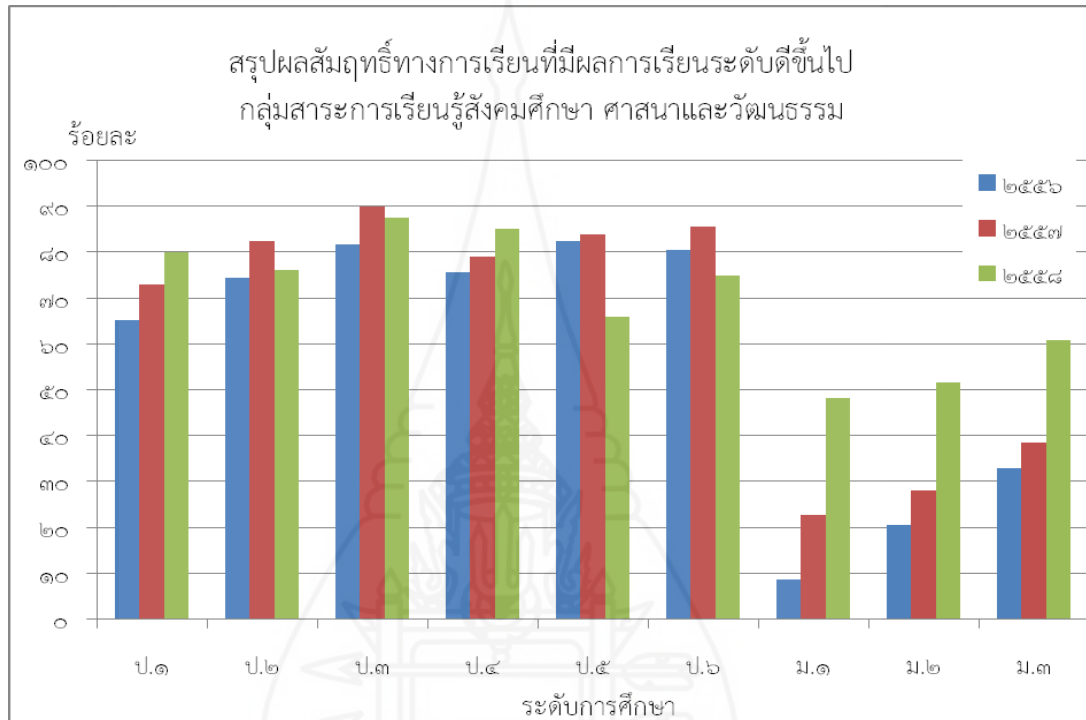


ตาราง สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีผลการเรียนระดับดีขึ้นไป โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทบ  
อนุสรณ์)

กลุ่มสาระการเรียนรู้	ปีการศึกษา	ระดับการศึกษา								
		ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3
ภาษาไทย	2556	72.16	79.27	84.64	63.54	69.37	75.58	12.86	30.51	30
	2557	69.06	69.61	84.56	81.42	66.89	75.66	20.77	15.46	23.33
	2558	76.25	73.33	85.13	75.81	73.29	71.38	28.27	15.41	17.47
คณิตศาสตร์	2556	69.46	78.18	75.86	71.48	60.21	78.2	14.29	15.25	18.57
	2557	67.50	67.32	84.19	67.18	58.02	48.15	15.00	10.57	8.33
	2558	74.58	68.33	74.05	74.01	73.91	46.55	36.27	21.93	13.93
วิทยาศาสตร์	2556	70.36	80	63.32	71.84	75.13	87.21	8.57	18.64	24.29
	2557	65.00	65.69	76.47	77.40	75.43	86.24	17.17	30.17	18.33
	2558	68.23	79.67	74.37	80.87	77.02	86.21	32.22	36.10	40.90
สังคมศึกษา	2556	64.97	74.18	81.5	75.45	82.2	80.23	8.57	20.34	32.86
	2557	72.81	82.35	89.71	78.95	83.62	85.45	22.60	27.96	38.33
	2558	79.93	76.00	87.34	84.84	65.84	74.83	47.94	51.38	60.74
ประวัติศาสตร์	2556	73.05	80.36	77.43	67.51	66.49	72.09	24.29	16.95	27.14
	2557	75.94	75.16	94.12	92.26	85.32	73.54	18.28	19.41	32.50
	2558	93.98	69.00	93.04	72.56	79.81	67.93	37.64	25.44	48.70
สุขศึกษาและพลศึกษา	2556	89.82	76.73	88.09	83.39	90.31	93.9	70	77.97	74.29
	2557	97.19	83.99	84.19	71.83	86.69	89.42	61.67	56.27	70.83
	2558	96.99	87.67	86.08	89.89	80.12	92.41	56.71	30.78	53.19
ศิลปะ	2556	97.9	80	98.12	96.03	76.18	88.66	55.71	45.76	54.29
	2557	97.81	77.78	88.24	90.71	71.67	96.30	28.11	34.70	39.17
	2558	96.66	78.67	80.70	95.31	69.57	96.21	38.80	40.29	68.66
การงานอาชีพ	2556	80.24	74.91	92.48	99.28	91.36	83.72	78.57	76.27	97.14
	2557	83.13	85.29	95.22	97.21	81.57	97.35	66.01	64.06	56.04
	2558	80.27	98.67	92.72	90.97	82.30	88.93	67.12	69.76	76.51
ภาษาต่างประเทศ	2556	96.41	82.18	81.19	63.9	95.29	63.66	45.71	32.2	40
	2557	79.38	75.49	86.40	82.97	95.90	42.06	28.86	20.44	45.83
	2558	82.94	73.00	82.28	45.85	88.82	56.21	61.09	17.20	49.68

ตาราง สรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีผลการเรียนระดับดีขึ้นไปของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

### โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์)



### โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์)

ตาราง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O - NET)ปีการศึกษา 2558

รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O - NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายวิชา	ระดับโรงเรียน	ระดับสังกัด	ระดับประเทศ
ภาษาไทย	50.87	49.3	49.33
คณิตศาสตร์	44.89	43.96	43.47
วิทยาศาสตร์	43.12	42.42	42.59
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	52.99	50.34	49.18
ภาษาต่างประเทศ	43.77	39.03	40.31



ภาคผนวก ข  
คำประสิทธิ์ภาพ



ตาราง แสดงค่าประสิทธิภาพ  $E_1$  และ  $E_2$  ของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 37 คน

เลขที่	คะแนนกิจกรรม ท้ายเรื่อง (10)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (10)
1	8	8
2	4	5
3	7	8
4	7	7
5	10	8
6	10	8
7	8	9
8	8	10
9	8	8
10	8	8
11	7	7
12	8	10
13	10	8
14	4	6
15	10	10
16	8	9
17	10	7
18	9	8
19	10	7
20	8	9
21	10	9
22	10	8

ตาราง (ต่อ)

เลขที่	คะแนนกิจกรรม ท้ายเรื่อง (10)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (10)
23	9	10
24	9	10
25	8	9
26	8	9
27	9	10
28	9	9
29	8	8
30	7	8
31	4	6
32	8	9
33	8	8
34	10	8
35	7	8
36	8	8
37	8	7
<b>รวม</b>	<b>302</b>	<b>304</b>
<b>ร้อยละ</b>	<b>80.81</b>	<b>82.16</b>
<b>S.D.</b>	<b>1.11</b>	<b>1.20</b>
$E_1 / E_2 = 80.81/82.16$		

ตาราง แสดงค่าประสิทธิภาพ  $E_1$  และ  $E_2$  ของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สารเศรษฐศาสตร์  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง รายได้และรายจ่าย ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 37คน

เลขที่	คะแนนกิจกรรม ทำเรื่อง (10)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (10)
1	7	8
2	4	6
3	9	8
4	8	8
5	8	10
6	8	10
7	8	9
8	8	10
9	7	8
10	9	8
11	9	7
12	9	10
13	9	8
14	4	5
15	9	10
16	8	9
17	9	9
18	8	8
19	9	7
20	9	9
21	9	10
22	9	8

ตาราง (ต่อ)

เลขที่	คะแนนกิจกรรม ทำเรื่อง (10)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (10)
23	8	9
24	10	10
25	7	9
26	8	8
27	9	10
28	8	10
29	8	7
30	8	8
31	4	6
32	9	9
33	8	10
34	8	10
35	9	9
36	8	8
37	7	7
รวม	301	315
ร้อยละ	81.08	82.16
S.D.	1.15	1.18
$E_1 / E_2 = 81.08/82.16$		

ตาราง แสดงค่าประสิทธิภาพ  $E_1$  และ  $E_2$  ของ ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การออม ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 37 คน

เลขที่	คะแนนกิจกรรม ทำเรื่อง (10)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (10)
1	7	8
2	4	6
3	9	10
4	9	8
5	8	10
6	8	10
7	8	9
8	8	9
9	8	8
10	9	8
11	9	7
12	9	10
13	8	8
14	5	5
15	10	9
16	9	9
17	9	7
18	8	8
19	8	7
20	9	9
21	9	10
22	8	8



ตาราง (ต่อ)

เลขที่	คะแนนกิจกรรม ท้ายเรื่อง (10)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (10)
23	9	10
24	10	10
25	7	9
26	9	9
27	8	10
28	8	9
29	8	8
30	7	8
31	5	6
32	8	9
33	9	9
34	10	10
35	7	9
36	7	8
37	7	7
<b>รวม</b>	<b>299</b>	<b>314</b>
<b>ร้อยละ</b>	<b>80.54</b>	<b>82.43</b>
<b>S.D.</b>	<b>1.38</b>	<b>1.25</b>
$E_1 / E_2 = 80.54/82.43$		

ตาราง แสดงค่าประสิทธิภาพ  $E_1$  และ  $E_2$  ของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ของกลุ่มตัวอย่าง  
 จำนวน 37 คน

เลขที่	คะแนนกิจกรรม ทำเรื่อง (10)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (10)
1	8	9
2	4	5
3	8	8
4	8	7
5	10	8
6	10	8
7	9	8
8	8	8
9	8	8
10	7	8
11	7	9
12	7	10
13	8	8
14	3	6
15	10	10
16	9	9
17	7	8
18	8	8
19	8	9
20	8	9
21	10	10
22	8	8

ตาราง (ต่อ)

เลขที่	คะแนนกิจกรรม ทำเรื่อง (10)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (10)
23	10	10
24	10	10
25	9	9
26	8	8
27	8	8
28	8	9
29	9	8
30	8	8
31	5	6
32	9	8
33	10	7
34	10	9
35	7	8
36	7	8
37	7	6
<b>รวม</b>	<b>299</b>	<b>303</b>
<b>ร้อยละ</b>	<b>80.81</b>	<b>81.89</b>
<b>S.D.</b>	<b>1.60</b>	<b>1.17</b>
$E_1 / E_2 = 80.81/81.89$		

ตาราง แสดงค่าเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม  
ประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 37 คน

เลขที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน (30)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (30)
1	16	22
2	13	15
3	15	23
4	22	26
5	22	29
6	23	29
7	21	28
8	15	26
9	15	22
10	14	24
11	15	24
12	15	23
13	15	21
14	11	15
15	15	28
16	14	22
17	15	24
18	15	23
19	15	23
20	15	25
21	21	27

ตาราง (ต่อ)

เลขที่	คะแนนทดสอบ ก่อนเรียน (10)	คะแนนทดสอบ หลังเรียน (10)
22	14	24
23	20	26
24	15	22
25	15	27
26	15	27
27	15	28
28	14	23
29	15	24
30	15	22
31	13	16
32	14	23
33	16	26
34	20	28
35	15	25
36	15	17
37	17	20
<b>รวม</b>	<b>590</b>	<b>877</b>
<b>ร้อยละ</b>	<b>53.15</b>	<b>79.00</b>
<b>S.D.</b>	<b>2.81</b>	<b>3.68</b>



ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน



ตาราง แบบประเมินคุณภาพ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของชุดกิจกรรมประกอบการสอน  
สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

รายการ			
<b>ด้านเนื้อหา</b>			
1. นักเรียนอ่านแล้วเข้าใจได้ด้วยตนเอง			
2. เนื้อหาเรียงจากง่ายไปยาก			
3. เหมาะสมกับวัยของนักเรียน			
4. เมื่อเรียนจบแล้วนักเรียนสามารถทำข้อสอบได้			
<b>รวมเฉลี่ย</b>			
<b>ด้านภาพ ตัวอักษร ภาษา</b>			
5. รูปภาพมีสีสันสวยงาม น่าเรียน			
6. รูปภาพมองเห็นชัดเจนและมีจำนวนเหมาะสม			
7. ตัวอักษรมองเห็นชัดเจนอ่านง่าย			
<b>รวมเฉลี่ย</b>			
<b>ภาพรวมของชุดกิจกรรมประกอบการสอน</b>			
8. นักเรียนต้องการเรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน			
9. นักเรียนสามารถอ่านและทำกิจกรรมได้ด้วยตนเอง			
10. ขนาดของชุดกิจกรรมพกพาได้สะดวก			
<b>รวมเฉลี่ย</b>			
<b>เฉลี่ยรวมทุกด้าน</b>			

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)

ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

ตาราง แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระ

เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง  
 อายุ ( ) 7 ปี ( ) 8 ปี ( ) อื่นๆ  
 ชั้น ( ) ป.1 ( ) ป.2 ( ) อื่นๆ  
 ห้อง ( ) ป.2/1 ( ) ป.2/2 ( ) อื่นๆ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลในการสัมภาษณ์

ด้านเนื้อหา

1. ชุดกิจกรรมนี้ง่ายหรือยาก

.....

2. เมื่ออ่านข้อมูลในชุดกิจกรรมแล้วนักเรียนทำแบบฝึกหัดได้หรือไม่

.....

3. แบบทดสอบกับเนื้อหาในบทเรียนเกี่ยวข้องกันหรือไม่

.....

4. เนื้อหาในแต่ละหน้ามีจำนวนพอดีหรือไม่

.....

5. นักเรียนชอบเรียนเล่มไหนมากที่สุด

.....

ด้านภาพ ตัวอักษร รูปเล่ม

6. รูปภาพที่ใช้ประกอบเหมาะสมดีหรือไม่

.....

7. มองเห็นตัวอักษรในชุดกิจกรรมประกอบการสอนชัดเจนดีหรือไม่

.....

8. เล่มมีขนาดพอดี พกพาสะดวก รูปเล่มสีสันสวยงาม หรือไม่

.....

ภาพรวมชุดกิจกรรมประกอบการสอน

9. นักเรียนอยากเรียนชุดกิจกรรมต่อไปอีกหรือไม่

.....

10. ถ้าคุณครูให้นักเรียนอ่านและทำแบบฝึกหัดเองจะทำได้หรือไม่

.....

## สรุปจากแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ในบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

นักเรียน 83% บอกว่าตนเองสามารถทำแบบฝึกหัดในชุดกิจกรรมประกอบการสอนได้ ชุดกิจกรรมประกอบการสอนนี้ง่ายจึงทำให้ชอบเรียนเพราะทำได้ ไม่เครียดรู้สึกพอใจภูมิใจในตนเองที่ทำได้ พ่อแม่ผู้ปกครองก็สบายใจที่ลูกไม่มีปัญหาในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เล่มที่นักเรียนชอบมากที่สุด คือเล่มที่ 3 การออม จริงๆแล้วนักเรียนจะบอกว่าชอบเท่าๆกันแต่ถ้าให้เลือกละเอียดที่สุดก็คือ เล่มที่ 3 รูปกับเนื้อเรื่องมีความสัมพันธ์กันดีทำให้เข้าใจได้ดียิ่งขึ้นเมื่อมีรูปภาพประกอบทำให้เกิดความคิดตามจินตนาการเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น แบบทดสอบมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาดีจะเห็นได้จากการที่นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบได้อยู่ในเกณฑ์ดีเพราะเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันดีเมื่อศึกษาจบก็จะมีทดสอบ รูปภาพที่ใช้ประกอบสว่างสีสดใสสวยงามมีความเหมาะสมเป็นเรื่องเดียวกัน ชัดเจนเข้าใจง่าย ตัวอักษรอ่านง่ายมองเห็นชัดเจนไม่ต้องเพ่งหรือมองใกล้ๆ นักเรียนอยากเรียนชุดกิจกรรมประกอบการสอนแบบนี้ต่อไปทุกๆเรื่องเพราะน่ามองน่าสนใจ สะอาดมีสีสันสวยงาม เขียนด้วยดินสอก็ยังไม่ชัดเจนมองเห็นง่ายเพราะกระดาษเป็นสีขาวและเนื้อกระดาษจะดีกว่าหนังสือที่เรียนอยู่ นักเรียนสามารถอ่านและทำแบบฝึกหัดด้วยตนเองได้ สังเกตจากเวลาที่สั่งให้ทำเป็นการบ้านนักเรียนก็สามารถทำได้ด้วยตนเอง หรือบางครั้งให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเองแล้วอภิปรายร่วมกัน นักเรียนก็สามารถอภิปรายและและร่วมแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล รูปเล่มไม่ใหญ่เกินไปไม่หนักกระเป๋าเมื่อต้องจัดตารางมาเรียนและไม่ใช้เล่มเดียวตลอดปีการศึกษาข้อดีคือ เมื่อหายก็จัดหาใหม่เล่มเดียวไม่ต้องหายทั้งหมด เล่มไม่ใหญ่เกินไปและเรียนจบเป็นเรื่องราว เมื่อเรียนจบแล้วก็เก็บไว้ทบทวนก่อนสอบปลายภาคได้

ตารางที่ ผลการประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา  
ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ที่	เนื้อหา	พฤติกรรม					
		ความจำ	ความเข้าใจ	การประยุกต์	การวิเคราะห์	ประเมิน	สร้างสรรค์
1.	<p>เล่มที่ 1 สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน</p> <p>1. เรื่องทรัพยากรในการผลิต</p> <p>2. เรื่องทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว</p> <p>3 เรื่องทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในโรงเรียน</p> <p>4 ผลของการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย</p>	1			1		
		1			1		
			1	1			
				1	1		
2.	<p>เล่มที่ 2 เรื่อง รายได้และรายจ่าย</p> <p>1. การประกอบอาชีพของครอบครัวและการประกอบอาชีพที่สุจริตเหมาะสม</p> <p>2. รายได้และรายจ่ายของตนเองครอบครัว</p> <p>3 เรื่องรายได้และรายจ่ายในภาพรวมของครอบครัวของตนเอง</p> <p>4 เรื่องการบันทึกรายรับรายจ่ายของตนเอง</p>	1			1		
				1	1		
				1	1		
					1		
3.	<p>เล่มที่ 3 เรื่อง การออม</p> <p>1. เรื่องรายการของรายรับที่เป็นรายได้และรายจ่ายที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม</p> <p>2. เรื่องการใช้จ่ายที่เหมาะสมกับรายได้</p> <p>3. เรื่องการออมเงินและผลดีของการออมเงิน</p> <p>4. เรื่องการนำเงินที่เหลือมาใช้ให้เกิดประโยชน์</p>	1			1		
					2		
				1	1		
					1		

ตารางที่ การวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา  
ศาสนาและวัฒนธรรม สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ที่-	เนื้อหา	พฤติกรรม					
		ความจำ	ความเข้าใจ	การประยุกต์	การวิเคราะห์	ประเมิน	สร้างสรรค์
4.	เล่มที่ 4 การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ	1					
	1. เรื่องความหมายและความสำคัญของสินค้าและบริการ				1		
	2. เรื่องความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ				1	1	
	3. เรื่องความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ				1	1	
	4. เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย			1	1		
		5	1	8	16		
	รวม				30		



ตาราง ผลการประเมินแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน ของชุดกิจกรรมประกอบการสอน  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
19	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง ผลการประเมินแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน ของ ชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระ  
เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
26	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง แสดงค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (R) และค่าความเชื่อมั่น ( $r_{tt}$ ) ของ  
แบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระ  
เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ข้อทดสอบ	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	.80	0.40
2	.79	0.41
3	.80	0.42
4	.78	0.37
5	.76	0.40
6	.30	0.47
7	.72	0.45
8	.43	0.41
9	.76	0.52
10	.78	0.46
11	.76	0.39
12	.66	0.41
13	.75	0.46

ตาราง (ต่อ)

ข้อทดสอบ	ความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
14	.73	0.46
15	.80	0.51
16	.65	0.40
17	.76	0.43
18	.78	0.47
19	.76	0.41
20	.78	0.47
21	.79	0.46
22	.70	0.44
23	.80	0.42
24	.80	0.48
25	.79	0.47
26	.57	0.61
27	.65	0.41
28	.69	0.46
29	.65	0.56
30	.76	0.42

นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้ตามเกณฑ์ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรของ KR – 20 ของคูเดอริชาร์ดสัน (บัญญัติ ชำนาญกิจ, และนวลศรี ชำนาญกิจ, 2550, น. 61) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.67

$$r_{tt} = 0.67$$

ผลการวิจัย เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน กับนักเรียนที่เรียนตามปกติ

ตารางที่ ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม  
ประกอบการสอน กับนักเรียนที่เรียนตามปกติ

วิธีสอน	N	$\bar{X}$	S.D.	t
การสอนด้วยชุดกิจกรรมประกอบการสอน	37	23.70	3.68	5.31*
การสอนตามปกติ	34	18.91	3.91	

P \* < .05

ตาราง ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ  
ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สารเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของนักเรียนโดย  
ผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			รวม	IOC
	1	2	3		
1	+1	+1	+1	3	1.0
2	+1	+1	+1	3	1.0
3	+1	+1	+1	3	1.0
4	+1	+1	+1	3	1.0
5	+1	+1	+1	3	1.0
6	+1	+1	+1	3	1.0
7	+1	+1	+1	3	1.0
8	+1	+1	+1	3	1.0
9	+1	+1	+1	3	1.0
10	+1	+1	+1	3	1.0

ตาราง แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มี  
ต่อชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ข้อ คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	4	5	5	4	4	4	5	4	5	5
2	5	4	5	4	4	5	4	5	4	4
3	5	4	4	5	4	4	5	4	4	4
4	5	5	5	5	4	5	5	5	4	4
5	4	5	5	4	4	5	5	4	5	4
6	5	5	5	5	4	4	4	5	4	4
7	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5
8	5	4	5	5	4	4	5	4	4	4
9	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
10	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5
11	4	5	4	4	5	5	5	4	5	5
12	5	4	5	5	4	5	5	5	5	4
13	4	5	5	4	5	5	5	5	5	5
14	5	5	5	5	5	4	5	5	4	4
15	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5
16	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5
17	5	5	5	5	4	4	4	4	5	5
18	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5
19	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5
20	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5
21	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5
22	5	5	4	5	5	5	5	5	4	5

ตารางที่ (ต่อ)

ข้อ คนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
23	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4
24	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
25	5	5	5	4	4	5	5	4	4	4
26	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5
27	5	5	5	4	5	4	5	5	5	4
28	4	4	4	5	4	4	4	4	5	5
29	4	4	4	4	5	5	5	4	5	4
30	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4
31	5	5	5	4	4	4	5	5	5	4
32	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5
33	5	4	5	5	5	4	5	5	4	4
34	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5
35	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5
36	5	4	5	5	5	4	5	5	4	4
37	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5
รวม	159	161	159	156	152	154	160	153	156	154
$\bar{X}$	4.68	4.74	4.68	4.59	4.47	4.53	4.71	4.50	4.59	4.53
S.D	0.47	0.45	0.47	0.50	0.51	0.51	0.46	0.51	0.50	0.51





**ภาคผนวก ง**  
**แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

### แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
เล่มที่ 1 เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	จำนวน 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ทรัพยากรในการผลิต	จำนวน 1 ชั่วโมง
สอนวันที่	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

#### 1.มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด

มฐ.ศ 3.1 ป.2/1 ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

#### 2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้า
- จำแนกประเภทของทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้า
- เห็นคุณค่าและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

#### 3.สาระสำคัญ

สินค้าและบริการที่มีใช้อยู่ผลิตจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดควรใช้อย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

#### 4.สาระการเรียนรู้

- ความรู้  
ทรัพยากรที่นำมาใช้ผลิตสินค้า
- ทักษะ/กระบวนการ/กระบวนการคิด  
การจำแนก การให้เหตุผล การจัดระบบความคิดเป็นแผนภาพ การสรุปความรู้
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์  
มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง

#### 5. สมรรถนะของผู้เรียน

- การสื่อสาร
- ทักษะการทำงาน

**6.ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding)**

นักเรียนสามารถสรุปได้ว่า ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้อยู่มีอยู่อย่างจำกัด ควรใช้อย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

**7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้**

◆ นักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมประกอบการสอนกิจกรรมที่ 1 เล่ม1 ทรัพยากรการผลิต

1. ครูติดบัตรคำ



จากนั้นครูให้นักเรียนลองช่วยกันบอกความหมายของคำในบัตรคำ แล้วครูอธิบายว่าทั้ง 4 อย่างในบัตรคำ เรียกว่า ทรัพยากรการผลิต

2. ครูอธิบายตามรูปภาพตัวอย่างในใบงาน เริ่มจากที่ดิน ทุน แรงงาน และผู้ประกอบการ

3. เมื่อนักเรียนฟังครูอธิบายจบแล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างทรัพยากรในการผลิต เช่น

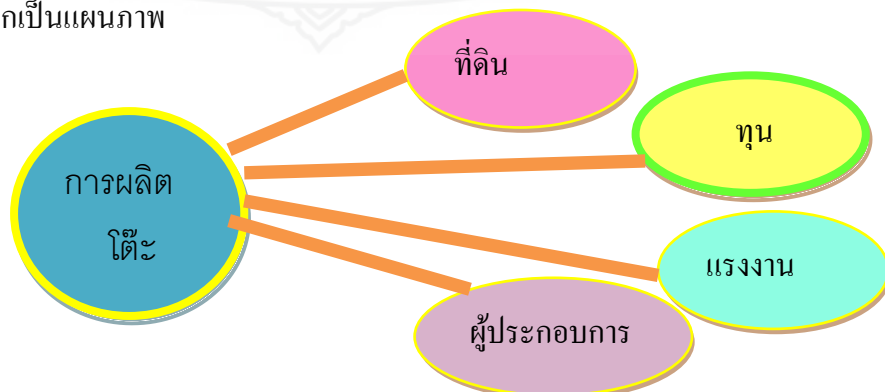
- ที่ดิน ก็คือผืนดินที่ตั้งสิ่งที่ต้องการผลิต
- แรงงาน คือ ผู้ที่ทำงานในกิจการที่นั้นๆ พนักงานการบิน พนักงานบริษัท
- ทุน หมายถึง อุปกรณ์ หรือเครื่องจักรต่างๆ เช่น รถไถสำหรับไถดินทำไร่ ทำนา ปุ๋ย ใช้

ในการปลูกพืช อุปกรณ์ร้านก๋วยเตี๋ยว หม้อ ที่ใส่เครื่องปรุง ชาม ช้อน โต้ะ

- ผู้ประกอบการ คือ เจ้าของบริษัท หรือเจ้าของร้าน จัดว่ามีความสำคัญมากที่สุด

4. ให้นักเรียนดูรูปภาพแล้วช่วยกันบอกว่าเป็น ทรัพยากรการผลิตชนิดใด เช่น รูปที่ดิน รูปเจ้าของกิจการ รูปรถไถ ปุ๋ย หม้อ ชาม โต้ะ

5. ครูยกตัวอย่างการผลิต ข้าว แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกทรัพยากรในการผลิต พร้อมทั้งให้นักเรียนบันทึกเป็นแผนภาพ



## ชาวนา นา เจ้าของทีนา รตใด ปุ๋ย

6. ให้นักเรียนแต่ละคนเลือกสินค้าและบริการมาคนละ 1 ชนิด แล้วให้หาทรัพยากรการผลิตของสินค้าและบริการชนิดนั้นมา โดยสรุปเป็นแผนภาพลงในสมุด เหมือนกับตัวอย่างในข้อ 5 ทำให้เรียบร้อยสวยงาม

7. ครูดถามว่า นักเรียนจะใช้สินค้าและบริการที่ผลิตจากทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและส่วนรวมอย่างไรบ้าง ..... ใช้อย่างประหยัด ระมัดระวังในการใช้สอย ดูแลรักษาและใช้อย่างจำเป็นให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้  
ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้อยู่มีอยู่อย่างจำกัดควรใช้อย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

9. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

-นักเรียนจะใช้อุปกรณ์การเรียนให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าอย่างไร

◆ นักเรียนทำกิจกรรมที่ 1 เล่ม 1 ในชุดกิจกรรมประกอบการสอน ทรัพยากรในการผลิต

8. ชิ้นงานหรือภาระงาน (หลักฐาน ร่องรอยแสดงความรู้)

- กิจกรรมที่ 1 เล่ม 1 ในชุดกิจกรรมประกอบการสอนทรัพยากรการผลิต

9. สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำ 2. แผนภาพตัวอย่างการผลิตข้าว

3. ชุดกิจกรรมประกอบการสอนกิจกรรมที่ 1 เล่ม 1 ทรัพยากรการผลิต

## 10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

### 1. วิธีการวัดและประเมินผล

1.1 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

1.2 ตรวจใบงานกิจกรรมที่ 1เล่ม 1ชุดกิจกรรมประกอบการสอน ทรัพยากรการผลิต

### 2. เครื่องมือ

- แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

- ใบงานกิจกรรมที่ 1ชุดกิจกรรมประกอบการสอน ทรัพยากรการผลิต

### 3. เกณฑ์การประเมิน

- การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการถือว่า ผ่าน  
ผ่าน 1 รายการถือว่า ไม่ผ่าน

ลงชื่อ

ผู้สอน

(นางภัทริดา เรือนเหลือ)

...../...../.....



## แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
เล่มที่ 1 เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	จำนวน 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว	1 ชั่วโมง
จำนวน 1 ชั่วโมง	สอนวันที่
	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

### 1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

มฐ.ส 3.1 ป.2/1 ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

### 2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว
- จำแนกประเภทของทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว
- เห็นคุณค่าและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

### 3. สาระสำคัญ

สินค้าและบริการที่มีใช้อยู่ในครอบครัวผลิตจากทรัพยากรควรใช้อย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

### 4. สาระการเรียนรู้

#### 1. ความรู้

ทรัพยากรที่นำมาใช้ผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว

#### 2. ทักษะ/กระบวนการ/กระบวนการคิด

การจำแนก การให้เหตุผล การจัดระบบความคิดเป็นแผนภาพ การสรุปความรู้

#### 3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง

### 5. สมรรถนะของผู้เรียน

- ทักษะการทำงาน
- การคิด

### 6. ความเข้าใจที่คงทน

นักเรียนสามารถสรุปได้ว่า ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในครอบครัวมีอยู่อย่างจำกัดควรใช้อย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

## 7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

◆ นักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมประกอบการสอนที่ 2 เล่ม 1 ทรรศการที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว

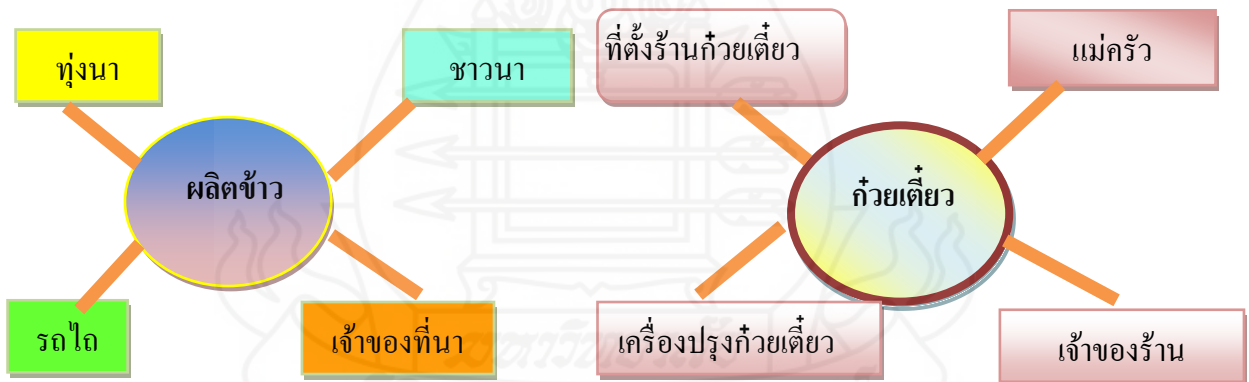
1. ครูเตรียมบัตรคำติดบนกระดาน แล้วให้นักเรียนอ่านตามครู



2. ให้นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับคำต่างๆ ในบัตรคำ โดยครูใช้คำถามแล้วให้นักเรียนนำบัตรคำคิดให้ตรงกับความหมายของแผนภาพที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

- ในการผลิตข้าวจะต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งใดบ้าง
- ถ้าต้องการผลิตก๋วยเตี๋ยวต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งใดบ้าง

จากนั้นครูนำบัตรคำมาคิดเป็นแผนภาพ ดังนี้

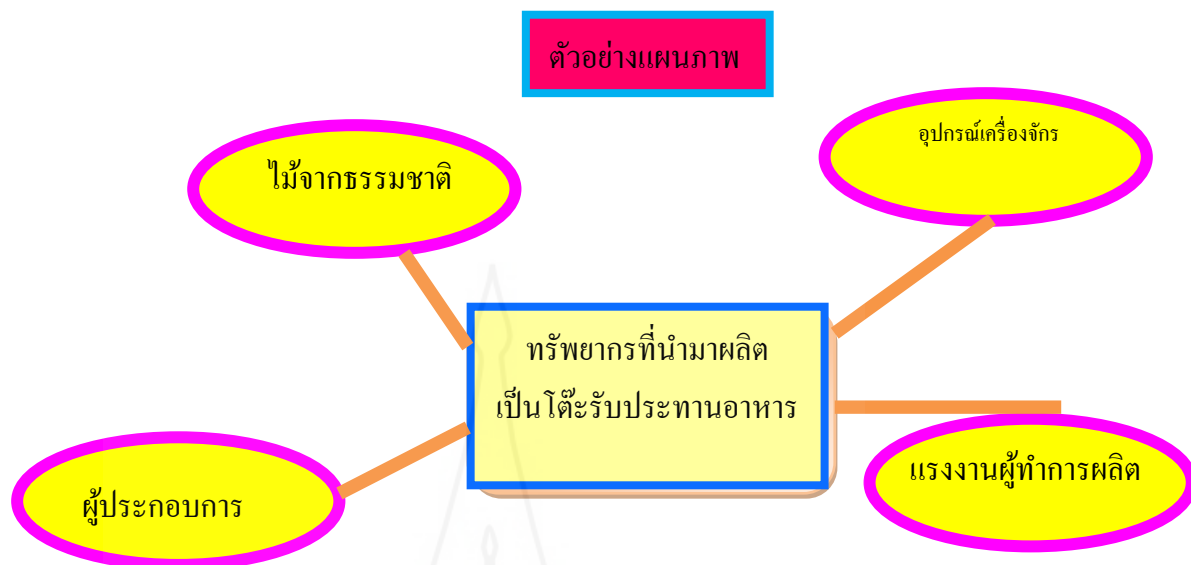


3. ครูให้นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างสินค้าและบริการที่มีอยู่ในครอบครัวของตนเองว่ามีอะไรบ้าง โดยให้บอกมาคนละ 1 อย่าง จากนั้นครูยกตัวอย่างสินค้าและบริการ 1 ชนิด ขึ้นมาเขียนเป็นบัตรคำบนกระดานแล้วให้นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้

### โต๊ะรับประทานอาหาร

- ทรรศการที่นำมาใช้ในการผลิตโต๊ะรับประทานอาหารมีอะไรบ้าง
- ครูสรุปคำตอบเป็นแผนภาพบนกระดาน ดังนี้





4. ครูให้นักเรียนนำสินค้าและบริการที่ตนเองยกตัวอย่างมาข้างต้นแล้วให้แต่ละคนสรุปเป็นแผนภาพลงในสมุดของตนเองว่า ผลิตจากอะไรบ้าง เสร็จแล้วครูใช้คำถามให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- สินค้าและบริการที่ใช้ในครอบครัวของนักเรียนผลิตมาจากอะไร
- ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการในครอบครัวมีอยู่มากน้อยเพียงใด
- นักเรียนมีแนวทางใช้ทรัพยากรที่เป็นสินค้าและบริการในครอบครัวให้เกิด

ประโยชน์อย่างไร

5. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในครอบครัวมีอยู่อย่างจำกัดควรใช้อย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

6. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

- นักเรียนจะใช้สินค้าและบริการที่มีอยู่ในครอบครัวให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อย่างไร

◆ นักเรียนทำกิจกรรมที่ 2 เล่ม 1 ในชุดกิจกรรมประกอบการสอนทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว

#### 8. ชิ้นงานหรือภาระงาน ( หลักฐาน/ ร่องรอยแสดงความรู้

- แผนภาพการผลิตสินค้าและบริการ
- ชุดกิจกรรมประกอบการสอนทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการใน

ครอบครัวกิจกรรมที่ 2 เล่ม 1

## 9. สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำสินค้าและบริการ
2. รูปภาพสินค้าและบริการ
3. ชุดกิจกรรมประกอบการสอนทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการใน

กรอบক্রว์กิจกรรมที่ 2 เล่ม 1

### 10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

#### 1. วิธีการวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
- ตรวจสอบงานในชุดกิจกรรมประกอบการสอนทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิต

สินค้าและบริการในกรอบক্রว์กิจกรรมที่ 2 เล่ม 1

#### 2. เครื่องมือ

- แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
- ใบงานในชุดกิจกรรมประกอบการสอนทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้า

และบริการในกรอบক্রว์กิจกรรมที่ 2 เล่ม 1

#### 3. เกณฑ์การประเมิน

- การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการถือว่า ผ่าน ผ่าน 1 รายการถือว่า ไม่ผ่าน

ลงชื่อ

ผู้สอน

(นางภัทริดา เรือนเหลือ)

...../...../.....

ลงชื่อ

ผู้ตรวจ

( )

...../...../.....

## แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
เล่มที่ 1 เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	จำนวน 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในโรงเรียน	1 ชั่วโมง
สอนวันที่	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

### 1. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด

มฐ.ส 3.1 ป.2/1 ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

### 2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในโรงเรียน
- จำแนกประเภทของทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในโรงเรียน
- เห็นคุณค่าและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

### 3.สาระสำคัญ

สินค้าและบริการที่มีอยู่ในโรงเรียนผลิตจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดควรใช้อย่าง ประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

### 4.สาระการเรียนรู้

- ความรู้ ทรัพยากรที่นำมาใช้ผลิตสินค้าและบริการในโรงเรียน
- ทักษะ/กระบวนการ/กระบวนการคิด การจำแนก การให้เหตุผล การจัดระบบความคิด เป็นแผนภาพ การสรุปความรู้
- คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง

### 5. สมรรถนะของผู้เรียน

- การสื่อสาร
- ทักษะการทำงาน

### 6. ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding)

นักเรียนสามารถสรุปได้ว่า ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในโรงเรียนมีอยู่ อย่างจำกัดควรใช้อย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

◆ นักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมประกอบการสอนกิจกรรมที่ 2 เล่ม 1 ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว

1. ครูติดบัตรคำสินค้าและบริการที่ผลิตใช้ในครอบครัวและโรงเรียนบนกระดาน ดังนี้

ตู้กับข้าว	สมุด	ดินสอ	เตียงนอน
โต๊ะ เก้าอี้	โซฟา	ห้องนอน	กระดานดำ

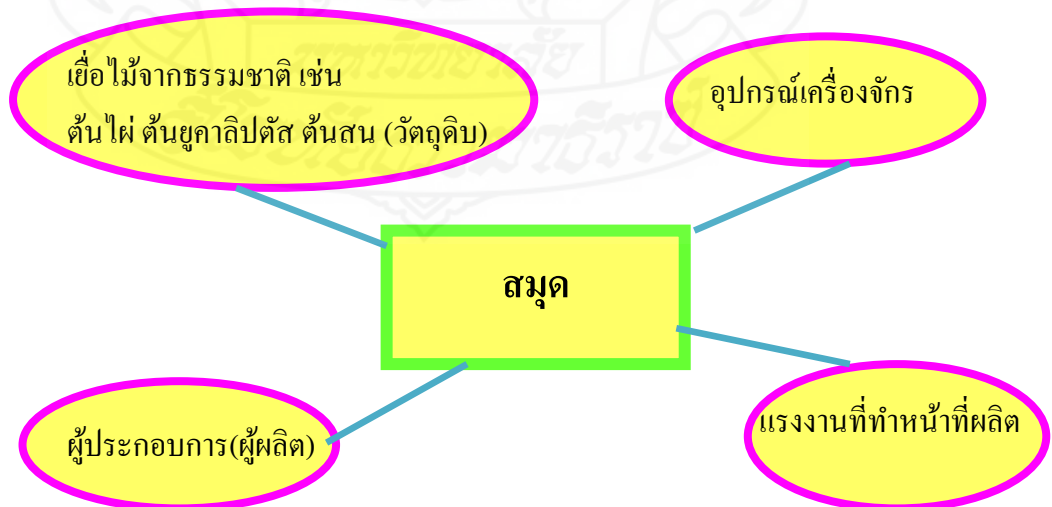
จากนั้นครูให้นักเรียนจำแนกบัตรคำระหว่างสินค้าและบริการที่ผลิตใช้ในครอบครัวและโรงเรียน

2. ครูให้นักเรียนร่วมกันศึกษาทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในโรงเรียน โดยครูให้นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างสินค้าและบริการที่มีอยู่ในโรงเรียนมาคนละ 1 ตัวอย่าง จากนั้นครูยกตัวอย่างสินค้าและบริการ 1 ชนิด ขึ้นมาเขียนเป็นบัตรคำบนกระดานแล้วให้นักเรียนตอบคำถาม ดังนี้

สมุด

- ทรัพยากรที่นำมาใช้ผลิตเป็นสมุดมีอะไรบ้าง
- ครูสรุปคำตอบเป็นแผนภาพบนกระดาน ดังนี้

ตัวอย่างแผนภาพคำตอบ



ให้นักเรียนแต่ละคนนำสินค้าและบริการที่ตนเองยกตัวอย่างมาข้างต้นมาสรุปเป็นแผนภาพลงในสมุดว่าสินค้าและบริการนั้นผลิตจากสิ่งใด เสร็จแล้วครูใช้คำถามให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม ดังนี้

- โต้ะ แก้วที่นักเรียนใช้อยู่ผลิตจากสิ่งใดบ้าง เช่น ผลิตจากไม้ ธรรมชาติ เหล็ก ตะปู
- แสดงว่าโต้ะแก้วแต่ละตัวจะต้องตัดไม้จากป่ามาผลิตใช่หรือไม่ (ใช่)
- การนำไม้จากธรรมชาติมาผลิตเป็นสินค้าและบริการมีผลเสียอย่างไรบ้าง เช่น ป่าไม้ถูกตัด ทำให้ป่าลดลง

-แล้วนักเรียนจะใช้สินค้าและบริการที่ผลิตจากทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อตนเองและส่วนรวมอย่างไรบ้าง ... ใช้อย่างประหยัด ระมัดระวังในการ

ใช้สอย ดูแลรักษาและใช้อย่างจำเป็นให้เกิดประโยชน์สูงสุด

#### 4. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้อยู่ในโรงเรียนมีอยู่อย่างจำกัดควรใช้อย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

#### 5. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

- นักเรียนจะใช้อุปกรณ์การเรียนให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าอย่างไร

#### 6. ให้นักเรียนทำใบงานทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ

7. ให้นักเรียนยกตัวอย่างทรัพยากรที่นำมาผลิตเป็นสินค้าและบริการในโรงเรียนมาคนละ 1 ตัวอย่างแล้วสรุปเป็นแผนภาพลงในสมุด

◆ นักเรียนทำกิจกรรมที่ 2 เล่ม 1 ในชุดกิจกรรมประกอบการสอนทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว

### 8. ชิ้นงานหรือภาระงาน (หลักฐาน ร่องรอยแสดงความรู้)

- ชุดกิจกรรมประกอบการสอนที่ 2 เล่ม 1 ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ

### 9. สื่อการเรียนรู้

1. บัตรคำ
2. ชุดกิจกรรมประกอบการสอนที่ 2 เล่ม 1 ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ

### 10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

#### 1. วิธีการวัดและประเมินผล

##### 1.1 สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม 2. เครื่องมือ

- แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

- ชุดกิจกรรมประกอบการสอนที่ 2 เล่ม 1 ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ

### 3. เกณฑ์การประเมิน

- การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการถือว่า ผ่าน  
ผ่าน 1 รายการถือว่า ไม่ผ่าน

### การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)

การประเมินใบงานนี้ให้ผู้สอนพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics) เรื่อง ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ

เกณฑ์การประเมิน	ระดับคะแนน			
	4 (10 คะแนน)	3 (9 คะแนน)	2 (7-8 คะแนน)	1 (5-6 คะแนน)
วาดภาพหรือหาภาพสินค้าหรือบริการที่ตนเองใช้ประจำมา 1 อย่าง พร้อมเขียนอธิบายหรือสรุป	วาดภาพหรือหาภาพสินค้าหรือบริการที่ตนเองใช้ประจำมา 1 อย่าง พร้อมเขียนอธิบายหรือสรุป ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่าง มีการเชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น	วาดภาพหรือหาภาพสินค้าหรือบริการที่ตนเองใช้ประจำมา 1 อย่าง พร้อมเขียนอธิบายหรือสรุป ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดและแตกต่างจากที่ครูยกตัวอย่างแต่เชื่อมโยงให้เห็นเฉพาะตนเอง	วาดภาพหรือหาภาพสินค้าหรือบริการที่ตนเองใช้ประจำมา 1 อย่าง พร้อมเขียนอธิบายหรือสรุป ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดแต่มีการคัดแปลงให้แตกต่าง	วาดภาพหรือหาภาพสินค้าหรือบริการที่ตนเองใช้ประจำมา 1 อย่าง พร้อมเขียนอธิบายหรือสรุป ได้สัมพันธ์กับหัวข้อที่กำหนดตามที่ครูยกตัวอย่างเท่านั้น

ลงชื่อ

ผู้สอน

(นางภัทริดา เรือนเหลือ)

...../...../.....

ลงชื่อ

ผู้ตรวจ

( )

...../...../.....

## แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
หน่วยที่ 1 เรื่องสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	จำนวน 4 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ผลของการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย	จำนวน 1 ชั่วโมง
สอนวันที่	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

### 1.มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด

มฐ.ศ 3.1 ป.2/1 ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

### 2.จุดประสงค์การเรียนรู้สู่ตัวชี้วัด

1. อธิบายผลของการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย
2. จำแนกการใช้ทรัพยากรในการผลิตสินค้าและบริการที่มีผลต่อสิ่งแวดล้อม
3. ตระหนักถึงผลกระทบต่อการใช้ทรัพยากรที่หลากหลาย

### 3. สาระสำคัญ

การใช้ทรัพยากรในการผลิตสินค้าและบริการที่หลากหลาย มีผลต่อจำนวน คุณภาพ ราคา สินค้าและบริการ และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ

### 4. สาระการเรียนรู้

1. ความรู้  
ผลของการใช้ทรัพยากรมาผลิตสินค้าที่หลากหลาย
2. ทักษะ/กระบวนการ/กระบวนการคิด  
การจำแนก การให้เหตุผล การสรุปความรู้
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์  
มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง

### 5. สมรรถนะของผู้เรียน

- การสื่อสาร
- ทักษะการทำงาน



## 6. ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding)

นักเรียนสามารถสรุปได้ว่า การผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ทรัพยากรในการผลิตสินค้าที่หลากหลายมีผลกระทบต่อจำนวน คุณภาพ ราคา และสิ่งแวดล้อม

## 7. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

◆ นักเรียนศึกษาชุดกิจกรรมประกอบการสอน ที่ 4 เล่ม 1 ผลของการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย

1. ครุณาสถานการณ์มาอ่านให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ดังนี้

โรงงานแห่งหนึ่ง ในอดีตตัดเย็บผ้ามาขายโดยให้คนงานใช้  
ฝีมือในการตัดเย็บ ต่อมาโรงงานสั่งซื้อจักรเย็บแบบอุตสาหกรรมมาใช้  
ในการผลิต

2. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในชีวิตประจำวันเป็นกิจกรรมการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคม

◆ นักเรียนทำกิจกรรมที่ 2 ในชุดกิจกรรมประกอบการสอน เล่ม 4 ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

3. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามดังนี้

- นักเรียนต้องการเป็นผู้ซื้อหรือผู้จำหน่ายสินค้าและบริการ เพราะเหตุใด

## 8. ชิ้นงานหรือภาระงาน (หลักฐาน ร่องรอยแสดงความรู้)

- แผนภาพสินค้าบริการ

◆ นักเรียนทำกิจกรรมที่ 2 ในชุดกิจกรรมประกอบการสอน เล่ม 4 ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

## 9. สื่อการเรียนรู้

- รูปภาพสินค้าและบริการ

- แผนภาพของสินค้าและบริการ

- ชุดกิจกรรมประกอบการสอนเล่ม 4 กิจกรรมที่ 2 ความหมายและความสำคัญของการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

## 10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

### 1. วิธีการวัดและประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม

### 2. เครื่องมือ

- แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม

### 3. เกณฑ์การประเมิน

- การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม ผ่านตั้งแต่ 2 รายการถือว่า ผ่าน  
ผ่าน 1 รายการถือว่า ไม่ผ่าน

ลงชื่อ

ผู้สอน

( นางภัทริดา เรือนเหลือ )

...../...../.....

ลงชื่อ

ผู้ตรวจ

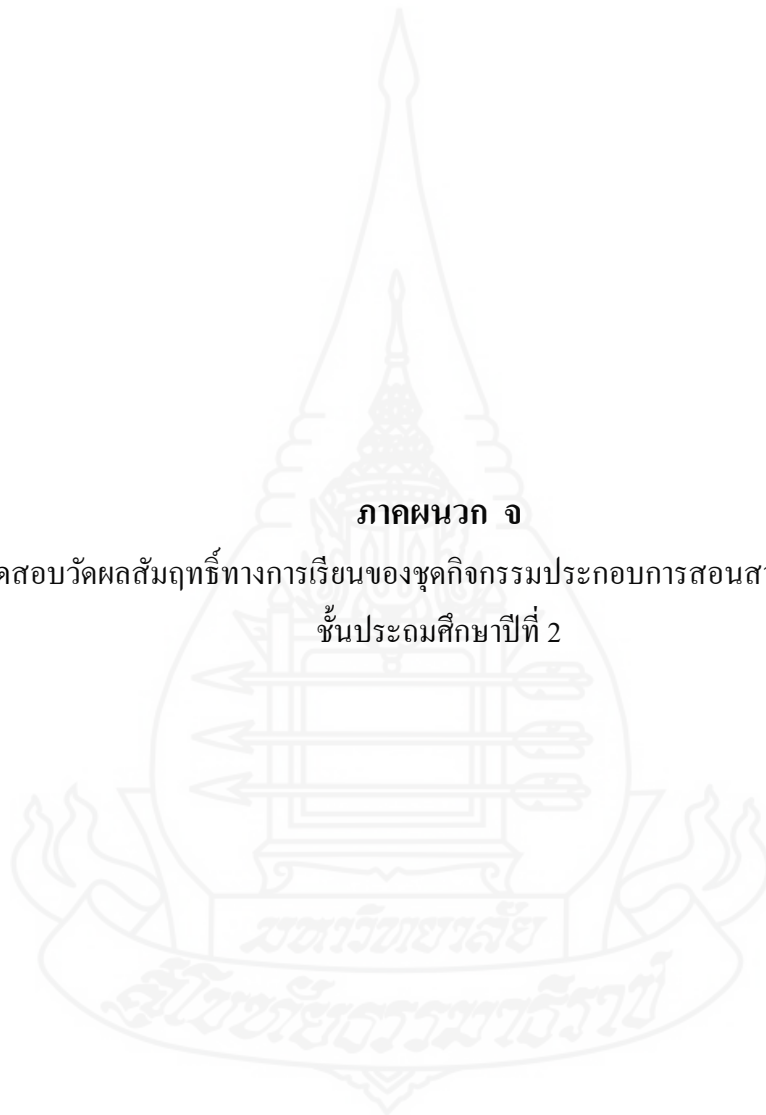
( )

...../...../.....



ภาคผนวก จ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชุดกิจกรรมประกอบการสอนสาระเศรษฐศาสตร์  
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2



## แบบทดสอบ

สาระเศรษฐศาสตร์ วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม  
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เลือกข้อที่ถูกต้องที่สุด โดย กา เครื่องหมาย (X)

1. สิ่งใด ไม่ใช่ ทรัพยากรธรรมชาติ
  - ก. ต้นไม้
  - ข. ทราบ
  - ค. เครื่องจักร
2. บริการใดต้องใช้น้ำเป็นทรัพยากรที่สำคัญ
  - ก. บริการตัดเย็บเสื้อผ้า
  - ข. บริการซักรีดเสื้อผ้า
  - ค. บริการให้เช่าหนังสือ
3. สินค้าใดที่ใช้ไม้เป็นส่วนประกอบ
  - ก. ขางตบ
  - ข. ดินสอ
  - ค. ปากกา
4. การทำอาหารให้ละเอียดด้วยความรวดเร็วควรเลือกใช้อุปกรณ์ใด
  - ก. มีด
  - ข. ครก
  - ค. เครื่องบด
5. สินค้าใดที่ผลิตจากโลหะและพลาสติก
  - ก. กรรไกร
  - ข. เสื้อผ้า
  - ค. โองน้ำ
6. ข้อใด ไม่ใช่ ทรัพยากรในการผลิต
  - ก. ที่ดิน
  - ข. อาหาร
  - ค. แรงงาน

7. ข้อใดเป็นทรัพยากรการผลิตในการเลี้ยงปลา
- ก. โตะแก้อี
  - ข. ปุ๋ย
  - ค. อาหารปลา
8. ทรัพยากรในการผลิตในข้อใดที่ผู้ผลิต ไม่ควร เลือกใช้
- ก. หาง่าย ให้ผลผลิตมาก ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
  - ข. หายาก ให้ผลผลิตน้อย ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
  - ค. หาง่าย ให้ผลผลิตมาก ไม่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
9. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายมีประโยชน์อย่างไร
- ก. สามารถวางแผนการใช้จ่ายเงิน
  - ข. มีรายรับเพิ่มมากขึ้น
  - ค. ซื้อสินค้าได้ถูกลง
10. ถ้ามีรายรับน้อยกว่ารายจ่ายจะส่งผลอย่างไร
- ก. เงินไม่พอใช้จ่าย
  - ข. มีเงินใช้จ่ายสบาย
  - ค. มีเงินออม
11. นักเรียนจะมีวิธีการใช้จ่ายที่เหมาะสมอย่างไร
- ก. คำนึงถึงความต้องการของตนเอง
  - ข. ซื้อเฉพาะสิ่งของที่มีความจำเป็น
  - ค. ซื้อสินค้าที่มีราคาถูก
12. บุคคลใดมีรายได้เป็นเงินเดือน
- ก. ครู
  - ข. พ่อค้า แม่ค้า
  - ค. เจ้าของร้านตัดผม
13. ข้อใดเป็นรายจ่ายของนักเรียน
- ก. ค่าไฟฟ้า
  - ข. ค่าโทรศัพท์
  - ค. ค่าขนม

14. “เงินไม่พอใช้จ่าย” สัมพันธ์กับข้อใด
- มีเงินออม
  - รายจ่ายมากกว่ารายรับ
  - รายรับมากกว่ารายจ่าย
15. การใช้จ่ายอย่างไรที่ไม่เหมาะสม
- คำนึงถึงความต้องการมากกว่าความจำเป็น
  - ซื้อเฉพาะสิ่งของที่มีความจำเป็น
  - ซื้อสินค้าโดยสอบถามราคา
16. การใช้จ่ายอย่างไรที่เหมาะสม
- คำนึงถึงความต้องการของตนเอง
  - ซื้อสินค้าโดยศึกษาและสอบถามราคา
  - ไม่ใช้จ่ายเงินเกินไว้ให้มากที่สุด
17. รายรับมากกว่ารายจ่าย จะเป็นอย่างไร
- เป็นหนี้
  - มีเงินออม
  - เงินไม่พอใช้จ่าย
18. การนำเงินออมไปฝากธนาคารโดยไม่ถอน จะเป็นอย่างไร
- ได้ดอกเบี้ย
  - เงินลดลง
  - ต้องจ่ายเงินค่าฝาก
19. การออมเงินมีผลดีอย่างไร
- ทำให้มีรายได้มากขึ้น
  - ใช้เงินฟุ่มเฟือยได้
  - ทำให้มีเงินใช้ในยามที่จำเป็น
20. ใครมีการใช้จ่ายที่ไม่เหมาะสม
- จอยทำบัญชีรายรับรายจ่าย
  - แจนอดข้าวเพื่อนำเงินไปซื้อนาฬิการาคาแพง
  - จุ่มแบ่งเงินที่ได้จากรายได้ไว้ออม

21. การมีเงินออมสัมพันธ์กับค่านิยมใด
- ก. ขยัน
  - ข. ประหยัด
  - ค. ซื่อสัตย์
22. การออมเงินมีผลคืออะไร
- ก. ทำให้มีรายจ่ายมาก
  - ข. ทำให้ซื้อของราคาแพงได้
  - ค. ทำให้มีเงินใช้ในยามที่จำเป็น
23. ในปัจจุบันนิยมใช้สิ่งใดเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน
- ก. เงิน
  - ข. ข้าวสาร
  - ค. ทองคำ
24. ข้อใดเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าโดยใช้เงิน
- ก. แม่ซื้อผักสดจากตลาด
  - ข. ป้าแลกอาหารกับผลไม้ของเพื่อนบ้าน
  - ค. น้องนำขนมไปแลกกับการ์ตูนของเพื่อน
25. ข้อใดคือความหมายของการแลกเปลี่ยนสินค้า
- ก. การนำสินค้าไปให้เช่า
  - ข. การนำสินค้าไปบริจาค
  - ค. การนำเงินหรือสิ่งของไปแลกกับสินค้า
26. ใครคือ ผู้บริโภค
- ก. กวางผลิตสินค้าและบริการ
  - ข. กุ้งจำหน่ายสินค้าและบริการ
  - ค. คนใช้เงินซื้อสินค้าและบริการ
27. ถ้ามีผู้ซื้อน้อยและผู้ขายมากราคาสินค้าจะเป็นอย่างไร
- ก. ราคาเพิ่มสูงขึ้น
  - ข. ราคาลดต่ำลง
  - ค. ราคาเท่าเดิม
28. ผู้ขายที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร
- ก. ขายของราคาแพงๆ



ข. ขายของดี มีคุณภาพ

ค. ขายของถูก คุณภาพต่ำ

29. นักเรียนจะมีวิธีการปฏิบัติตนเป็นผู้ซื้อที่ดีได้อย่างไร

ก. ซื้อสินค้าที่ได้จำนวนมาก

ข. เลือกซื้อสินค้าที่ลดราคา

ค. อ่านฉลากก่อนซื้อสินค้า

30. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า

ก. ผู้ซื้อสินค้าจะได้รับเงินเป็นค่าตอบแทน

ข. ผู้ขายสินค้าจะได้รับกำไรจากการขายสินค้า

ค. ผู้ซื้อสินค้าจะได้รับกำไรจากการซื้อสินค้า



**ภาคผนวก ฉ**

ชุดกิจกรรมประกอบการสอน สาระเศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เล่มที่ 1





ชุดกิจกรรมประกอบการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชุด เศรษฐศาสตร์ในบ้าน จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เป็นนวัตกรรมการที่มีกระบวนการสอน มุ่งเน้นให้นักเรียนได้เป็นผู้เรียนรู้แบบ backward design มีเนื้อหาสาระตัวชี้วัดตรงตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และ โครงสร้างรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มีทั้งหมดจำนวน 4 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 เรื่อง สินค้าและบริการ ในชีวิตประจำวัน เล่มที่ 2 เรื่อง รายได้และรายจ่าย เล่มที่ 3 เรื่อง การออม เล่มที่ 4 เรื่อง การซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ

ชุดกิจกรรมประกอบการสอน ชุดเศรษฐศาสตร์ในบ้าน เล่มที่ 1 เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง ทรัพยากร ที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว ในโรงเรียน และผลของการใช้ ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย โดยใช้ชุดกิจกรรมประกอบการสอน ชุดสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หวังเป็นอย่างยิ่งชุดกิจกรรมประกอบการสอน ชุดเศรษฐศาสตร์ในบ้าน จะเป็น ประโยชน์ต่อผู้สนใจ และนำไปเป็นสื่อการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน เพื่อช่วย ใน การพัฒนาให้มีประสิทธิภาพทางการเรียนรู้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

นางภัทริดา เรือนเหลือ



เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
คำชี้แจง	1
มาตรฐานการเรียนรู้	2
คำแนะนำสำหรับครู	3
คำแนะนำสำหรับนักเรียน	4
แบบทดสอบก่อนเรียน	5
เล่มที่ 1 เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน	8
ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง ทรัพยากรในการผลิต	9-12
แบบฝึกหัดกิจกรรมที่ 1	13-14
ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว	15
แบบฝึกหัดกิจกรรมที่ 2	16
ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง ทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการในโรงเรียน	17-18
แบบฝึกหัดกิจกรรมที่ 3	19
ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง ผลของการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย	20-22
แบบฝึกหัดกิจกรรมที่ 4	22-24
แบบทดสอบหลังเรียน	25-26
บรรณานุกรม	28

## คำชี้แจง

ชุดกิจกรรม ชุด เศรษฐศาสตร์ในบ้าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ เล่มที่ 1 เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เนื้อหาความรู้และแบบฝึกกิจกรรมจากง่ายไปยาก มีตัวอย่างและภาพประกอบอย่างชัดเจน ในชุดกิจกรรม ประกอบด้วย เนื้อหาแบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน แบบฝึกหัดกิจกรรม จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบแผนการเรียนรู้ที่ 1 – 4

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ทรัพยากรในการผลิต

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ  
ในครอบครัว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ  
ในโรงเรียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ผลของการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย



## มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด / สาระแกนกลาง /

### จุดประสงค์การเรียนรู้



มาตรฐานที่ ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ารวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

#### ตัวชี้วัด

ส 3.1 ป. 2/1 ระบุทรัพยากรที่นำมาผลิตสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน

#### สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1. ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในครอบครัวและโรงเรียน เช่น ดินสอ และกระดาษที่ผลิตจากไม้ รวมทั้งเครื่องจักรและแรงงานการผลิต
2. ผลของการใช้ทรัพยากรในการผลิตที่หลากหลายที่มีต่อราคา คุณค่า และประโยชน์ของสินค้าและบริการรวมทั้งสิ่งแวดล้อม

#### จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัวและในโรงเรียน
2. บอกความสำคัญและวิธีการใช้ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัวและในโรงเรียนอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน
3. อธิบายผลของการนำใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย

## คำแนะนำสำหรับครู

### การใช้ชุดกิจกรรม ชุด เศรษฐศาสตร์ในบ้าน เล่มที่ 1 เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

1. ศึกษารายละเอียดลักษณะของชุดกิจกรรม ชุดสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน ให้เข้าใจ
2. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ในชุดกิจกรรม ชุดสินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน เล่มที่ 1
3. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมไว้ล่วงหน้า
4. แนะนำนักเรียนปฏิบัติตนขณะเรียนรู้
5. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
6. ครูตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน และบันทึกคะแนนในตาราง
7. บันทึกผลการเรียนรู้
8. ขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูคอยดูแลและให้คำแนะนำแก่นักเรียนอย่างใกล้ชิด
9. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามขั้นตอน
10. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
11. นักเรียนและครูร่วมกันตรวจแบบทดสอบหลังเรียน และบันทึกคะแนนในตารางบันทึกผลการเรียนรู้





## คำแนะนำสำหรับนักเรียน

### การใช้ชุดกิจกรรม ชุดเศรษฐศาสตร์ในบ้าน เล่มที่ 1 ชุด สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

#### นักเรียนปฏิบัติดังนี้

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน 10 ข้อ
2. ศึกษาใบความรู้อ่านเนื้อหาที่ละเอียดเรื่องให้เข้าใจ
3. ศึกษาและปฏิบัติกิจกรรมในชุดกิจกรรมประกอบการสอน

สินค้าและบริการในชีวิตประจำวันทั้งหมดมี 4 แบบฝึกหัดกิจกรรมดังนี้

แบบฝึกหัดกิจกรรมที่ 1 ทรัพยากรในการผลิต

แบบฝึกหัดกิจกรรมที่ 2 ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว

แบบฝึกหัดกิจกรรมที่ 3 ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในโรงเรียน

แบบฝึกหัดกิจกรรมที่ 4 ผลของการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย





## แบบทดสอบก่อนเรียน

### เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบให้ถูกต้องและทำเครื่องหมาย x ลงในข้อที่ถูกต้อง

1. สิ่งใด ไม่ใช่ ทรัพยากรธรรมชาติ
  - ก. ต้นไม้
  - ข. ทราบ
  - ค. เครื่องจักร
2. สินค้าใดที่ผลิตจากดิน
  - ก. กรรไกร
  - ข. เสื้อผ้า
  - ค. โองน้ำ
3. สินค้าใดที่ใช้ไม้เป็นส่วนประกอบ
  - ก. ขางลบ
  - ข. ดินสอ
  - ค. ปากกา
4. ข้อใดเป็นทรัพยากรการผลิตในการปลูกผักขาย
  - ก. น้ำมัน
  - ข. ปุ๋ย
  - ค. อาหารปลา
5. บริการใดต้องใช้น้ำเป็นทรัพยากรที่สำคัญ
  - ก. บริการตัดเย็บเสื้อผ้า
  - ข. บริการซักรีดเสื้อผ้า
  - ค. บริการให้เช่าหนังสือ

6. การผลิตสินค้าให้ได้ปริมาณมากๆ ในเวลาที่จำกัดควรเลือกใช้สิ่งใด
- ก. แรงงานคน
  - ข. แรงงานสัตว์
  - ค. เครื่องจักร
7. ปัจจุบันร้านอาหารนิยมเลือกใช้แก๊สหุงต้มมากกว่าเตาถ่าน เพราะสาเหตุใด
- ก. ราคาถูก
  - ข. มีขนาดเล็ก
  - ค. ต้นไม้มีปริมาณน้อยลง
8. ข้อใดเป็นผลของการผลิตน้ำมันรจากพืช
- ก. ทำให้อากาศบริสุทธิ์ขึ้น
  - ข. น้ำมันรมีราคาแพงขึ้น
  - ค. ต้นไม้มีปริมาณน้อยลง
9. ผู้ผลิตควรเลือกใช้ทรัพยากรในการผลิตอย่างไรจึงจะเหมาะสมที่สุด
- ก. หาง่าย ให้ผลผลิตมาก ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
  - ข. หายาก ให้ผลผลิตน้อย ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
  - ค. หาง่าย ให้ผลผลิตมาก ไม่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
10. การทำอาหารให้ละเอียดด้วยความรวดเร็วควรเลือกใช้อุปกรณ์ใด
- ก. มีด
  - ข. ครก
  - ค. เครื่องบด

**กระดาษคำตอบ**  
**แบบทดสอบก่อนเรียน**  
**เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน**

ชื่อ-สกุล .....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/.... เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
รวมคะแนน				
<b>ผลการประเมิน</b>				
<input type="checkbox"/>	ตอบถูก 9 – 10 ข้อ ดีมาก			
<input type="checkbox"/>	ตอบถูก 7 – 8 ข้อ ดี			
<input type="checkbox"/>	ตอบถูก 5 – 6 ข้อ พอใช้			
<input type="checkbox"/>	ตอบถูก 1 – 4 ข้อ ปรับปรุง			
<input type="checkbox"/>	ตอบถูก 0 ข้อ ไม่ผ่าน			

ทำต่อหน้าครับ

## หน่วยที่ 1

### สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน



1. ทรัพยากรในการผลิต
2. ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว
3. ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในโรงเรียน
4. ผลของการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย



## 1. ทรัพยากรในการผลิต

ในการผลิตเป็นสินค้าและบริการต่างๆ เพื่อให้สามารถนำมาบริโภคนำมาดำรงชีวิตได้นั้นจะต้องมี สิ่งที่นำมาใช้ในการผลิต เราเรียกว่า ทรัพยากรหรือปัจจัยการผลิต เป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อเราเป็นอย่างมาก โดยมีทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ แร่ธาตุต่างๆ ดิน อากาศ เป็นต้น เรียกว่า ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ทรัพยากรการผลิตสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. ที่ดิน คือ พื้นดินและส่วนประกอบต่างๆในดิน แล้วใช้พื้นดินนั้นในกิจกรรมการผลิต เช่น ตั้งโรงงาน ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น
2. แรงงาน หมายถึง การใช้พลังงานของมนุษย์ ทั้งพลังงานทางกายและพลังงานความคิด และความรู้ความสามารถต่างๆ เช่น ครูใช้กำลังทางกายในการสอนและกำลังทางความคิดในการคิดเนื้อหาการสอน ช่างนาใช้กำลังทางกายในการปลูกข้าว ไถนา แพทย์ใช้กำลังทางกายทางความคิดในการรักษาคนป่วย นักฟุตบอลใช้กำลังทางกายในการเล่นในสนามและใช้ความคิดในการเอาชนะฝ่ายตรงข้าม
3. ทุน หมายถึง อุปกรณ์ เครื่องจักรต่างๆ ที่ต้องใช้ในการผลิตสินค้าและร่วมกับปัจจัยอื่นๆ เช่น โรงงาน รวมถึงเงินที่ใช้ในการลงทุน เช่น ในการขายถ้วยเดียวต้องใช้ร้านที่จะตั้งขาย โตะ แก้ว ไซ้หม้อ ภาชนะที่ใส่บริการลูกค้า เป็นต้น
4. ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่นำเอาปัจจัยการผลิตต่างๆ ทั้ง 3 อย่างคือ ที่ดิน แรงงาน ทุน มาผลิตเป็นสินค้าและบริการ เช่น เจ้าของกิจการ ผู้จัดการบริษัท หรือเจ้าของร้านต่างๆ ผู้ประกอบการจัดว่าเป็นปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญมากที่สุด



รูปภาพตัวอย่างของทรัพยากรการผลิตหรือปัจจัยการผลิต



ที่ดิน





ตัวอย่างของแรงงาน



รถไถ

ตัวอย่างของทุน



ปุ๋ย



เครื่องในการผลิต



อุปกรณ์ในการทำก๊วยเตี๋ยว



อุปกรณ์ในการทำก๊วยเตี๋ยว



รูปตัวอย่างของผู้ประกอบการ



**แบบฝึกหัดที่ 1.1**  
**สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน**



นำคำที่กำหนดในแต่ละข้อเติมในช่องว่างให้ถูกต้อง เกี่ยวกับทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

1. ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตโต๊ะมีอะไรบ้าง

ที่ดิน  
.....

แรงงาน  
.....

ทุน  
.....

ผู้ประกอบการ  
.....

เครื่องตัดไม้ ไม้ ช่างไม้ เจ้าของโรงงาน



2. ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตข้าวมีอะไรบ้าง

ที่ดิน  
.....

แรงงาน  
.....

ทุน  
.....

ผู้ประกอบการ  
.....



ชาวนา นา เจ้าของที่นา รถไถ ปู่



3. ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตยางลบมีอะไรบ้าง

ที่ดิน .....	แรงงาน .....
ทุน .....	ผู้ประกอบการ .....
ผู้ควบคุมเครื่องจักร ยางพารา เจ้าของโรงงาน เครื่องผลิตยางลบ	

4. ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตก๋วยเตี๋ยวมีอะไรบ้าง

ที่ดิน .....	แรงงาน .....
ทุน .....	ผู้ประกอบการ .....
อุปกรณ์และเครื่องปรุง เจ้าของร้าน ผู้ทำก๋วยเตี๋ยว ร้านขายก๋วยเตี๋ยว	

## 2. ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว

ในชีวิตประจำวันเราใช้สินค้าและบริการหลายอย่าง สินค้าและบริการเหล่านี้ ต้องใช้ ทรัพยากร ในการผลิต ทรัพยากร คือ สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้น

ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในครอบครัว

ในครอบครัวของเรามีการเลือกใช้สินค้าและบริการที่หลากหลายเพื่อความสะดวกสบาย ต่อสมาชิกในครอบครัวทรัพยากรที่นำมาใช้ผลิตจึงมีความแตกต่างกัน เช่น

ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตโต๊ะ

- ไม้จากต้นไม้ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ
- อุปกรณ์เครื่องจักรในการเลื่อยไม้ตัดไม้
- แรงงานที่เป็นผู้ควบคุมอุปกรณ์เครื่องจักร และเป็นผู้ผลิตโต๊ะไม้



ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตแจกัน

ได้แก่

- ดินที่ได้จากธรรมชาติ
- อุปกรณ์เครื่องจักรในการปั้นแจกัน
- แรงงานที่ปั้นแจกันให้เป็นรูปร่าง



## กิจกรรมที่ 2.1 ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ

- ยกตัวอย่างทรัพยากรธรรมชาติที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าที่พบในบ้านและโรงเรียนแล้วบอกชื่อสินค้าที่ผลิตได้

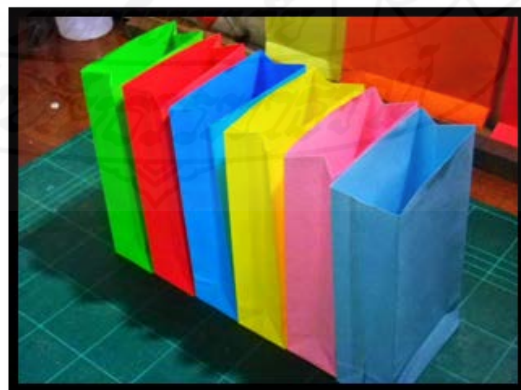
ทรัพยากรธรรมชาติ	สินค้า
พลาสติก	
ผ้า	
ไม้	
หิน	
ดิน	
ทราย	
ต้นไม้	

- ให้นักเรียนระบายสีลงใน  เป็นทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ



### 3. ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการในโรงเรียน

ในโรงเรียนของเรามีการนำทรัพยากรมาใช้ในการผลิตสินค้าและบริการให้กับนักเรียนในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักเลือกใช้สินค้าและบริการได้ตามต้องการ





### ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตดินสอ

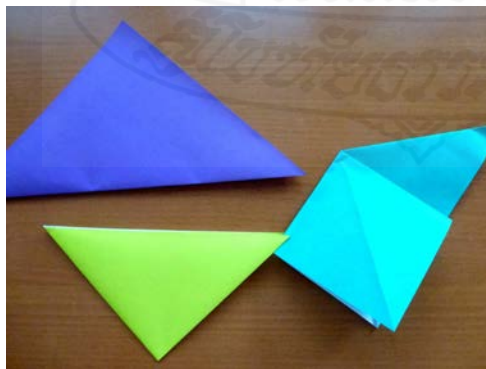
- ไม้วัสดุที่ได้จากธรรมชาติ แร่ชนิดหนึ่ง ผลิตไส้ดินสอ
- อุปกรณ์เครื่องจักรในการผลิตแท่งของดินสอ และไส้ดินสอ
- แรงงาน ที่ควบคุมอุปกรณ์ในการผลิตดินสอ

### ทรัพยากรที่นำมาใช้ในการผลิตกระดาษ

- เยื่อของไม้วัสดุที่ได้จากธรรมชาติ
- อุปกรณ์เครื่องจักรในการจัดกระดาษเป็นแผ่นๆ
- แรงงานที่ควบคุมอุปกรณ์ในการผลิตกระดาษ



การเลือกใช้ทรัพยากรในการผลิตสินค้าและบริการ ควรเลือกใช้ทรัพยากรที่มีคุณภาพและมีปริมาณที่ เหมาะสม เพื่อความคุ้มค่าในการผลิต และได้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ



### กิจกรรมที่ 3.1 จงตอบคำถาม

สินค้านี้คือ .....

สินค้านี้ใช้ทรัพยากรใดผลิตบ้าง.....

นักเรียนจะใช้สินค้าและบริการดังกล่าวอย่างไรเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

3.2 ให้นักเรียนวาดภาพสินค้าหรือบริการที่นักเรียนเคยใช้ประจำตัวมา 1 อย่างแล้วตอบคำถาม



สินค้านี้คือ .....

สินค้านี้ใช้ทรัพยากรใดผลิตบ้าง.....

นักเรียนจะใช้สินค้าและบริการดังกล่าวอย่างไรเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

.....

#### 4. ผลของการใช้ทรัพยากรการผลิตที่หลากหลาย

ในการผลิตสินค้าและบริการ ผู้ผลิตสามารถเลือกใช้ทรัพยากรที่แตกต่างกัน ซึ่งจะส่งผลต่อจำนวน คุณภาพ ราคาของสินค้าและบริการ และส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ เลือกใช้พลาสติกแทนไม้ที่หายากกว่า หรือเลือกใช้พลาสติกแทนโลหะซึ่งมีราคาถูกกว่า



เลือกใช้พลาสติกแทนโลหะซึ่งหาได้ง่ายและราคาถูกกว่า

ตู้เสื้อผ้าพลาสติก มีราคาถูกกว่าตู้เสื้อผ้าไม้ เพราะพลาสติกเป็นทรัพยากรที่หาง่ายราคาถูกกว่าไม้ ผลิตได้มากกว่า เพราะใช้เครื่องจักรผลิตและสามารถผลิตตู้เสื้อผ้าพลาสติกได้หลายรูปแบบ

## เลือกใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคนที่ทำงานช้ากว่า

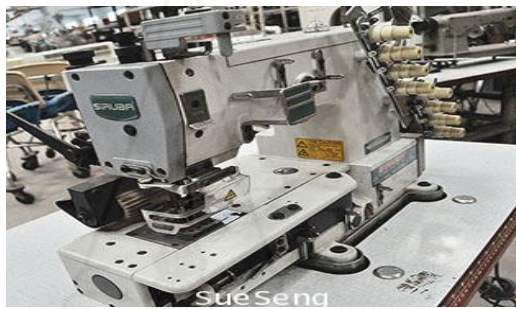


แต่พลาสติกก็มีผลต่อสิ่งแวดล้อม เพราะเป็นสิ่งที่ย่อยสลายได้ช้า ทำให้เกิดขยะจำนวนมาก ผู้ผลิตจึงควรคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้วย



## กิจกรรมที่ 4.1

จงตอบคำถามจากสถานการณ์ โดยระบายสีลงในข้อที่ถูก



โรงงานตัดเย็บเสื้อผ้าแห่งหนึ่ง ในอดีตตัดเย็บเสื้อผ้าขายโดยให้คนงานใช้  
ฝีมือในการตัดเย็บ ต่อมาโรงงานสั่งซื้อจักรเย็บผ้ารุ่นใหม่มาใช้ในการผลิตเสื้อผ้า

1. การใช้จักรเย็บผ้าในการตัดเย็บเสื้อผ้า ส่งผลอย่างไร



ผลิตเสื้อผ้าได้น้อยลง



ผลิตเสื้อผ้าได้มากขึ้น

2. การตัดเย็บเสื้อผ้าด้วยเครื่องจักรมีผลต่อคุณภาพของเสื้อผ้าอย่างไร



เสื้อผ้าที่ผลิตได้มีคุณภาพดีเหมือนฝีมือคนงาน



เสื้อผ้าที่ผลิตได้มีคุณภาพดีเป็นบางส่วน

3. ถ้านักเรียนเป็นเจ้าของโรงงานและต้องการผลิตเสื้อผ้าเป็นจำนวนมากควรจะ

ผลิตโดยวิธีใด จงบอกเหตุผล



ให้คนงานใช้ฝีมือตัดเย็บเอง



ให้คนงานใช้จักรเย็บผ้าในการตัดเย็บ

### กิจกรรมที่ 4.2



4.2 โรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์แห่งหนึ่ง เดิมใช้ไม้เป็นวัตถุดิบในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ แต่ปัจจุบันหันมาใช้พลาสติกพีวีซีแทน เพราะว่ามีราคาแพงรวมทั้งนำเครื่องจักรมาใช้ในการผลิตแทนแรงงานคนทำให้ผลิตได้มากขึ้น เร็วขึ้น และผลิตได้หลายรูปแบบ

1. การผลิตที่เปลี่ยนจากไม้มาเป็นพลาสติกพีวีซีส่งผลอย่างไร



สินค้ามีราคาถูกลง เพราะต้นทุนผลิตน้อยลง เนื่องจากพลาสติกหาง่ายกว่า มีราคาถูกกว่าไม้เมื่อเทียบกับไม้



สินค้ามีราคาแพงขึ้นและผลิตได้ช้ากว่าไม้ เพราะพลาสติกมีต้นทุนการผลิตมากขึ้นและพลาสติกมีวิธีการผลิตที่ยุ่งยากราคาแพง

2. การผลิตเฟอร์นิเจอร์โดยใช้พลาสติกเป็นวัตถุดิบส่งผลต่อการผลิตอย่างไร




ผลิตโต๊ะและเก้าอี้ได้หลากหลายรูปแบบ



ผลิตโต๊ะและเก้าอี้ได้จำนวนมากขึ้น



### กิจกรรมที่ 4.3

4.3 จงระบายสีลงใน  หน้าข้อความที่เป็นผลกระทบมาจากการเลือกใช้ทรัพยากรในการผลิตที่หลากหลาย



ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น



ปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น



เทคโนโลยีการผลิตมากขึ้น



ความถี่เพิ่มการของผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น



ทรัพยากรถูกนำมาใช้มากขึ้น



จำนวนประชากรลดลง



เกิดแหล่งเสื่อมโทรมด้านสิ่งแวดล้อม





## แบบทดสอบหลังเรียน



### เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกคำตอบให้ถูกต้องและทำเครื่องหมาย x

#### ลงในกระดาษคำตอบ

1. สินค้าใดที่ผลิตจากโลหะและพลาสติก
  - ก. กรรไกร
  - ข. เสื้อผ้า
  - ค. โองน้ำ
2. สินค้าใดที่ใช้ยางพาราเป็นส่วนประกอบ
  - ก. ยางลบ
  - ข. โต้ะ
  - ค. เตารีด
3. ข้อใดไม่ใช่ทรัพยากรธรรมชาติ
  - ก. ต้นไม้
  - ข. ดิน
  - ค. รถไถนา
4. อาชีพใดต้องใช้น้ำเป็นทรัพยากรที่สำคัญ
  - ก. ตัดเย็บเสื้อผ้า
  - ข. การทำนา
  - ค. ให้เช่าหนังสือ
5. ข้อใดเป็นทรัพยากรการผลิตในการทำนา
  - ก. โต้ะแก้อี
  - ข. ปุ๋ย
  - ค. อาหารปลา

6. ปัจจุบันร้านอาหารนิยมเลือกใช้สิ่งใดในการประกอบอาหารให้รวดเร็วขึ้น

- ก. เตาถ่าน
- ข. หม้อไฟฟ้า
- ค. แก๊สหุงต้ม

7. เพราะเหตุใดผู้ประกอบการจึงเลือกใช้เครื่องจักรในการผลิตสินค้า

- ก. แรงงานมีน้อย
- ข. สินค้ามีราคาแพงกว่า
- ค. ผลิตสินค้าให้ได้ปริมาณมากๆ ในเวลาที่จำกัด

8. การทำอาหารให้ละเอียดด้วยความรวดเร็วควรเลือกใช้อุปกรณ์ใด

- ก. มีด
- ข. ครก
- ค. เครื่องบด

9. การผลิตในข้อใดเป็นผลให้ประหยัดและมีอากาศบริสุทธิ์ขึ้น

- ก. ใช้เครื่องจักรในการไถนา
- ข. การเผาหญ้าแทนการตัดหญ้า
- ค. การผลิตน้ำมันรถจากพืช

10. ทรัพยากรในการผลิตในข้อใดที่ผู้ผลิต ไม่ควร เลือกใช้

- ก. หาง่าย ให้ผลผลิตมาก ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
- ข. หายาก ให้ผลผลิตน้อย ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
- ค. หาง่าย ให้ผลผลิตมาก ไม่ส่งผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม



**กระดาษคำตอบ**  
**แบบทดสอบหลังเรียน**  
**เรื่อง สินค้าและบริการในชีวิตประจำวัน**

ชื่อ-สกุล .....ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/... เลขที่.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
<b>รวมคะแนน</b>				
<b>ผลการประเมิน</b>				
<input type="checkbox"/>	ตอบถูก 9 – 10 ข้อ ดีมาก			
<input type="checkbox"/>	ตอบถูก 7 – 8 ข้อ ดี			
<input type="checkbox"/>	ตอบถูก 5 – 6 ข้อ พอใช้			
<input type="checkbox"/>	ตอบถูก 1 – 4 ข้อ ปรับปรุง			
<input type="checkbox"/>	ตอบถูก 0 ข้อ ไม่ผ่าน			

โชคดีนะครับ

## บรรณานุกรม

- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2555). *สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.2*.  
กรุงเทพฯ. พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พ.ว.).
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2555). *สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.2*.  
กรุงเทพฯ. บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท.จำกัด.
- บุหงา จันทนากร. (2557). *กิจกรรมเสริมทักษะ สังคมศึกษา ป.2*. กรุงเทพฯ.  
ห้างหุ้นส่วนจำกัด สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- กฤษณา วิเชียรเพชร. *แบบประเมินตามตัวชี้วัด สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 2*.  
กรุงเทพฯ. ห้างหุ้นส่วนจำกัด สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- อ.เคน จันทรวงษ์. *คู่มือเตรียมสอบสังคมศึกษา ป.2*. กรุงเทพฯ. ภูมิบัณฑิตการพิมพ์  
จำกัด.
- บุษบา คุณาศิรินทร์, และพระระพี นพพิลาโร. (2548). *สังคมศึกษา ศาสนาและ  
วัฒนธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พ.ว.)  
จำกัด.
- ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช, จตุพร ศิลาเดช, และสมใจ ลีกา. (ม.ป.ป.). *สังคมศึกษา ศาสนา  
และวัฒนธรรม ป.4*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม่ค.
- วิโรจน์ มังคะมณี และคณะ. (2553). *สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้น  
ประถมศึกษาปีที่ 4*. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์ประสานมิตร.
- รุจิเรข โลหารขุน และคณะ. (2546). *สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้น  
ประถมศึกษาปีที่ 4*. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์ประสานมิตร จำกัด.
- สุเทพ จิตรชื่น, และคณะ. (ม.ป.ป.). *สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้น  
ประถมศึกษาปีที่ 4*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช (วพ.).

**ประวัติผู้วิจัย**

<b>ชื่อ</b>	นางภัทริดา เรือนเหลือ
<b>วัน เดือน ปีเกิด</b>	26 ตุลาคม 2517
<b>สถานที่เกิด</b>	อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์
<b>ประวัติการศึกษา</b>	ศษ.บ. (สังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ. 2540
<b>สถานที่ทำงาน</b>	โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร
<b>ตำแหน่ง</b>	ครู รับเงินเดือนอันดับ คศ.1
<b>ทุนการศึกษา</b>	สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

